

The Project Gutenberg EBook of Secret of Marriage - The Farce of Life, by
Giannis Kampysis

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with
almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or
re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included
with this eBook or online at www.gutenberg.net

Title: Secret of Marriage - The Farce of Life

Author: Giannis Kampysis

Release Date: February 28, 2012 [EBook #39007]

Language: Greek

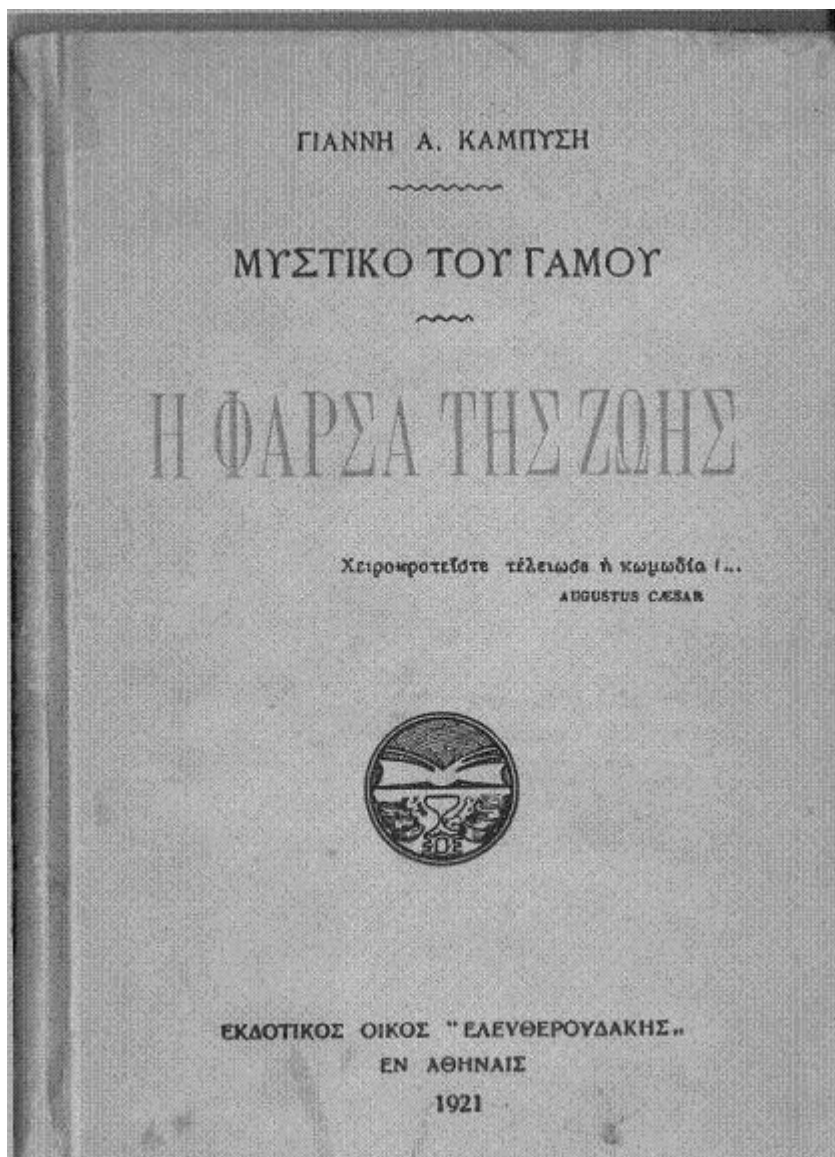
Character set encoding: UTF-8

*** START OF THIS PROJECT GUTENBERG EBOOK SECRET OF MARRIAGE--FARCE OF LIFE ***

Produced by Sophia Canoni

Note: The tonic system has been changed from polytonic to monotonic. The spelling of the book has
not been changed otherwise. Bold words are included in &. Footnotes have been converted to endnotes.

Σημείωση: Το τονικό σύστημα έχει αλλάξει από πολυτονικό σε μονοτονικό. Κατά τα άλλα έχει
διατηρηθεί η ορθογραφία του βιβλίου. Λέξεις με έντονους χαρακτήρες περικλείονται σε &. Οι
υποσημειώσεις των σελίδων έχουν μεταφερθεί στο τέλος του βιβλίου.

ΓΙΑΝΝΗ Α. ΚΑΜΠΥΣΗ

**ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ /
ΦΑΡΣΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ**

Χειροκροτείστε. Τέλειωσε η κωμωδία! .
Augustus Caesar.

**ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ "ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ,,
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1921**

ΣΤΗ ΣΚΙΑ

ΤΟΥ
ΣΟΛΩΜΟΥ ΜΑΣ . . .

ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΑΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Στην Καλαμάτα τα φτωχά κορίτσια όλες τις καθημερινές εργάζονται τον αργαλειό και το μετάξι. Πολλά απ' αφτά, μόνα τους συντηράνε τα σπήτια τους. Μα τις κυργιακάδες μαζέβουνται, πότε στις μιας και πότε στις άλλης το σπήτι οι γειτονοπούλες, και διασκεδάζουν. Χορέβουν τους Καλαματιανούς με τραγούδια δικά τους. Τραγούδια άγραφα, που τα ξέρουν όλες, που τα μαθαίνουν η μια από την άλλη, χωρίς να θυμούνται και ποια τα πρωτόβγαλε . . . . Τραγούδια κάθε τόσο καινούργια. Από τα τραγούδια εκείνα θα σας πω ένα, που μέκαμε εντύπωση ξεχωριστή . . . . Του Χάινε η μελαχολική χάρη ωμορφότερα δε θα μπορούσε να το πει . . . . Σ' ένα στίχο αλάκερη του Χάρτμαν φιλοσοφία . . . .

Το μήλο πούνε στη μηλιά το παραγιναμένο
δεν πέφτει δε μαραίνεται κι' ούτε πουλιά το τρώνε! . . .
Το τρων τα λάφια και ψοφούν ταρκούδια κι' ημερόνουν
κι' άμα το φάνε οι νιόπαντρες ποτές τους δε γεννάνε!
Αχέ το φάει κι' η μάνα μου να μη με κάμει εμένα! . . .

Τα κορίτσια της Καλαμάτας σε σύνολο, είνε ένας Κρυστάλλης . . . . Είνε κι' αφτά, που με δυναμώνουν την αγάπη της γλώσσας μου! . . . Τα κορίτσια της Καλαμάτας — τα τραγούδια τους, νά! μια από τις αρμονίες του milieu. Του milieu, που ζητάνε με τέτιον πόθο κείνοι, που στα τρυφερά τους όνειρα, παρουσιάζεται αγαπητικιά πεντάμορφη η Τέχνη η φεβγάτη! . . .

Και λαός, που έκαμε τα δημοτικά μας τραγούδια δεν είνε αιώνια καταδικασμένος να διώχνει την Τέχνη! . . . Ο δασκαλισμός, εβδομήντα τόρα χρόνια, αρώστεια μας είνε περαστική . . . Μετά τον Τούρκο ο δάσκαλος. . . . Είταν κι' αφτό γραφτό μας! . . . Όμως θα φύγει κι' αφτός σιγά-σιγά! . . .

Αθήνα 20 Αυγούστου 1895.

«Βεβαιώθηκα, πως αποφάσισες πια να τυπόσεις δυο δράματα και σου γράφω. Μα μην υποθέσεις, πως το γράμμα αυτό, που θα λάβεις, έχει σκοπό να σε στομόσει. Όχι! θα σου δείξει μόνο αυτό κ' εκείνο και συ πια είσαι ελεύτερος να κάμεις ό,τι θελήσεις.

Σκέφτουμε πρώτα-πρώτα, ποια είνε η αφορμή, που σέκαμε να γράψεις· αλλ' όχι! αυτό είνε πολύ: που σέκαμε να αποφασίσεις να δημοσιέψεις. Έγραψες τίποτα έξοχο; τίποτα πρωτότυπο; καινούργιο πράμα; ή, ας πούμε κι' α δεν έγραψες καινούργιο πράμα, εκείνο, πώγραψες, είνε χωρίς λάθη τεχνικά, λάθη τέτια, που να μη σκοντάφτουνε τη γλυκειάν απόλαψη, που αιστάνεται ο καλλιτέχνης αναγνώστης, άμα ρουφάει το έργο του καλλιτέχνη ποιητή; Γιάννη, εδώ δε σου ρίχνω δίκιο. Βιάστηκες πολύ! παραπολύ! Μήτε τα χρόνια σε βάραιναν δα, μήτε κι' η απογοήτεψη σε κυρίεψε τόσο! (1) Δε σε ξέρω τόσο καλά; . . . Όμως για να διούμε τι θα δημοσιέψεις . . .

Το «μυστικό του γάμου» σε πράξες τρεις. Θέλεις να σε πω τα καλά του ή τα κακά του; Θα σε πω κι' από τα δυο, γιατί κι' από τα δυο έχει. Οι χαρακτήρες των προσώπων δεν είνε πολύ άτεχνοι. Της Όλγας μάλιστα είνε και κάμποσο αληθινός. Μόνο, που ζουγραφιέται χλιαρά λίγο. Είνε τόντις υπόδειγμα υστερικής κόρης, και νιόθω ζωντανά μοντέλα να είχες, άμα την εσύλαβες. Και λέγω μοντέλα, γιατί δε φαίνεται να είχες ένα μόνο· μα και δυο και τρία, αν ένοσες στην Όλγα, τα μισοκατάφερες. Της έπλασες χαρακτήρα πιτυχημένο. Τα υστερικά στίγματα πέφτουνε το ένα απάνου στάλλο και το φτωχό κορίτσι τραβάει ταντίποινα της αρώστειάς του με πολλήν αλήθεια.

Όσο όμως πίτυχες στο χαρακτήρα της Όλγας δεν πίτυχες στο χαρακτήρα τ' Αλέκου. Τονέ θέλεις πνευματιστή και θεόσοφο. Καλά! Τονέ θέλεις όμως και δυνατό πνεύμα πρωρισμένο να κάμει τίποτα

μεγάλο; . . . Έτσι τουλάχιστο μισοφαίνεται. Εγώ δε λέω: ο θεοσοφισμός κι' ο άκρατος μυστικισμός ακόμα, μπορεί να προσβάλουνε την ψυχή ανθρώπου, που σκέφτεται κι' ερευνά. Μπορεί ναν τονέ κρατήσουνε αιχμάλωτό τους και ναν τον κάμουνε και φανατικό. Μ' ανίσως τ' ανθρώπου αυτού η ανωμαλία είνε *heureuse* που θέλει ο Λομπρόζος, θα περάσει από τα παλάτια της θεοσοφίας και του μυστικισμού ο άνθρωπος αυτός και δε θα μείνει για πάντα. Δεν είνε δυνατό, πνεύμα, που τραβιέται στην αποκάλυψη των κρυμένων, να μην το τραβήξουν και τα θέλητρα τ' αντίθετου κόσμου του θετικού, να θελήσει ναν τα βυζάζει! Μη νομίσεις, πως είνε δύναμη θέλησης να μνίσκει κανείς σταθερός σ' ωρισμένη ιδέα, στο τέλος παθολογική. Αδυναμία ψυχική είνε· και προληφτικός κατανταίνει ο άνθρωπος, που θέλεις εσύ με δυνατή θέληση. Σε παρακαλώ εδώ να μη με νομίσεις φανατισμένη με θεωρίες, όπως εκείνη του Munk.

Καημένε! αφού από την πρώτη πράξη ως την τρίτη περνάει τόσος καιρός· αφού τ' Αλέκου του γίνονται τόσα· αφού κι αυτό το *milieu*, υποτίθεται, που τον εστρίμωξε στις ιδέες του εκείνες, άλλαξε πια, γιατί αυτός να μνίσκει ακόμη σε τόσο φανατισμό;!

Μ' αρέσει ο κ. Λάκης. Έχει τη μόρφωση της εποχής, και την ιδιότητά του, ως υπέρτερου κάθε πρόληψης τη δείχνει κάθε τόσο. Κι' όμως, επιτρέπεται σ' ένα σοφό τέτιο να μην εφαρμόζει της επιστήμης τα μέσα από μόνο το λόγο της στοργής στην κόρη του; Μεγάλο πράμα η στοργή, δε λέω . . . δεν ξέρω κιόλα! . . . Παιδιά εγώ δεν έχω! , . .

Τ' άλλα πρόσωπα, γιναμένα να φιγουράρουν το πλαίσιο της όλης εικόνας, δε μας μέλλει ναν τα εξετάσουμε βαθιά· ας πούμε πως είνε καλούτσικα φτιασμένα.

Κι' έτσι με την ανάλυση τω χαρακτήρων ας μπούμε στην υπόθεση. Η σύλληψη μιας υπόθεσης τέτιας, είνε αρκετά καλή· ίσως όχι πολύ πρωτότυπη, μ' αυτό δε βλάπτει. Βέβαια! θέλησες το θεόσοφον Αλέκο ναν τον απατήσεις, θέλησες ναν τονέ κάμεις να συντύχει την υστερική Όλγα και ναν την περάσει για το εξιδανικεμένο πρόσωπο, που η εξέλιξη, κατά τις ιδέες του, θα καταντήσει τον άνθρωπο· και γίνονται, όσα γίνονται. Ωραία τόντις υπόθεση. Μα δεν την έσφιξες. Χρόνο, περσότερο, κρατάει η διεξαγωγή της· κι' εδώ δείχτεται η αδυναμία του τεχνίτη· η αδυναμία σου. Όχι, γιατί δεν ένοσες, κατά τα κλασικά το χρόνο, άλλα γιατί μακραίνοντάς τον δεν έδειξες στην ψυχή τ' Αλέκου το πέρασμά του και την επίδρασή του. Κι' εδώ θυμάμαι του Schopenhauer τα λόγια: «*pour le même motif, on sait que le plus grave défaut d'un auteur dramatique est que ses caractères ne se soutiennent pas, c'est-à-dire qu'ils ne soient pas tracés d'un bout à l'autre, comme ceux que nous ont représentés les grands poètes, avec la constance et l'inflexible logique, qui président au développement d'une force naturelle*» (2). Και μην πάρεις το *motif* αυτό, πως είνε στο μέρος σου, γιατί ο ανθρώπινος χαρακτήρας αν είνε για τρίτο λόγο *invariable*, κατά Schopenhauer, όμως για δεύτερο είνε *empirique*. Έπειτα το *invariable* ή και το *le caractère individuel est inné* ερμηνεύονται με τέτιον τρόπο, που δε μπορείς ναν τα επικαλεστείς για να προστατέψεις τον ήρωά σου! . . .

Πώς γίνεται τόρα αυτή η απάτη; ας διούμε. Χωρίζεις το δράμα σου σε τρεις εποχές, δηλαδή σε τρεις πράξεις. Καλά! Η πρώτη εποχή αρχίζει, που η Όλγα μαραίνεται από την υστερική ανορεξιά κι' ο Αλέκος φρεσκοφερμένος από τα νοσοκομεία της Nancy κ' ενθουσιασμένος με τη *suggestion*, παρμένη από πνευματιστική άποψη, και με τις ιδέες του τις γνωστές, έρχεται ναν τη γιατρέψει. Η αρχή της θεραπείας είνε η πρώτη πράξη. Οι σκηνές όμως δεν έρχονται καλά όλες. Η πρώτη ξάφνου σκηνή του κ. Λάκη με τον Αλέκο είνε λίγο άτεχνη· κι' αν όχι αλάκερη, το μέρος όμως, που δηγείται ο κ. Λάκης πως πρωτοπαρουσιάστηκε η ανορεξία της Όλγας φαίνεται γιναμένο για να ειπωθούν αυτά. Θα με πεις: και πώς αλλιώς πρέπει να μαθευτεί η πυρκαγιά και τα επακόλουθά της; Δεν ξέρω! Εγώ δράματα δε γράφω! Σου, αν ήσουν μεγάλος και γέρος καλλιτέχνης μπορούσες ναν το βρεις μονάχος σου και ναν το φέρεις έτσι τεχνικά, που εγώ, ξάφνου, η παρατηρήτρα να μην παρατηρούσα την τεχνική αυτή ατέλεια. Έχει κι' άλλα λάθη η πρώτη πράξη. Πολύ γλήγορα τελειώνει το σοαρέ· άτεχνα έρχεται η αφορμή που ο Αλέκος διατυπώνει τις ιδέες του και την *télépathie* του κ' είνε περιττές κάμποσες κουβέντες. Ωραίο είνε το τραγούδι της «άγιας πόλης» και κάπως άγαρμπο το τραγούδι του «πουλιού».

Η δεύτερη εποχή είναι δυνατότερη! Δεν έχει κι αυτή τέχνη πολλή μα και μερικές σκηνές της είναι αρκετά τεχνικές· οι τελευταίες να πω! Είναι η εποχή, που η Όλγα γιατρεμένη πια από τη θεραπεία εκείνη τ' Αλέκου τον αρεβωνιάζεται. Πέφτουν καλούτσικα ο έρωτας κι' η αρεβώνα. Κι ο χαρακτήρας τ' Αλέκου δεν έχει λόγο να είναι αλαγμένος. Η απάτη δεν έχει γίνει ακόμα. Η Illusion του φανταστικού κόσμου παραμένει κι' ο Αλέκος δε εμπήκε ακόμα στην Αγία Πόλη! . . .

Στην τρίτη εποχή όμως τα πράγματα άλλαξαν, χωρίς ναλλάξει ο Αλέκος! Σου τη συχορνά όμως κι' αυτή, γιατί δείχνει την Όλγα καλά· πολύ τεχνικά αναλύεται και με λίγα λόγια, έστωντας και χλιαρά, ο χαρακτήρας της. Ο κ. Λάκης πολυλογάει κάπως — φαίνεται να τ' αρέσει τόντις η πολυλογία — στη γυναίκα του· εκείνη, μουγκή πολλές φορές, ανοίγει το στόμα της τώρα κάμποσο· κι' ο Αλέκος, ο αγαθώτατος Αλέκος εδώ δείχεται πια όλος. Ωραία είναι η σκηνή τω δώρων της Όλγας. Κι' η δήγηση της πρώτης νύχτας του γάμου δεν είναι άσκημη· μήτε κι άσεμνη, αν τη βρουν πολλοί τέτια. Ωραία είναι κι' η λύση του κι' ικανοποιεί πολλούς! Ξαναπέρνουνται! Πώς ζούνε πια; ας το σκεφτεί, όπως θέλει καθένας. Το θέμα είναι, πως ξαναπέρνουνται. Ας πιστένω εγώ κάνε, πως ο Αλέκος θα γίνει πια άνθρωπος, κι' η Όλγα, που από κείνονα πέρνει το είναι της, καθόλου παράδοξο να γίνει κι' αυτή γυναικούλα· και . . . τότες κάθονται εκείνοι καλά! . . .

Αυτό είναι Το «μυστικό του γάμου» . . . Βγάνω ένα συμπέρασμα: πως η σύλληψη με την εχτέλεση δεν περπάτησαν μέσα σου μ' ίδια βήματα. Μα για να μη με περάσεις κακιά, σου λέω, πως κι' η εχτέλεση μου χαμογελάει. Έπειτα δεν ξεχάνω, πως είναι έργο αυτό παιδιάστικο· δηλαδή τόκαμες παιδί είκοσι-είκοσιενός χρονών, αφού το διάβασα για πρώτη φορά πρόπερσο το καλοκαίρι. Κι' έχουν να πουν πολύ αυτά· κι απόδειξη η «Φάρσα της Ζωής» έργο που τόκαμες εφέτος το καλοκαίρι. Είναι ασύγκριτη η τεχνική διαφορά της «Φάρσας» από το «μυστικό». Έχει μορφή αυτή! Μα μη νομίσεις πως είναι κι αριστούργημα. Ας εξετάσουμε και τη «Φάρσα» να τ'ο δεις! . . .

Η thèse της «Φάρσας» είναι να δείξει την κακομοιριά της ζωής και μπορούσες να βάλεις μόντο αποκάτου τον τίτλο της το στίχο του Dante «tanto è amara che poco è più morte;», όπου το amara κουαλιφικάρει το selva από τους προηγούμενους στίχους της Κόλασης, κι' όπου το selva μπορεί να παρθεί αλληγορικά και για τη ζωή, ή καλύτερα το στίχο του δικού μας του Σολωμού «κι' είναι βάρος του η ζωή» (3) — Τώρα που ανάφερα και θυμήθηκα το Σολωμό, πρέπει να σε πω τη μεγάλη μου χαρά, που αφιερόνεις το πρώτο σου βιβλίο στη σκιά του, στη λάμψη του δηλαδή. Ξέρω, πως δεν τόκαμες γιατί τόπε ο κ. Ψυχάρης προχτές στο «Άστρ» (4). Εσύ με το είπες εδώ και τόσον καιρό και δεν ξεχάνω το γλυκύτατό σου ανοιχτό γράμμα (5), που έγραψες μέσα σ' ένα τριανταφυλένιο μεθύσι από κείνα, που σε ρίχτει η ατέλειωτη και παρθενική ευωδιά, που σκορπάνε οι στίχοι του — .

Της δίνω και συμβολισμό εγώ· με κάνει κάνε να σκέφτουμε κι' έτσι. Κι' η εχτέλεση αυτής της ιδέας δεν έρχεται κακά. Τη διαιρείς τη «Φάρσα» σε τρεις πράξεις, που τις χωρίζουνε τη μια από την άλλη ώρες μόνο. Σ' ώρες μόνο γίνεται το δράμα αλάκερο· δράμα αληθινό. Μικρές είναι οι πράξεις· μα δεν το νομίζω αυτό ελάτωμα. Αφού μπορείς να πεις ένα πράμα με τόσα λόγια, γιατί να τ'ο πεις μάλλα τόσα;

Η πρώτη πράξη δεν είναι τόσο καλλιτεχνική. Δεν ξέρω καλά α φαίνεται, όπως φαίνεται, γιατί ακλουθάει η δεύτερη κι' η τρίτη πράξη, ή γιατί τόντις έχει καλαιστητική ατέλεια, μα δε φαίνεται έτσι όμορφη. Φαίνεται σαν introduction γιναμένη για την ξεμολόηση τ' Αντρέα. Κι' αυτή η ξεμολόηση σκεπάζει — τεχνικό ελάτωμα — κι' ό,τι άλλο θες να πεις στην πρώτη: δηλαδή το δείξιμο της γενικής νευραστενείας κι' όσων είναι απάνου στη σκηνή κι' όσων δεν είναι: τ' απαραίτητο, για το δέσιμο, γράμμα τ' αδερφού τ' Αντρέα, και μερικά άλλα ακόμα. Μα η δεύτερη κι' η τρίτη πράξη είναι όμορφες. Τεχνικές πράξεις είναι. Ελατώματα αν έχουν είναι τόσο μικρά που τα σκεπάζει η άλλη ωμορφιά τους. Τα συχαρίκια μου γι' αυτές. Βλέπεις, πως σου λέω τα καλά σου κι' ενθουσιάζομαι κιόλα; Και δεν έχει μόνο αυτά τα προτερήματα η «Φάρσα». Χαρακτήρες δείχτει ζωντανούς· σπαρταριστά είναι όλα τα πρόσωπα· δεν είναι πλαστό κανένα, σαν τον Αλέκο. Ο Κωστής είναι τέλειο πράμα· ο Γιάνκος· ο Αντρέας το ίδιο. Η οικογένεια της κ. Τριάφτη είναι κινητοσκοπιο. Η Φρόσω μόνο μπορούσε να είχε άλλο χαρακτήρα αφού

μάλιστα, όπως την έχεις τώρα, μιάζει πολύ με το χαρακτήρα του Τάσου· κι' όχι γιατί δεν είναι αληθινός και πιτυχημένος ο χαρακτήρας της, αλλά γιατί . . . τι τα θέλεις ό,τι δεν μπλεσάρει γινόμενο από άντρα, από γυναίκα φαίνεται βαρύτερο πάντα. Κι ένα άλλο προτέρημα του έργου σου είναι η δύναμη, που δείχνουν τα πρόσωπα, που δε φαίνονται· ο Μήτσος, ο κ. Τριάφτης· ο Γεράσιμος. Το μαντολίνο του Γεράσιμου είναι μια καλλιτεχνική παρατήρηση πρώτης δύναμης! Το μαντολίνο νικάει τον Αντρέα. Την κατάπληξη, που δίνουν οι επιληφτικοί ή υστερικοί — υστερικοί· λες κάπου πως το σώμα της έγινε σαν κουλούρα — παροξυσμοί της Κατίνας κι' η πασιεντζομανία της, η αδιαντροπία η παθολογική της Φρόσως, η αναίδεια του Τάσου, κρατάνε στη θέση του τον Αντρέα. Το μαντολίνο όμως τον καταβάλλει . . . Αυτό έλειπε . . . ήρθε κι' εκείνο· τελευταίο μάλιστα! . . . Κι' η στερνή σκηνή του Τάσου με τη Βασίλω, είναι όλους διόλου, σε βεβαιώνω, θαυμάσια! . . .

Σε είπα: Το δράμα σου με κάνει ακόμα να συμβολίζω και τα πρόσωπα και προσπαθώ να τους βρω τη θέση τους του καθενός.

Η «Φάρσα της Ζωής» αξίζει. Αριστούργημα βέβαια δεν είναι! Υπάρχει πού και πού τέτιο πιπίλισμα μα το σύνολο του δεν είναι αριστούργημα. Σου είσαι μικρός ακόμα να κάνεις αριστουργήματα! . . .

Και τώρα γενικότερα πράματα. Γιατί αγκαλιάζεις τόσο την παθολογία; γιατί δε μπορείς να ξεκολήσεις από την *hérédité*, και τάλλο δράμα σου, — ο Ντίνος μας — που με δηγήθηκες την υπόθεση προχτές από κει είναι βγαλμένο! Τάχα δεν είναι ζητήματα άλλα, όμοια μεγάλα, κοινωνικά, επιστημονικά, φιλοσοφικά; Η *hérédité* μπορεί να πει κανείς εξαντλήθηκε πια. Είπαν κι' είπαν! Στον τόπο μας, είναι αλήθεια, δε γράφηκε τίποτα, που να ανακατόνει ένα τόσο ψηλό ζήτημα· μα τα έργα αυτά, που θες να παρουσιάσεις και με κάπιαν αξίωση — ή όχι; — έχουν σχηματισμό κάπως διεθνότερο και δε θαν τα κρίνει κανείς, μήτε σχετικά με τις Ελληνικές τραγωδίες, μήτε σχετικά με τα λαϊκά δράματα. Κ' εγώ, που στάκρινα, όχι αφτηρά, αλλά δίκια, στάκρινα σχετικά με την τέχνη την απόλυτη και της τεχνοτροπίας την τελευταία εξέλιξη. Κι' αν επρόκειτο, κάνοντας τον κριτικό, να δημοσιέμω μιαν κάποια κρίση στις φημερίδες, να είσαι βέβαιος, πως ποτές δε θα σέκρινα έτσι· δε θα σέκρινα δηλαδή, σα φιλενάδα, που σου λέει μυστικά την κρίση της! Η κρίση μου αυτή από σένα θα διαβαστεί μονάχα· και συ ξέρεις, ποια ιδέα έχω εγώ για άλλα σκηνικά έργα της Ελληνικής παραγωγής, που κίνησαν μάλιστα περισσότερο θόρυβο, στην παράσταση τους, τόσο από το κοινό, όσο κι' από την κριτική.

Ο «Βασιλικός» του Μάτεση κι' ο «Βουρκόλακας» του Εφταλιώτη δεν παραστάθηκαν, φίλε μου· και πόσοι τους ξέρουν; . . . Αλλά τι έχει να κάνει; . . . Αμ ο «Ψυχοπατέρας» του κ. Ξενοπούλου κι' αν παραστάθηκε και τι; . . . »

* * *

Κι' εγώ πούλαβα αυτό το γράμα απάντησα στη στιμή!

« . . . μήτε αξίωση, έχω πως έγραψα αριστουργήματα, μήτε η κρίση σου με φάνηκε αφτηρή. Ίσως μήτε κι' όσο έπρεπε δίκια . . . Η αγάπη σου ξεχειλίζει πού και πού. Όμως δεν πρέπει να την ξέρω μόνος εγώ! . . . Θες δε θες θαν τη βάλω μπρος στο βιβλίο μου . . . Μη φοβάσαι για τις αλήθειες, που λες, πως θα με βλάνουν. Όποιος νιώσει το γράμα σου . . . τέλειωσε! κι' α με κατηγορήσει κι' αν πει πως δεν αξίζω τίποτα κι' α φανταστεί, πως δεν έχω μήτε την ελπίδα καν, πως κάτι μπορεί να φτιάσω με τον καιρό, λόγο του κουτουρού δε θα πει . . . Σκεφτικός θάνε άνθρωπος και μακρυσμένος από πρόληψες κι' ό,τι κι' αν πει ωφέλεια θα με δώσει. — Το γράμα σου είναι ο πρόλογος, που πεθυμούσα . . . πώς τον αποθυμούσα! . . . »

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΠΥΣΗΣ.

ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

Σε πράξεις τρεις.

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Ο κ. ΧΡΙΣΤΟΣ ΛΑΚΗΣ, καθηγητής του Πανεπιστημίου.

Η κ. ΑΣΠΑΣΙΑ ΛΑΚΗ, γυναίκα του.

ΟΛΓΑ, κόρη τους.

Ο κ. ΚΩΣΤΑΣ ΚΙΑΡΑΣ, βουλευτής.

Η κ. ΜΑΡΓΑ ΚΙΑΡΑ, γυναίκα του.

ΑΛΕΚΟΣ, γιός τους, γιατρός.

Η κ. ΘΕΟΦΙΛΟΥ, αδερφή του κ. Λάκη.

ΛΕΛΑ, κόρη της.

ΝΙΚΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΗΣ, οικογενειακός φίλος.

ΦΟΦΩ, αδερφή του.

Ένας άθρωπος.

Δυο-τρεις περέτες.

Η σκηνή στην Αθήνα.

ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

(σε πράξεις τρεις)

ΠΡΑΞΗ ΠΡΩΤΗ

Το σπήτι του κ. ΛΑΚΗ

Η σκηνή παρασταίνει το σαλόνι του κ. ΛΑΚΗ· πλουσιότατο και καλλιτεχνικότατο. Στο βάθος ένα τραπέζι με ετοιμασία τσαγιού. Απέναντι το πιάνο· δεξιά η θερμάστρα . . . Νύχτα.

(Ο κ. ΛΑΚΗΣ κι' ο ΑΛΕΚΟΣ).

Αλέκος. Δεν το εξετάζω έτσι το θέμα . . .

Ο κ. Λάκης. Όπως κι' αν το εξετάσεις το συμπέρασμα είναι, πως η Όλγα μας είναι καταδικασμένη.

Αλέκος. Ίσα-ίσα εγώ λέγω, πως πολύ έφκολα την καταδικάζουμε . . .

Ο κ. Λάκης. Αφτοί οι ενθουσιασμοί, Αλέκο, επίτρεψέ μου να σε πω, πως είναι νεανικοί· πως είναι ενθουσιασμοί ενός πρωτόβγαλτου, που στο διάβα του δεν του έτυχαν ακόμα αποτυχίες! . . .

Αλέκος. Σας παρακαλώ . . .

Ο κ. Λάκης. Ύστερα θυμούμαι τη μικρή αδερφή της γυναίκας μου· κι' αφτή τέτια στίγματα υστερικά έδειξε . . . Όμοια . . . Ήμουν κι' εγώ τότες πρωτόβγαλτος κι' είχα τόση πεποίθηση στη θεραπευτική μου . . . Μα δεν την έσωσα, Αλέκο . . .

Αλέκος. Οι συγκριτικές απόδειξες δεν είναι κι' αξιώματα, κ. Λάκη. Έπειτα θυμηθείτε, πως η επιστήμη πρόδεδε από τότες . . .

Ο κ. Λάκης. Α! Αλέκο . . . ναι! πρόδεδε και το ξέρω πολύ καλά . . . Μη νομίσεις όμως, πως από κείνο το δωμάτιο (δείχτει το δωμάτιό του) δεν παρακολουθώ βήμα βήμα κάθε καινούργια ανακοίνωση και

καινούργια θεωρία . . .

Αλέκος. Με συχωρείτε· δεν εννοούσα αυτό . . .

Ο κ. Λάκης. Κι' η θεραπευτική της ιδέας δεν είναι σημερινή ανακάλυψη, Αλέκο.

Αλέκος. Αυτό δεν εμποδίζει . . .

Ο κ. Λάκης (σηκώνεται κι' ανάβει τσιγάρο). Που λες, Αλέκο, αυτά είναι ταληθινά ζητήματα . . .

Αλέκος. Κι' όμως ξέρουμε και την αιτιολογία . . .

Ο κ. Λάκης. Την αφετηρία να πεις . . . Αχ! μη με τα θυμίζεις την εποχή εκείνη, γιατί με τύπτει η συνείδησή μου . . . με κάνεις για μόνη φορά να συμφωνήσω μαζί σου και να παραδεχτώ, πως η Όλγα μου δεν είναι παρά του εγωισμού μου η καταδίκη . . .

Αλέκος. Με συχωρείτε, κ. Λάκη . . . Εγώ μήτε εσκεφτηκα ποτές μου . . .

Ο κ. Λάκης (διακόφτοντας). Άκου με . . . για τις θεωρίες σου θέλω να πω του εσωτερικού κόσμου . . . Τι τα θέλεις; . . . Τότες . . . (ύστερα από λίγο) Αλέκο, άφισέ με να σου την ξαναπώ την ιστορία . . . και να σε πω για πρώτη φορά το μυστικό, που με βαρύνει . . . Η κόρη μου έπαθε κι' εγώ έπαθα! . . . Νά! από πολυλογία! . Γενάρης είτανε και τότες . . . Τέτια εποχή . . . και τότες μαζεβόμαστε εδώ, μα όχι για να διασκεδάσουμε την Όλγα . . . Είχε τελειώσει η συναναστροφή μας . . . Είχε φύγει ο κόσμος και κοιμόμαστε πια . . . Εκεί με ζύπνησε ξάφνου η τρομερή εκείνη βουή . . . Ετίκλωνε ένας καπνός· άκουγα ξύλα να τρίζουν. Οι περέτες κάτω έτρεχαν σα δαιμονισμένοι και στο μισοκοιμίσι μου κατάλαβα τι έτρεχε . . . Το κάτω πάτωμα, εκαίγονταν. Οι φλόγες σε λίγο θα μας περικύκλωναν! . . . Τρέχω στη στιμή στην κάμερα της Ασπασίας και της χτυπώ. Τρέχω στις Όλγας και της φωνάζω· κι' ο καπνός πια μ' έπνιγε . . . Η σκάλα είχε πάρει φωτιά . . . Τότες εγώ, αλαφιασμένος και μισοζαλισμένος, απάνου σ' εκείνο τον κίντυνο και στην αιφνήδια προσβολή της ζωής μου τρέχω στη σκάλα να σωθώ . . . Ναι! . . . Αφτά δε στάπα τότες και μήτε τάπα σε κανέναν άλλο. Μα συ και τόσο νέος και τόσο εκκεντρικός έχεις όμως τη δύναμη να δέχεσαι ξεμυστηρέματα και ναν τα φυλάς . .

Αλέκος. Σας εφκαριστώ για την εμπιστοσύνη σας, κ. Λάκη . . .

Ο κ. Λάκης. Τι με είταν τότες η ζωή; Η ίδια η εφτυχία πες . . . Δεν την είχε σκεπάσει ακόμα κανένα σύγγεφο . . . Και σώθηκα . . . βρέθηκα στο δρόμο . . . στον κόσμο τον άπειρο, που τριγύριζε εκεί με φωνές και περιέργεια, χωρίς να δίνει και μεγάλη βοήθεια . . . Τότες, ξεζαλισμένος πια, σωμένος, συλογίζουμαι τη γυναίκα μου και την κόρη μου . . . Τι νάγειναν;! . . . Φωνάζω: «αδέρφια σώστε τες . . . για όνομα του θεού σώστε τες! . . . » Ένας χριστιανός με βεβαίωσε, πως σώθηκαν και πως τις πήγαν στου γαμπρού μου του Θεοφίλου. Εκεί μ' οδήγησαν κι' εμένα. Ανεβαίνω 'γλήγορα γλήγορα τη σκάλα και βλέπω την Ασπασία . . . Σώθης; . . . της φωνάζω! Ο Θεός μέσωσε, μου λέει και πέφτει στην αγκαλιά μου! Μα σου λέω κι' αυτό το μυστικό . . . Εκεί σταληθινό μας αγκάλιασμα ένιοσα, πως η Ασπασία έκαμε ό,τι κι' εγώ και χωρίς να συλοηστώ εκείνη τη στιμή το δικό μου εγωισμό, πικράθηκα λίγο με το δικό της . . . Η Όλγα μας; φωνάζω στη γυναίκα μου . . . Εδώ είναι, με λέει και με τραβάει στην κάμερα της Λίλας . . . Εκεί την είχαν ξαπλωμένη! Λιποθυμισμένη η κόρη μου με καημένα τα μαλάκια της και τσουλουφριασμένα! . . . Γονατίζω στο κρεβάτι της ο φτωχός, και με το στανιό ζητούσα ναν της δόσω τη δική μου την πνοή . . . τη δική μου τη ζωή! . . . ω! αγαπημένη μου Όλγα . . . λατρεφτό μου κορίτσι . . . Σώθηκε, Αλέκο! Μ' από τότες και τα υστερικά αφτά στίγματα την κυρίεψαν . . . Από τότες αηδιάζει κάθε φαί και λιώνει . . . λιώνει σιγά-σιγά. Τέσερα χρόνια τώρα και τι δεν εδοκίμασα; . . . και πού δεν την πήγα;! . . . Τι ταξίδια δεν της έκαμα;! . . . Ποιος γιατρός δεν την είδε; . . . Μα η επιστήμη σταβρόνει τα χέρια της για το κορίτσι μου. Κι' εγώ, που δίνω τη ζωή σε τόσους αρώστους, που διορθώνω οργανισμούς χαλασμένους . . . ω! . . . μπρος της μηδενίζουμαι και δεν αξίζω τίποτα . . . τίποτα . . .

Αλέκος. Σεβαστέ μου κ. Λάκη, μην απελπιζόσαστε! .. Εκηρύξατε μόνος σας την ανεπάρκεια της

επιστήμης σας . . . Αφίστε να δοκιμάσω κι' εγώ τη δική μου επιστήμη . . .

Ο κ. Λάκης. Ποιά είναι η δική σου επιστήμη, Αλέκο; Έχεις κανά σκέδιο καινούργιο; Έστω . . . Μα τα πρώτα πειράματα δεν τα κάνει κανείς στο παιδί του! . . . Ω! η Όλγα μου είναι καταδικασμένη . . . αργά ή γρήγορα θα μου τη σπαράξει την καρδιά μου! . . .

Αλέκος. Ποιά είναι η δική μου επιστήμη; Θα σας περικαλέσω να μη γελάστε . . . Με είπατε προλίγου, πως την πήγατε παντού και σ' όλους τους γιατρούς . . . Στην Τήνο την πήγατε; . . .

Ο κ. Λάκης. Πού;! . . . Στην Τήνο; . . . Αστειέβεσαι δηλαδή; . . .

Αλέκος. Καθόλου! . . . Η πίστη της Όλγα κάνει θάματα . . . Δοκιμάστε . . .

Ο κ. Λάκης. Από τα ίδια άρχησες πάλε! Ξέρεις τι θα πει στη Σαλπεντριέρη να κουνήσει το κεφάλι του ο Σαρκό σε μένα; και να με πει: «κύριε Λάκη, στην κατάσταση της κόρης σου το μόνο φάρμακο, που σε συμβουλεύει ο συνάδερφός σου είναι η απομόνωση». Τα καταλαβαίνεις αφτά; . . . Μα ποιος από μας αντέχει σ' αφτό το φάρμακο; . . .

Αλέκος. Κι' όμως αφτά όλα συνηγοράνε σ' ό,τι σας ζητώ . . .

Ο κ. Λάκης Δηλαδή; . . .

Αλέκος. Νά μου επιτρέψτε να εφαρμόσω τη δική μου θεραπεία . . . (ο κ. Λάκης κουνάει το κεφάλι)
Μα, κ. Λάκη, σας παρακαλώ θερμά . . . σας το ζητώ επί τέλους για χάρη και δεν είναι πολύ σπουδαίο ό,τι σας ζητώ . . . Θέλω μόνο να μ' αφήσετε ελεφτεριά μαζί της χωρίς να με παρεξηγείστε . . .

Ο κ. Λάκης (με ενδιαφέρο), Α! . . . μ' αφτά τάχεις με το δίκιο σου . . . ipso jure να σου μιλήσω νομικά . . .

Αλέκος. Σας εφκαριστώ . . .

Ο κ. Λάκης. Κι' επειδή εσύ περιορίζεις τις παράκλησές σου ως εφτού, εγώ θα σου τις ανεβάσω πιο ψηλά . . . Θα σε δώσω όχι πια το δικαίωμα , αλλά την υποχρέωση να μην την αφήσεις μονάχη καθόλου . . . (σε λίγο με χαμόγελο) Μα μην πιστέβεις πως μέπεισε ο ενθουσιασμός σου ο νεανικός για τη θεραπευτική σου . . .

Αλέκος. Οπωςδήποτε . . . Σας εφκαριστώ . . . σας εφκαριστώ . . .

(Μπαίνει η κ. ΛΑΚΗ)

Η κ. Λάκη. Γιατί κλεισμένοι τόσην ώρα; Ήθελαν νανάψουν καλά τη σόμπα και δεν τολμούσαν . . . Ενιά η ώρα . . .

Ο κ. Λάκης (σηκώνεται). Ενιά η ώρα;! . . . Πώς παρασέρνει η κουβέντα . . . Pardon, Αλέκο μια στιγμή! . . . πάω να φορέσω τη βαρύτερη μου ρετιγκότα . . . Ασπασία, να πεις νανάψουν καλά τη σόμπα . . . γι' αφτό κρύονα . . . Η Όλγα;

Η κ. Λάκη. Είναι στην κάμερά της· όπου νάνε θαρθεί . . .

Ο κ. Λάκης au revoir· (φέβγει).

Η κ. Λάκη. Μα τι λέγατε τόσην ώρα;

Αλέκος. Μας παράσυρε η επιστημονική συζήτηση.

(μπαίνουν περέτες και συγυρίζουν).

Αλέκος. Σήμερα η ματμαζέλ Όλγα κάτι έφαγε. , .

Η κ. Λάκη. Ναι! . . . Ξέρεις πόσον καιρό είχε να φέρει τόσο το πιρούνι στο στόμα;

Αλέκος. Ο κ. Λάκης, κυρία Ασπασία, παρατήρησε, πως, άμα η καλοσύνη σας με παραχωρεί μια θέση

στο τραπέζι σας, η ματμαζέλ Όλγα, από αβρότητα, φαίνεται που τόσο την παρακαλώ, πάντοτε κάτι δοκιμάζει . . .

Η κ. Λάκη. Αφτό, Αλέκο, το παρατήρησα κι' εγώ κι' ήθελα ναν το πω! . . . Ναι! . . . Φαίνεται η Όλγα έτσι σα να μη θέλει να σου χαλάσει το χατήρι . . . σα ναν τις επιβάλουνται οι δικές σου παράκλησες . . .

Αλέκος. Την παρατήρηση αφτή, κ. Ασπασία, τη συζητήσαμε προλίγου. Κι' εγώ επήρα το θάρος να παρακαλέσω τον κ. Λάκη να μου επιτρέψει να σας ενοχλώ κάπως συχνότερα.

Η κ. Λάκη. Ω! . . . ω! . . . θα πιθυμούσα τέτιες ενόχλησες να μη μας άφιναν καθόλου.

Αλέκος. Πόσο είσαστε καλή (ακούγονται πατήματα). Α! η μαντμαζέλ Όλγα . . .

(Μπαίνει η ΟΛΓΑ)

Αλέκος. Καλώς ορίσατε . . .

Η κ. Λάκη. Τώρα, που σου αφίνω συντροφιά, Αλέκο, θα μου επιτρέψεις να περάσω κι' εγώ μια στιγμή από την κάμερά μου . . . (φέβγει).

Αλέκος. Και πώς περάσατε μαντμαζέλ;

Όλγα. Πώς να περάσω, κύριε Αλέκο; Καλά.

Αλέκος. Καλά;! . . .

Όλγα. Μονάχα ένα βάρος έχω μέσα μου . . . εδώ, νά! . . . (ο Αλέκος την κυτάζει κατάματα). Μα όχι, κ. Αλέκο, δεν έχω . . . δε θα με μαλόστε . . . ε;! . . . (με χαμόγελο).

Αλέκος. Να σας μαλόσω; εγώ να σας μαλόσω; . . . Πιστέψτε, πως η τόλμη μου δε φτάνει ως εκεί . . . Μπορούσα να σας παρακαλέσω . . . μάλιστα . . . να με υποχρεόστε! Μπορούσα να σας έλεγα και κάτι άλλο . . .

Όλγα. Τι άλλο; . . .

Αλέκος. Τι θέλετε ναν το μάθετε, μαντμαζέλ; . . . Αφτό μόνο εμένα ενδιαφέρει . . .

Όλγα. Merci, κ. Αλέκο, ωραία! . . . Ενδιαφέρει μόνο εσάς; . . . Είσαστε κακός ναν το λέτε, πως ενδιαφέρει μόνο εσάς! . . .

Αλέκος. Pardon. Ξέρω τη μεγάλη σας καρδιά και τη μεγάλη συγκατάβαση, που μούχετε. Θα σας το πω, μαντμαζέλ . . . Νά! . . . Δεν έχετε πια μαζί μου την αδερφική ελεφτεριά, που είχατε προτού φύγω για την Εβρώπη! . . . Με θεωρείτε έτσι σαν ξένο . . . μα όχι! είνε πολύ! . . . πώς ναν το πω; . . .

Όλγα. Τι;! . . .

Αλέκος. Δε με θεωρείτε πια Αλέκο . . . με θεωρείτε κύριον Αλέκο! . . .

Όλγα (με χαμόγελο) Κύριον Αλέκο; . . . Μα δεν είσαστε κύριος Αλέκος; . . . Τι σας φταίω εγώ; . . . Σεις μόλις ήρθατε κι' ένα μήνα τώρα δε με λέτε: μαντμαζέλ Όλγα; Δε με μιλείτε: σεις; . . .

Αλέκος. Για μένα διαφέρει! . . . Εγώ πάντα ήμουν, είμαι και θα είμαι ο Αλέκος, που η μικρούλα του αδερφή τονέ διάταζε και που εκείνος μόνο την παρακαλούσε . . .

Όλγα. Τα παρακάλια ταδερφού μου δεν είταν κι' αφτά διαταγές για μένα; . . .

Αλέκος. (ύστερα από λίγο). Για θυμηθείτε, μαντμαζέλ, τι ώμορφα, που περνούσαμε μικροί . . .

Θυμούμαι, μια φορά, που είχαμε πάει εγδρομή στην Πεντέλη . . . Πόσα χρόνια πάνε από τότες; . . . Δε θαν την ξεχάσω εκείνη την εποχή ποτές μου . . . Σεις με πιστέβατε τότες! . . . Θυμούμαι, μαντμαζέλ, που μάζεψα βατόμουρα και σας τάφερα! . . . Σεις τα βλέπατε για πρώτη φορά . . . Σας είπα: «Είνε ωραία, γλυκά . . . φάγε» και σεις με είπατε: «αρκεί που μου τα δίνεις εσύ! . . .»

Όλγα. Και τώρα θαν τόλεγα.

Αλέκος. Και τώρα;! . . . Α! μαντζαζέλ Όλγα . . . αν ανοίξετε την καρδιά μου θα διείτε, πως κι' αν το λέγατε, δε θαν το κάνατε . . . Μιαν άλλη φορά, που είμαστε στον Πόρο . . . θυμόσαστε; . . . εσείς στην Plage με την γκουβερνάντα σας πετούσατε πετρούλες στην θάλασα . . . Εγώ έκανα βόλτες με πανί στην ακρογιαλιά με μια βαρκούλα . . . Σεις με βλέπατε και τρομάζατε . . . Σας λέω: «μην κάνεις έτσι . . . δεν είνε φόβος! Έλα και συ μαζύ μου να διείς! . . . » και σεις ήρθατε μόνο γιατί σας το ζήτησα εγώ! . . . Νικήσατε το φόβο σας, γιατί με πιστέβατε . . . Τα θυμόσαστε; . . .

Όλγα. Πώς δεν τα θυμάμαι! . . .

Αλέκος. Και τώρα ναλάξετε τόσο;! . . . να με φερνόσαστε έτσι;! . . .

Όλγα. Πώς σας φέρνουμε, κύριε Αλέκο;

Αλέκος. Ορίστε! . . . Με μιλείτε κύριον Αλέκο! . . . Δε με διατάζετε πια και 'γω, πώς να σας παρακαλώ; . . .

Όλγα. Σας βεβαιώνω, πως δεν έχετε δίκιο. Εγώ δε θα σας ξαναμιλήσω πια κύριον Αλέκο. Μα σεις θα εξακολουθείτε να μη με λέτε μόνο Όλγα;

Αλέκος. Εγώ;! . . μόνο Όλγα θα σε λέω. Νά! . . (πάει κοντά της) Όλγα μου! Αγαπημένη μου αδερφούλα! . . Έτσι θα σου μιλώ πια . . . Σ' αρέσει;

Όλγα. (με μικρό γέλιο) Ω! ναι! . . Τι καλά . . .

(Μπαίνει ο κ. Λάκης)

Ο κ. Λάκης (με γέλιο). Τι σου θύμιζε ο Αλέκος;

Όλγα. Ω! μπαμπά μου ήρθατε; . . . Ο Αλέκος είπατε! Συμφωνήσαμε, μπαμπά, με τον Αλέκο να φερνόμαστε, όπως τότες, που είμαστε μικροί . . . θα με λέει Όλγα μονάχα, θαν τονέ λέω Αλέκο . . .

Αλέκος. Θα πηγαίνουμε πάντα μαζύ, όπως τότες . . . Θα κάνουμε excursions . . . Νά! μεθάβριο θα πάμε στο Τατόι με τον Ήλιο . . . Την άνοιξη θα κάνουμε ταξιδάκι στον Πόρο . . . στα Μέθανα. Θα παίζουμε μουσική μαζύ! . . . Θα λέμε ιστορίες! . . .

(Ανοίγει ο περέτης την πόρτα· μπαίνει ο κ. κι' η κ. ΚΙΑΡΑ)

Ο κ. κι' η κ. Κιάρρα. Καλή σπέρα σας! . . .

Οι άλλοι. Καλώς ορίσατε· (η κ. Κιάρρα φιλεί την Όλγα).

Η κ. Κιάρρα. Η Ασπασία;

Ο κ. Λάκης. Τώρα θαρθεί . . . Και γιατί αργήσατε σήμερα; . . .

(Μπαίνει η κ. ΛΑΚΗ)

Η κ. Λάκη. Α! ήρθατε; . . . (χαιρετιούνται· οι δυο γυναίκες φιλιούνται).

Ο κ. Κιάρρας (Στην Όλγα). Η Όλγα μας, πώς πέρασε σήμερα;

Όλγα. Ωραία, κ. Κιάρρα· από ταπόγυιομα είχαμε εδώ τον Αλέκο . . .

Η κ. Κιάρρα. Σεις κοντέβετε πια να μας τον πάρετε ολότελα . . . Περισσότερο τονέ βλέπετε σεις παρά εμείς. .

Ο κ. Λάκης. Που θα πει, πως τον αγαπάμε περισσότερο από σας . . .

Αλέκος. Σας εφκαριστώ . . .

(Ξανανοίγει ο περέτης την πόρτα· μπαίνει η κ. Θεοφίλου με τη ΛΕΛΑ).

Η κ. Θεοφίλου κι η Λέλα. Καλή σπέρα σας.

Οι άλλοι. Καλή σπέρα . . . (χαιρετιούνται. Η Λέλα πάει κοντά στην Όλγα. και φιλιούνται. Την ίδια ώρα ξανανοίγει η πόρτα και μπαίνει ο κ. Διαμαντίδης με τη Φοφώ· χαιρετιούνται κι' αφοί! . . . Κάθονται. Ο κ. Λάκης ξαπλωμένος σένα διβάνι καπνίζει. Ο Αλέκος σιγομιλεί με τη Λίλα· η Όλγα με τη Φοφώ και το Νίκο· η κ. Θεοφίλου κάτι λέει μυστικά στην Ασπασία . . .)

Ο κ. Λάκης. (φυσώντας τον καπνό από το στόμα του) Σήμερα δεν έχετε να πείτε τίποτις. Μας έκαμε μια μέρα σπάνιο πράμα . . .

Ο κ. Κιάρας. Τι έξοχος Ήλιος! . . .

Η κ. Κιάρα. Εμείς κατεβήκαμε στο παληό Φάληρο. Τι κόσμος! τριάντα αμάξια . . . κατέβηκαν κι' οι πρίγκηπες! . . . Θαρεί κανείς, πως είνε άνοιξη . . .

Ο κ. Λάκης. Εγώ είχα εξέτασες στο Πανεπιστήμιο, που με κράτησαν αργά και τον εστερήθηκα τον έξοχο αφτό Ήλιο . . . Μα σεις, Κωστάκη, δεν είχατε βουλή σήμερα, ή δεν πήγες;

Ο κ. Κιάρας. Δεν πήγε κανείς μας . . . Τάχα δεν το ξέρεις; . . .

Ο κ. Λάκης. (με γέλιο) Α! ναι! . . . το ξέχασα! Και δε μου λες πια ε; τι λέτε, θα κατορθόστε τη διάλυση; . . .

Ο κ. Κιάρας. Εγώ δεν το παραπιστέβω . . . Η κυβέρνηση την κάνει την απαρτία μ' όλα αφτά! . . Τους σέρνει, αδερφέ . . . ό,τι τους πει το κάνουν . . .

Ο κ. Λάκης, (γελώντας) Δε θέλω να σε πειράξω, καημένε, αλιώς θα σου 'λεγα, πως όλοι οι αρχηγοί το κατορθόνουν αφτό . . . Σεις τάχα με την κωλυσιεργία σας δεν ακούσατε κανένα;! . . .

Ο κ. Κιάρας. (με λίγο γινάτι) Καημένε! . . . Μη λες, πως δεν ανακατέβεσαι στην πολιτική· πες το ξάστερα, πως είσαι κυβερνητικός . . .

Η κ. Λάκη. (διακόφτοντας την κουβέντα της) Πολιτικά στη μέση; ω, Θε μου! μα επί τέλους, πώς το θέτε! . . . Εμείς δε μπορούμε ναν τακούμε αφτά . . . Κώστα, σε παρακαλώ στο σπήτι μου να ξεχνάς το βουλευτικί σου! . . .

Η κ. Κιάρα. Αμά, Ασπασία, πες τους τα . . . Εμάλιασε η καρδιά μου μ' αφτή την πολιτική . . .

Ο κ. Κιάρας. Είπαμε πια τον τελεφταίο λόγο. Ε! Χρίστο; . . .

Ο κ. Λάκης (γελάει) . . .

Όλγα. (δυνατά) Λίλα . . . Αλέκο, pardon που σας διακόφτω . . . Έλα λοιπόν να σου συστήσω τον κ. Διαμαντίδη . . .

(Πλησιάζει Ο ΑΛΕΚΟΣ)

Όλγα. Ο κ. Νίκος Διαμαντίδης, ο κ. Αλέκος Κιάρας!

Αλέκος. Χαίρω πολύ. Οι συστάσες της Όλγας κι η γνωριμία της μαντμαζέλ Φοφώς μέκαμαν να επιθυμήσω πολύ τη γνωριμία σας, κ. Διαμαντίδη (δίνουν τα χέρια).

Νίκος. Κι' η δική μου επιθυμία να σας γνωρίσω είταν πολύ μεγάλη, κ. Κιάρα . . .

Όλγα. Τώρα θα γίνετε στενοί φίλοι! . . .

Αλέκος. (στο Νίκο) Λείπατε στην Αλεξάντρεια; . .

Νίκος. Μάλιστα. Χτες ήρθα.

Λέλα. Και το ταξίδι σας, κ. Διαμαντίδη;

Νίνος. Άθλιο, μαντμαζέλ . . . Χειμωνιάτικο ταξίδι. Λίγο έλειψε να πνιγούμε.

Όλγα. Ω! . . . φρίκη! . . .

(Η ΛΕΛΑ κοκινίζει λίγο)

Ο κ. Λάκης, (δυνατά) Έγινε η γνωριμία;! . . . ωραία! . . . Τώρα Αλέκο, θα σου κάνει μια σουπρίζ ο κ. Διαμαντίδης. Ξέρεις: είνε ένας βαρύτονος πρώτης — Δεν πιστέβω, κ. Διαμαντίδη να είσαστε κουρασμένος; . . .

Νίκος. Βέβαια . . . όχι! . . . Στο σπήτι σας κι' η μεγαλειότερη κούραση χάνεται . . .

Ο κ. Λάκης. Σ' αφτό συντείνει κι' η δική σας συντροφιά . . . Λέλα, κάθισε στο πιάνο . . .

(Η ΛΕΛΑ με πολλή της εφκαρίστηση σηκώνεται και κάθεται στο πιάνο).

Ο κ. Λάκης. Θα μας τραγουδήσεις το δικό σου τραγούδι . . . Η Λέλα το ξέρει.

Νίκος. Όπως θέλετε . . .

Η κ. Θεοφίλου. (στον κ. Κιάρρα) Κώστα . . . Το εκαρτέ μας; Με το χρωστάς . . . Αφισέ τους αφτούς με τις μουσικές τους και πάμε εκεί στη γωνιά ναν το παίζουμε.

Η κ. Λάκη. Μα δε βαριόσαστε τώρα; . . .

Ο κ. Κιάρρας. Της το χρωστώ . . . είνε ανάγκη . . .

(πάνε σ' ένα τραπεζάκι κοντά στη σόμπα).

(Η ΛΕΛΑ δοκιμάζει τα χέρια της στο πιάνο· έπειτα ο ΝΙΚΟΣ τραγουδάει κι' εκείνη ακομπανιάρει).

Το τραγούδι των πιστών

Στην Άγια Πόλη δυο πιστοί πάνε μαζί! . . .

ξεκίνησαν να φτάσουνε εκεί πεζοί! . . .

Θέλαν της πίστης τους τη δίψα να χορτάσουν,

θέλαν τα βάσανα του κόσμου να ξεχάσουν . . .

Κι' όσο εγκίζανε κοντά στην Άγια Πόλη
τόσο κι' εκείνη η πίστη τους σκιρτούσε όλη . . .

Μα ξάφνου είδαν όμοια Πόλη και την Άγια
κι' αμέσως και της πίστης τους σβύσαν τα μάγια.

Ο κ. Λάκης (χειροκροτάει κι' οι άλλοι μαζί του). Ε;! . . Αλέκο, πώς σου φάνηκε;

Αλέκος. Θαυμάσια! . . Είσαστε artiste, κ. Διαμαντίδη! . .

Νίκος. Merci.

Αλέκος. Είνε δική σας η μουσική; . .

Νίκος. Δική μου.

Αλέκος. Μελωδικότατη μουσική . . Και οι στίχοι;

Νίκος. Οι στίχοι; . . . Όχι!

Αλέκος. Ασεβείς στίχοι· à propos έχω κι' εγώ ένα τραγούδι . . . Δε θαν το τραγουδήσω βέβαια με τη χάρη τη δική σας, μα 'γω πιστέβω στην καλοσύνη σας και στην επείκειά σας! . . .

Ο κ. Λάκης. Ναν το πεις λοιπόν! . . .

Αλέκος. Θα λυπηθώ, που δε θα μακομπανιάρει η μαντμαζέλ Λέλα . . .

Ο κ. Λάκης. Δεν πειράζει . . . Κάθισε μόνος σου . . .

(Ο ΑΛΕΚΟΣ κάθεται στο πιάνο)

Αλέκος. Ας είνε λοιπόν . . . (τραγουδάει)

Το άπλερο πουλί

Ένα πουλάκι με άπλερο λιγνό κορμί
    με μικρά φτερά
Τρέχει στ' αγέρα την ανίκητην ορμή
    με μικρά φτερά
— Πού πας, πουλάκι αδύνατο, θε να χαθείς
    με μικρά φτερά
Κλαρί δε θάβρεις πουθενά να τσακωθείς! . . .
— Στο διάβα μου α δε θάβρω δέντρο να πιαστώ
    και θα πάω μακρά
Αφ' την ορμή τ' αγέρα κι' α δε βγω σωστό
    και θα πάω μακρά
Πάντα θα φτερουγάω στ' άνεμου τη βια
    και θα πάω μακρά
Τι προτιμάω τον κόσμο οχ τα στενά κλουβιά! . . .

Νίκος (χειροκροτάει). Τι αρμονία! . . . Σας αρέσει ο Βάγνερ, κ. Κιάρρα;

Αλέκος. Με τρελαίνει . . . εσάς; . . .

Νίκος. Οι αρμονίες του μου περεχούνε την ψυχή! . . . Μα τι να σας πω, δεν εδοκίμασα ποτές μου τέτιου είδους ακόρντα στις φτωχές μου μελωδίες! . . .

Ο κ. Λάκης. Εγώ τι να σας πω, κύριοι μου . . . Τ' αφτί μου απ' αφτές τις ντελικατέντζες δεν παρακαταλαβαίνει . . . Μα 'κείνο, που ξέρω είνε, πως το τραγούδι των πιστών μ' άρεσε πιο πολύ! . . .

Νίκος. Όχι δα! . . . η αρμονία του τραγουδιού του κ. Κιάρρα έχει μια συμβολικιά όλους διόλου περιπάθεια . . .

Αλέκος. Πολύ ανεβάζετε τη μετριότητά μου! . . .

Ο κ. Λάκης. Κι' εδώ οι συμβολισμοί;! . . . Αμ' αφτό είνε! . . . Εγώ, κύριοι μου, τα σκεπασμένα διαμάντια δεν τα θέλω . . . προτιμώ και το γιαλί απέναντί τους! . . .

Αλέκος. Τι γλυκά, όμως άμα ψάξετε μόνος σας και τα βρείτε! . . .

Ο κ. Λάκης. Πού καιρός για τέτια πράματα! . . .

Αλέκος. Καιρός; . . . πάντα υπάρχει καιρός! . . .

Ο κ. Λάκης (μυστικά στην κ. Κιάρρα). Θέλεις ναν τονέ κουντίσω; Γουστάρισε! . . . (στον Αλέκο) Τι τα θέλεις, Αλέκο, δυο και δυο κάνουν τέσερα. Εμείς οι θετικοί θέλουμε τα πράματα ξάστερα! . . .

Αλέκος. Μα δύσκολα θαν τα βρείτε, κ. Λάκη! . . . Ζητώντας την ξαστεριά πάντοτες δε θαντικρύζετε παρά τον ψέφτικο κόσμο το φαινόμενο! . . .

Ο κ. Λάκης. Το φαινόμενο; Όχι όμως και το φανταστικό! . . .

Αλέκος. Το φανταστικό;! . . . Κι' όμως εκεί βρίσκεται η αλήθεια . . .

Ο κ. Λάκης. Πώς;! . . .

Αλέκος. Φαινόμενο, να πω, είνε η ανατολή και το βασίλεμα του Ήλιου και το τρέξιμό του . . . Η αλήθεια

όμως, είνε, πως μόνο η κίνηση της γης γύρο της τα κάνει αφτά όλα . . . Θυμούμαι την Όλγα, που μικρή, μια φορά, σα γυρίζαμε με το σιδηρόδρομο από το Φάληρο μούλεγε: — Μα γιατί γυρίζουνε τα δέντρα έτσι;! . . .

Όλγα. Πού το θυμήθηκες;! . . .

Αλέκος. Αρκεί που αποβλέπει εσένα για να μην το ξεχάσω ποτές μου . . .

Όλγα. Σ' εφκαριστώ! . . .

Ο κ. Λάκης. Μ' αφτά αποδειχουνται . . . πού βρίσκεις το φανταστικό σ' αφτά;! . . .

Αλέκος. Και των αλλωνών η απόδειξη θα γενικεφτεί μια μέρα! . . .

Ο κ. Λάκης. Ως τότες εγώ μπορώ να μην τα παραδέχουμαι! . . .

Αλέκος. Είνε δικαίόμα' σας. Κάθε έρεβνα έχει δικούς της δρόμους . . .

Ο κ. Λάκης. Σωστό! . . .

Αλέκος. Κι' εγώ, όπως ξέρετε, με τη δική μου έρεβνα, τη βρήκα την ύπαρξη αφτού του κόσμου του πνευματικού . . . του φανταστικού όπως τονέ θέλετε σεις! . . .

Ο κ. Λάκης. Εγώ μήτε τονέ φαντάζουμαι! . . .

Αλέκος. Θα ξαναπώ λοιπόν ό,τι σας έγγραψα από το Nancy· Ναν τακούσουν κι' όλοι εδώ. . . . Μια νύχτα διάβαζα στην κάμερά μου σκεπασμένος μένα κουβρπιέ· ξεφύλιζα μερικούς τόμους . . . . Ξάφνου με πιάνει στενοχώρια . . . Έφερα τα χέρια μου στο μέτωπό μου, κι' ύστερα έτριψα λίγο τα μάτια μου . . . Τότες είδα την Όλγα να παρουσιαστεί μπροστά μου και να εξαφανιστεί αμέσως . . . Δεν είχα ακόμα συνέρθει, που την ξαναβλέπω και με χαμόγελο στο στόμα . . . Εννοείται, πως τρόμαξα, πως ως την αβγή πέρασα τόσο βασανισμένα και πως γλήγορα την άλλη μέρα έτρεξα στον κ. Μπερχέιμ ναν του δηγηθώ την τελεπάθεια, που είδα . . . Έτυχε να είνε εκεί κι' ο δόχτωρ Λουή, και με είπε να ζητήσω στη στιμή πληροφορίες, γιατί υποψιάστηκε κακό . . . Κι' είταν η νύχτα της πυρκαγιάς η νύχτα εκείνη! . . .

Όλγα (με πολλή προσοχή) Εγώ, Αλέκο, την ώρα, που περνούσα από τις φλόγες, σε συλοήστηκα . . .

Αλέκος. (γλυκά) Αφτό είναι βέβαιο . . .

Ο κ. Λάκης. Και δε μπορεί τάχα η θετική επιστήμη να πει ένα λόγο εδώ; . . .

Ο κ. Κιάρας (από τη θέση του δυνατά). Α! δεν υποφέρνεται πια! . . . Αφτό είταν καταδρομή . . . Κυρία μου, καλά μ' εγδικήθηκες . . . δεν παίζω πια! . . . (σηκόνεται) δεν παίζω! . . . (έρχεται κοντά στους άλλους) Δε θα πιούμε τσάι σήμερα; Ο λάρυγκάς μου στέγνωσε. . Πέσαμε εμείς με το παιχνίδι . . . πέσατε εσείς με της κουβέντες και το ξεχάσαμε! . . .

Η κ. Λάκη. Χτύπησε λοιπόν το κουδούνι, που τόχεις κοντά σου!

Ο κ. Κιάρας. (χτυπώντας το ηλεκτρικό κουδούνι) Βρε αδερφέ, δεν πήρα μήτε μια παρτίδα. Εκείνος ο Ρήγας δε μούρθε μήτε μια φορά! . . .

Ο κ. Λάκης. Ο Ρήγας, Κώστα, δεν εκουτάθηκε ναφίνει τις ντάμες . . .

Ο κ. Κιάρας. Το είδα, φίλε μου . . .

(Μπαίνει ο περέτης)

Η κ. Λάκη. Νικόλα! . . . Τσάι! . . .

(Ο περέτης φέβγει)

Αλέκος (στη Λέλα). Η μαντμαζέλ Λίλα θα μου παραχωρήσει τη θέση της σήμερα; . . .

Λέλα. Σε τι;

Αλέκος. Νά! να ρίξω εγώ τη ζάχαρη και το τσάι στα τασιά! . . . Θα με βοηθήσει κι η Όλγα. Ε! Όλγα; . . .
. Δηλαδή δε θέλω εσύ να κάμεις τίποτ' άλλο παρά να με λες πόσο να βάνω από το καθένα . . .

Όλγα. Ναι! Ναι! . . . Εμείς θαν το ετοιμάσουμε σήμερα.

(ο περέτης φέρνει το ζεστό νερό)

Ο κ. Λάκης, Νικόλα, βάλε και κανά ξύλο στη σόμπα!

(ο ΑΛΕΚΟΣ κι' ΟΛΓΑ πάνε στη γωνιά, που βρίσκεται η ετοιμασία του τσαγιού. Η ΟΛΓΑ κάθεται μπρός στο τραπεζάκι. Ο ΑΛΕΚΟΣ στέκεται ορθός κοντά της και κάθε τόσο βάνει σβόλους ζάχαρη στα τασιά. Οι άλλοι σιγομιλούν μεταξύ τους).

Αλέκος, (σιγά σιγά) Και με συλοήστηκες τότες αλήθεια; . . . Πώς το κατάλαβα!

Όλγα. Σε συλοήστηκα! Την ώρα, που είπα μέσα μου: πάει πια . . . εσένα συλογίζομουν . . .

Αλέκος. Γι' αφτό κι' εγώ σε είδα τόσο μακρά! . . . Ξέρεις, Όλγα μου, ποια δύναμη νιώθω μαζί σου; Δεν το φαντάζεσαι! . . . Σε βεβαιώνω, πως α μπορούσες ναν το φανταστείς δε θα μου τη χαλούσες . . .

Όλγα. Δε θα στη χαλούσα; . . .

Αλέκος. Ναι! . . . γιατί θα μου τη χαλάσεις αφτή τη δύναμη! . . . Ξέρεις πόσο σ' αγαπώ; . Δεν το ξέρεις;! . . .

Όλγα. Πώς δεν το ξέρω . . .

Αλέκος. Και συ δε μ' αγαπάς καμιά στάλα;

Όλγα. Εγώ σαγαπάω περσότερο . . .

Αλέκος. Το πιστέβω, πως μαγαπάς περσότερο, θα μου το δείξεις κιόλας;

Όλγα. Πώς να στο δείξω; . . .

Αλέκος. Θα κάμεις ό,τι θα σε πω;

Όλγα. Και πάντα δεν το κάνω; . . .

Αλέκος. Θα διώ! Νά! εδώ στη μοναξιά μας θα μου κάνεις συντροφιά να πιούμε μαζί λίγο τσάι με λίγο γάλα; θα βουτήξουμε κι από κείνα τα έξοχα μπισκουί . . .

Όλγα. Αλέκο. . γιατί με βιάζεις σε τέτια;

Αλέκος. Βλέπεις λοιπόν; Δε μ' αγαπάς, όπως φαντάζεσαι . . . Α μ' αγαπούσες και τόσο δα, θα περιόριζες τον εαφτό σου να μακούσει . . . Εσύ μ' αφτό, που σου λέω δε θα πάθεις τόσο κακό, όσο θα πάθω εγώ, α δε μακούσεις! . . .

Όλγα. Ανατριχιάζω, Αλέκο, . . . Λυπήσου με! . . . Ό,τι άλλο θέλεις πες μου . . . θα μέρθει εμετός πάλε! . . .

Αλέκος. Και να λες, πως μαγαπάς! . . . Τι δυστυχισμένος, που είμαι! . . .

Η κ. Λάκη (δυνατά). Κακούς σερβιτόρους έχουμε σήμερα . . . Κενόστε το πια . . . Έγινε τόσην ώρα . . .

(ο ΑΛΕΚΟΣ ρίχτει το τσάι στα τασιά. Ο ΝΙΚΟΛΑΣ πέρνει ένα-ένα και το πηγαίνει στον καθένα).

Όλγα (στην κ. Θεοφίλου). Θειά! μήπως θέλετε κι' άλλη ζάχαρη; . . .

Η κ. Θεοφίλου. Όχι . . . μερσί! . . .

Όλγα (στο Νικόλα). Δος το κονιάκ στον κ. Κιάρρα . . . Φοφώ μου, πάρε μόνη σου μπισκούι! . . .

Η κ. Λάκη. Η Φοφώ σήμερα δε μας είπε τίποτα . . .

Φοφώ. Εγώ ακούω! . . .

(Η κ. ΛΑΚΗ της χαμογελάει).

Όλγα. Κύριε Νίκο κονιάκ θέλετε ή γάλα;

Νίκος. Λίγο κονιάκ, μερσί! . . .

Όλγα. Νικόλα, το κονιάκ στον κ. Διαμαντίδη! . . .

(Πίνουν. Ο ΑΛΕΚΟΣ κι' η ΟΛΓΑ στη γωνιά σιγομιλούν. Ο ΑΛΕΚΟΣ φαίνεται σα να επιμένει και να παρακαλεί και η Όλγα κάθε τόσο καταφέρνεται να πίνει λίγο λίγο)

Η κ. Κιάρρα. Ωραίο είταν σήμερα το τσάι . . .

Ο κ. Λάκης. Ναι! . . . σεις θα μας το ετοιμάζετε από δω και πέρα.

(Χτυπάνε την πόρτα)

Η κ. Λάκη. Αντρέ . . .

(Μπαίνει ο περέτης)

Περέτης. Ένας κύριος ζητάει τον κ. Κιάρρα . . .

Ο κ. Κιάρρας. Ποιος κύριος; Τέτιαν ώρα!

Περέτης. Πέρασε, λέει, από το σπήτι σας και του είπαν, πως είσαστε εδώ . . . Λέει, πως είνε ανάγκη να σας μιλήσει! . . .

Ο κ. Κιάρρας. Ας έρθει εδώ το λοιπόν μια στιγμή! . .

(Ο περέτης φέβγει)

Ο κ. Κιάρρας. Τι να τρέχει;! . . .

(Μπαίνει ο άνθρωπος)

Άθρωπος. Ο κ. Κιάρρας; (βλέποντας τον κ. Κιάρρα) Α! παρντόν! . . .

Ο κ. Κιάρρας. Εσύ ήσουν;! Τι θέλεις;! . . .

(Ο άνθρωπος φαίνεται, σα να μη θέλει να πει φανερά)

Ο κ. Κιάρρας. Πες μου τι τρέχει; . . . Δεν πειράζει . . . Εδώ είνε δικοί μας όλοι . . .

Άθρωπος. Ο κ. Πρόεδρος μέστειλε να σας πω να τρέξετε αμέσως στη βουλή. Έκαμαν εκείνοι απαρτία κι' είνε ανάγκη ναν τους ξενυχτήσουμε . . . Ο κ. πρόεδρος σας παρακαλεί να ερθείτε να μιλείστε και σεις . . .

Ο κ. Κιάρρας. Καλά! . .

Άθρωπος. Με συχωρείτε. προσκυνώ . . . (φέβγει).

Ο κ. Κιάρρας. Μ' αφτό το κρύο! . . .

Η κ. Λάκη. Μα τι, σκέφτεσαι να πας; Μη χειρότερα!

Ο κ. Λάκης (ειρωνικά). Είνε διαταγή του κ. προέδρου! . . .

Η κ. Κιάρρα. Κώστα! Σε παρακαλώ!

Αλέκος. (από τη θέση του) Ένοια σου μαμά, ο μπαμπάς δε θα πάει. Με το έχει υποσκεθεί! . . .

Ο κ. Λάκης (ειρωνικά). Κι' ο κ. πρόεδρος . . . και το κόμμα;! . .

Αλέκος. Ταφίσαμε πια, κ. Λάκη. Τελεία εβάλαμε . . Δεν είναι για μας η πολιτική, καθώς κατάντησε! Ο μπαμπάς μήτε θα ξαναβάλει κάλπη και μήτε θα ξαναπάει στη βουλή! . . .

Ο κ. Λάκης (ειρωνικά). Ε; . . . Να το πιστέψω, Κωστάκη; . . .

Ο κ. Κιάρας. Με κατέφερε, αδερφέ, ο γυιός μου

Ο κ. Λάκης. Την παραίτησή σου λοιπόν! . . .

Αλέκος. Α! Όχι. Δεν είναι καμιά ανάγκη! . . . Γιατί να δημιουργήσουμε εμείς διαδήλωσες και καβγάδες σ' αυτή τη φανατικότητα; . . .

Ο κ. Λάκης. Έξοχα! . . . Σε συχαίρω, Αλέκο! . . .

Ο κ. Κιάρας. Τέλος πάντων . . . (ύστερα από λίγο) Μου φαίνεται πια, πως είναι καιρός! . . .

Η κ. Λάκη. Όχι δα! . . . Είναι πολύ νωρίς ακόμα . . . Δεν είπαμε σήμερα αινίγματα . . . Κύριε Διαμαντίδη σενέργεια το πνεύμα σας, Αλέκο, Όλγα, ελάτε κοντά . .

(Σωπαίνουν όλοι)

Η κ. Λάκη. Πρέπει να κάμω λοιπόν εγώ την αρχή; Ας είναι . . . «Α φανεροθώ πεθαίνω» εδώ σας θέλω! . . .

Αλέκος. Ομολογώ την αδυναμία μου σ' αυτό το είδος της συντροφιάς . . . Ακόμα δε μπόρεσα να σας φτάσω . . .

(Όλοι σκέφτονται)

Λέλα. Το βρήκα! . . .

Η κ. Λάκη. Πες το . . .

Λέλα. Το μυστικό! . . .

Η κ. Λάκη. Βέβαια! . . . αυτό είναι . . . μπράβο, Λέλα,

Οι άλλοι. Μπράβο, Λέλα . .

Νίκος. Να σας πω κι εγώ ένα . . . μα προτιήτερα θα ζητήσω παρντόν από τον κ. Κιάρα! . . .

Ο κ. Λάκης. Εμπρός! . .

Νίκος. Είμαι σημάδι πληγής κι α μου προστέσεις ένα γράμα, ίσως γίνουμαι, αληθινή πληγή για την Ελλάδα.

(Σκέφτονται)

Η κ. Κιάρα. Θαρώ, πως το βρήκα . . . Ωραία, κ. Διαμαντίδη!

Όλγα. Το βρήκα κι' εγώ!

Νίκος. Μπορείτε ναν το πείτε . . .

Όλγα. Ουλή-Βουλή . . . Αυτό δεν είναι; . . .

Νίκος. Μάλιστα . . . Επήρα όμως παρντόν από τον κ. Κιάρα . . .

Ο κ. Λάκης. Έξοχο!

Αλέκος. Αριστούργημα, μα την αλήθεια . . .

Ο κ. Κιάρας. Καλά καλά. Άλλη βραδυά τάλλα . . . Είνε ώρα πια . . .

Η κ. Λάκη. Πολύ βιαζόσαστε σήμερα . . .

Ο κ. Λάκης. Ο Κώστας κουρντίστηκε, ως φαίνεται!

Ο κ. Κιάρας. Αφτό έλειπε! . . . Πέρασε η ώρα . . .

Η κ. Θεοφίλου. Αλήθεια· αρκετά κάτσαμε . . . .

(Σηκώνονται κι' αρχίζουν να ετοιμάζονται. Ύστερα φέβγει ένας ένας χαιρετιώντας. Τελεφταία μνίσκει η οικογένεια του κ. ΚΙΑΡΑ. Κρυφομιλεί λίγο ορθός ο κ. ΚΙΑΡΑΣ με τον κ. ΛΑΚΗ· κι' η κ. ΚΙΑΡΑ με την κ. ΛΑΚΗ)

Αλέκος. (σιγά στην Όλγα ορθός) Σήμερα μανέβασες στον ουρανό· και θα με κρατήσεις εκεί για πάντα. . Δεν είναι αλήθεια, Όλγα μου; . . .

Όλγα. Αλέκο! . . . (τον κυτάζει ατά μάτια).

Αλέκος (της πιάνει το χέρι και το φιλεί). Τούτο τα χεράκι, που γλυκοφιλιώ με τόση αδερφική λαχτάρα, ίσα στον παράδεισο θα μ' οδηγήσει . . .

Όλγα. Μην τα λες αφτά, Αλέκο . . .

Αλέκος. Γλυκειά μου αδερφούλα . . .

(Χαιρετίζονται και φέβγουν κι' αφτοί)

Ο κ. Λάκης. Τι σου 'λεγε ο Αλέκος, Όλγα; . . .

Όλγα. Πού να σας στα λέω τόρα όλα, μπαμπά! . . .

Ο κ. Λάκης. Είδες τι ωραία, που τα λέει; κι' όλοι τον ακούνε . . . Είδες; κι' ο μπαμπάς του ακόμα! . . . Δε θα ξαναβάλει, ακούς, κάλπη . . . Είνε να μην τον αγαπάει κανείς, Όλγα μου;. . Ε;! . . .

Όλγα. Ναι, μπαμπά, πώς να μην τον αγαπάει κανείς! . . .

Ο κ. Λάκης. Έτσι είναι . . . Έλα ντε να με φιλήσεις τόρα . . .

Όλγα. (πάει κοντά του και τον φιλεί) Μπαμπά μου!

Η κ. Λάκη. Μη με ξεχάνεις και μένα! . . .

Όλγα. Μαμά μου! . . .

(Στ' αγκάλιασμά τους πέφτει η σκηνή)

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

ΠΡΑΞΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

(Η σκηνή παρασταίνει το ίδιο σαλόνι του κ. ΛΑΚΗ. Λείπει μόνο η σόμπα).

(Ο κ. κι' η κ. ΛΑΚΗ)

Ο κ. Λάκης. Έτσι, που λες, Ασπασία. Δε μπορούσε να γίνει αλιώς. Πάντα θα έφτανε εκεί! . . .

Η κ. Λάκη. Μα πού ναν το φαντασθώ εγώ; . . . Απορούσα, που δεν τον έβλεπα πια νάρχεται. Τούκανα παράπονα πάντα, που τον έβλεπα στο σπήτι του ή στον περίπατο. Μα ποτές μου δε φαντάστηκα, πως δεν ερχόταν από ένα τέτιο λόγο . . .

Ο κ. Λάκης. Σεις οι γυναίκες βλέπυτε με δικό σας μικροσκόπιο. Εγώ, Ασπασία, πολύ προτού γίνει η

πυρκαγιά, που τάβλεπα να παίζουν μαζί, που ο Αλέκος οδηγούσε, σα μεγαλύτερος αδερφός την Όλγα καθεμερνά . . . λογάριαζα μέσα μου πάντα, πως μια μέρα θα γίνονταν ένα πολύ τεριασμένο αντρόγενο. Είνε αλήθεια, πως μου κόπηκαν ύστερα αφτές οι σκέψεις, γιατί νόμιζα σταληθινά καταδικασμένη . . . χαμένη την Όλγα μας! Όμως προκαλούσα κι' ήθελα την συγκοινωνία τους, γιατί έβλεπα, πως της Όλγας είταν μια απόλαψη τούτου. Τη λίγη της τη ζωή σκεφτόμουνα, πως έπρεπε ναν την περάσει με γλυκές αγάπες! Τώρα πια είνε καλά! . . . ζει! θα ζήσει . . . Το μαγουλάκι της έλαβε χρώμα . . . Τα χειλάκια της κοκίνησαν και μας φιλιούν τόσο γλυκά . . . Την έσωσε ο Αλέκος· η αγάπη του η επιμονή του ο νέος κόσμος, που της άνοιξε! Κι η αδερφική εκείνη αγάπη σήμερα παρουσιάζεται έρωτας . . . Πού βρίσκεις το παράξενο; . . . Κι' έχεις να ονειρεφτής καλύτερο απ' αυτό για την Όλγα μας! . . .

Η κ. Λάκη. Αλήθεια, Χρίστο!. . Δεν έχω να ονειρεφτώ καλύτερο τίποτα . . . Μα ξαναδιάβασέ μου το γράμα του . . . Δεν τάκουσα καλά προτήτερα . . .

Ο κ. Λάκης. Να στο διαβάσω και να στο ξαναδιαβάσω! . . . Είνε κι' αυτό ιδιότροπο σαν κι' εκείνο . . . Άκου το (διαβάζει το γράμα, που ήταν ανοιχτό απάνω στο τραπεζάκι). «Σεβαστέ μου κι' αγαπημένε, κύριε Λάκη! Μην απορείστε με το γράμα μου. Μα θαν το λάβετε; Δεν είνε το πρώτο και μήτε το δέφτερο, που άρχισα να σας γράφω, χωρίς να φτάσω στο τέλος του. Ποια είνε η τύχη, που περιμένει και τούτο ακόμα δεν το ξέρω! . . . Όμως προχωρώ, ενεργώντας σα μηχανή, που την κινεί αθώρητο ελατήριο· μυστική δύναμη! Σας γράφω ό,τι μου επιβάλει η δύναμη εκείνη, γιατί σα δούλος της δεν ορίζω πια τον εμαφτό μου! . . .

» Αγαπημένε μου κύριε Λάκη! Πολλές φορές η σεβαστή μου κυρία σας με ρώτησε γιατί δε με συχνοβλέπατε πια . . . Της δικαιολογούμουν προφασιζόμενος χίλια δυο . . . Έβρισκα πρόφαση τη δουλειά μου, τη μελέτη μου, τη συνήθεια ακόμα και δεν ξέρω πια τι μου κατέβαινε στο μυαλό. Έλεγα και για τη μαντμαζέλ Όλγα, πως μπήκε στον ταχτικό δρόμο της υγείας και πως η καθεμερνή παρουσία μου δεν είταν τόσο αναγκαία . . . Δεν έλεγα την αλήθεια, σεβαστέ μου! Δεν τολμούσα ναν την πω . . . γιατί δεν τολμούσα και ναν την πιστέψω ακόμα! . . . Πάλεβα με τον εμαφτό μου να ξεχωρίσω τα καινούργια μου αιστήματα, που γενιόνταν μέσα μου. Ναι! . . . Χωρίς λόγο σταματούσα τα βήματά μου, σαν παρουσιάζονταν η Όλγα! . . . Χωρίς λόγο δείλιαζα μπρος της εγώ, που κατόρθωσα με το θάρος μου ναν την κάμω καλά! . . . Ναι! . . . Ταθώ της χαμογέλιο στην καρδιά μου έδινε αλιότικα σκιρτήματα . . . Τι με συνέβαινε το λοιπόν; Τάχα μην είνε αλήθεια; Τάχα μήπως η μαντμαζέλ Όλγα για μένα πέρασε το κατόφλι της αδερφικής αγάπης;! — Θε μου! Θε μου! — Έχω λοιπόν έρωτα μέσα μου; Τότες δεν είμαι πια αγνός! . . . Δεν πρέπει πια να μολύνω την παρθενική εβωδιά της αιθέριας κόρης με τους μυστικούς μου πόθους! . . . Και δε με συχνοβλέπατε από τότες, γιατί ένιοθα να γινόμεν ιερόσυλος, σαν έκλεβα ταθώα και παρθενικά της λόγια, την αγάπη της, τα γέλια της, ταστεία της, χωρίς να μπορώ νανταποδόσω κι' εγώ παρόμοια μαθωότητα! . . . Πόσος καιρός είνε από τότες; Έχουμε Απρίλη τώρα! Τα ρόδα άνοιξαν πια! Η φύση σκορπάει παντού ανοιζιάτικα όνειρα και η νιότη τι άλλο είνε παρά άνοιξη μ' όνειρα; . . . Μα τι σας τα γράφω αφτά; . . . Μήπως μαζί με την καρδιά μου δεν ορίζω και το νου μου; . . . ή μήπως γιατί ως το τέλος δεν είνε βέβαιο α θαν το λάβετε το γράμα μου; . . .

» Σήμερα σκέφτηκα να φύγω σε μακρυνό ταξίδι! . . . Δεν το είπα ακόμα στο σπήτι! Αφτή τη βδομάδα μάλιστα πρέπει να φύγω κι' εκεί μακρά να ζητήσω τον καθαρισμό μου! . . . Δεν τολμάω μήτε συχώρεση να σας ζητήσω! . . .

» Ω! λυπηθείτε με! . . .

Αλέκος»

Συγκινήθηκες, Ασπασία; . . . Δεν έχεις άδικο . . . Κι εμένα ακόμα αυτό το τρελόπαιδο με συγκίνησε! . . .

Η κ. Λάκη. Πότε τόλαβες το γράμα; . . .

Ο κ. Λάκης. Είνε λίγη ώρα που τόφεραν. Με τόστειλε με το ταχυδρομείο.

Η κ. Λάκη. Και τι θα κάμεις τώρα, Χρίστο;

Ο κ. Λάκης. Τι θα κάμω; . . . και θέλει ρώτημα; Νά! Θα πας να μου φέρεις την Όλγα, χωρίς ναν της πεις εσύ προτύτερα τίποτις! . . . Θαν την ψαρένω . . . Θαν την κατηχήσω, που είμαι βέβαιος, πως κι' αφτή θα τρελαίνεται γι' αφτόνα, κι' ύστερα θα πάω να φέρω το τρελόπαιδο εδώ, για να πάει από δω σπήτι του αρεβωνισμένο και φιλημένο ακόμα! . . . Σ' αρέσει; . . .

Η κ. Λάκη. Χρίστο μου! . . .

Ο κ. Λάκης. Σημείωσε, Ασπασία, πως όλη αφτή η ιστορία με μάγεψε! Όσο τώρα για τις ιδέες εκείνες του Αλέκου κι' αφτές ωφέλεια δίνουν! . . . Κι' αφτό καλό . . .

Η κ. Λάκη. Καλό! . . .

Ο κ. Λάκης. Βέβαια! . . . Αφτές θαν του δυναμόνουν και θαν του συγκρατούν την αγάπη του . . . Βρήκε, βλέπεις, την ουράνιά του ένοση! . . . Πιστέβεις ένα πράμα, Ασπασία; . . .

Η κ. Λάκη. Τι;

Ο κ. Λάκης. Άμα σόσει κανείς και πιστέψει ταερολογήματα αφτά νιόθει μέσα του εφκαρίστηση, που εγώ ξάφνου δε θαν τη νιώσω ποτές μου. Αδράχνουν την αισιοδοξία! Την καλοδοξία! Το μέλλο γι' αφτούς είνε η γης της επαγγελίας . . . Έχουν ιδανικό στο τέλος . . .

Η κ. Λάκη. Ναι! . . .

Ο κ. Λάκης. Μα τι τα θέλεις; . . . η αλήθεια . . . Ας είνε τώρα! . . . Κι' ο Αλέκος, να σε πω, θα ήθελα ποτές του να μην αφιβάλει! Ας ζει κει που ζει! . . . Έτσι βρίσκεται πιο κοντά στην Όλγα μας . . . Δε βλέπω και τι θαν τον ωφελήσει η αλήθεια! . . . Άει τώρα, Ασπασία, να μου τη φέρεις . . . Μα κύταξε, δε θέλω συγκινήσεις! . . .

Η κ. Λάκη. Ναι! πάω, Χρίστο μου, au revoir.

(φέβγει)

(Ο κ. ΛΑΚΗΣ συρριανάει κάμποσο· κουνάει κάθε τόσο το κεφάλι του δείχνοντας μ' αφτό τη σκέψη του. Ακούγεται χτύπος στην πόρτα).

Ο κ. Λάκης. Entrez! . . . (ανοίγει η πόρτα και μπαίνει ο Νίκος).

Ο κ. Λάκης. Μπα! Συ; . . . πως τόπαθες τέτιαν ώρα;

Νίκος. Ήρθα να σας προσφέρω τα σεβάσματά μου!

Ο κ. Λάκης. Καλώς ώρισες! Μα πώς κατόρθοσες κι' άφηκες τη Λέλα;

Νίκος (με χαμόγελο). Νομίζετε πια, πως όλη την ώρα δεν το κουνώ από το πλεβρό της;

Ο κ. Λάκης. Ξέρω κι' εγώ, αδερφέ μου . . . Εγώ όταν είμουν στην ηλικία σου κι' η Ασπασία στην ηλικία της Λέλας κι' είμαστε κι' εμείς αρεβωνιασμένοι κι' αγαπημένοι, σαν κι' εσάς, δεν ένιοθα κόσμο μακρά της! Η πείρα με λέει πως κρύβεις την αλήθεια! . . . Μα δεν πειράζει! Η μαντμαζέλ Φοφώ πώς είνε;

Νίκο. Καλά! μερσί . . . (φαίνεται σα να στενοχωριέται).

Ο κ. Λάκης. Μα γιατί δεν κάθεται; Κάτσε . . . (του δείχτει ένα κάθισμα).

Νίκος. Παρντόν ήθελα, κάτι να σας έλεγα . . .

Ο κ. Λάκης. Να μ' έλεγες; Τι; . . . Ότι κι' α με πεις, το ξέρεις, πως θαν τακούσω με μεγάλη μου εφκαρίστηση . . .

Νίκος. Σας εφκαριστώ! . . . Μα τώρα εχτελώ παραγκελία . . . (σε λίγο) Κύριε Λάκη μέστειλε ο Αλέκος .

. . .

Ο κ. Λάκης (διακόφτοντας). Πώς είπες; ο Αλέκος; Στάσου μια στιγμή (χτυπάει το κουδούνι) ο Αλέκος; και τι με θέλει ο Αλέκος;! . . .

Νίκος. Θα σας το πω: Εδώ και λίγη ώρα ήρθε ο Αλέκος . . .

(Μπαίνει ο περέτης)

Ο κ. Λάκης (στον περέτη). Να πεις στην κυρία σου να βραδύνει λίγο . . . Έχω, πες, μια κουβέντα τώρα, με τον κ. Διαμαντίδη . . . (Ο περέτης φέβγει. Στο Νίκο). Λέγε μου τώρα.

Νίκος. Εδώ και λίγη ώρα ήρθε σπήτι μου ο Αλέκος με κάπιον ερεθισμό και με είπε: «Νίκο! παραφρόνησα . . . έκαμα . . . μη ρωτάς τι έκαμα στον κ. Λάκη, κι είνε ανάγκη ναν του ζητήσω παρντόν γονατιστός, που λέει ο λόγος. Δεν ξέρω, α θα με δεχτεί! . . . Δε μπορείς, εσύ, Νίκο μου, ναν του το ζητήσης για δική σου χάρη να με δεχτεί για τελεφταία φορά; . . . » Δε με είπε περσότερα, κ. Λάκη, κι' εγώ δεν έλαβα την αδιακρισία ναν τονέ ρωτήσω πιο πολλά . . . Έτρεξα να σας παρακαλέσω . . .

Ο κ. Λάκης. Κι' έκαμες πολύ καλά! . . .

Νίκος. Είμαι Βέβαιος, κ. Λάκη, πως το έγκλημα, που θα σας έκαμε ο Αλέκος, θα μπορεί να κοσμήσει κάθε τέλειο χαρακτήρα! . . .

Ο κ. Λάκης. Το νομίζεις; . . .

Νίκος. Γι' αυτό ήρθα και μ' όλη μου την προθυμία . . .

Ο κ. Λάκης. Καλά, Νίκο! Έτσι είνε! . . . Δε μπορούσες να νομίζεις διαφορετικά . . . Αφτό το παιδί ο Αλέκος ο εκεντρικός . . . ο θεόσοφος Αλέκος δεν ξέρει μήτε σκέφτεται άλλα εγκλήματα, από ό,τι ένας άγγελος, αν υπάρχει, ξέρει και σκέφτεται! . . .

Νίκος. Είμουν βέβαιος, κ. Λάκη! . . . Γι' αυτό η χαρά μου με τα λόγια σας δε με κυριέβει . . .

Ο κ. Λάκης. Είσαι σπάνιος νέος, Νίκο! . . . Η ανεψιά μου θα εφτυχήση μαζί σου . . .

Νίκος. Σας εφκαριστώ! . . .

Ο κ. Λάκης Δε με λες; . . . και τώρα πού είναι ο Αλέκος; . . .

Νίκος. Με περιμένει σπήτι μου . . .

Ο κ. Λάκης. Τώρα, Νίκο, τρέξε και πες του, πως δε με βρήκες . . . μην τον αφήσεις να φύγει ως ότου έρθω να στον πάρω, γιατί θαρθώ αμέσως . . . Ως τόσο παρηγόρα τον. Adieu, φίλε μου, adieu.

Νίκος. Σας επροσκύνησα (φέβγει)

(Ο κ. ΛΑΚΗΣ χτυπάει το κουδούνι και συργιανάει. Μπαίνει ο περέτης.)

Ο κ. Λάκης. Πες στην κυρία σου, πως την περιμένω . . . Γλήγορα όμως . . . (ο περέτης κάνει να φύγει) άκουσε δω . . . Πες να ετοιμάσουνε και ταμάξι . . . μα γλήγορα κατάλαβες;

(Ο περέτης φέβγει. Ο κ. ΛΑΚΗΣ ξανασυργιανάει. Σε λίγο μπαίνουν η κ. ΛΑΚΗ κι' η ΟΛΓΑ).

Ο κ. Λάκης. Α! ήρθατε;

Όλγα. (πάει κοντά του και τονέ φιλεί). Καλημέρα, μπαμπά . . .

Ο κ. Λάκης. Καλό στη . . . Καθείστε . . . έχω να σας πω πολλά και θα σας ζητήσω και τη γνώμη σας . . . (κάθονται όλοι). Δε μου λες, Όλγα, είνε πολύς καιρός, που έχεις να διείς τον Αλέκο;

Όλγα. Ναι! γιατί δεν έρχεται πια εδώ; Προχτές μόνο τον είδαμε στον περίπατο με τη μαμά από μακρυά . . .

Ο κ. Λάκης. Και πώς; αφτό, που δεν τονέ βλέπεις ταχτικά δε σε ξιπάζει; δε σε κάνει να λυπάσαι;

Όλγα. Ακούτε κει; κι' εγώ δεν ξέρω, μπαμπά, τι να υποθέσω! . . . Μα γιατί δεν έρχεται πια ο Αλέκος; Εσύ μπαμπά, δεν το ξέρεις;

Ο κ. Λάκης. Πώς δεν το ξέρω . . . τώρα μάλιστα θα στο πω . . .

Όλγα. Πες το μου, μπαμπά, να ζεις . . . Τι κακός, που είναι! . . . Κρίμα σ' όσα αποφασίσαμε το χειμώνα . . . Μήτε excursions θα κάμουμε, μήτε τίποτα . . . Μα ποτές ας μην κάμουμε τίποτα απ' αφτά . . . Τον Αλέκο μόνο ας βλέπαμε . . . Πες μου, μπαμπά, γιατί δεν έρχεται; . .

Ο κ. Λάκης. Θα στο πω σιγά-σιγά. Σήμερα τάμαθα κι' εγώ. Μου τάγραψε ο ίδιος . . . Αφού, που λες, Όλγα, μου ζητάει παρντόν, γιατί δεν τονέ βλέπουμε, μου ζηγεί στο τέλος την αιτία . . . Ο Αλέκος, Όλγα, σα νέος κι' αφτός, σα γκαρσόνι, που είναι, έμπλεξε με κάπιαν ώμορφη κι' ερωτέφτηκε . . . Για φαντάσου τον Αλέκο ερωτεμένο; Πώς σου φαίνεται Όλγα;

Όλγα. Πώς να μου φανεί, μπαμπά, κι' αφτό είναι λόγος να μην έρχεται σε μας;

Ο κ. Λάκης. Δεν το ξέρεις; Δεν ξέρεις, πως μακρά από την αγαπημένη του δεν είναι κόσμος για τον Αλέκο; Διές το Νίκο, ξεχωρίζει καθόλου από το πλάι της Λέλας; . . . Ας είναι . . . Λοιπόν, που λες, με παρακαλεί στο γράμα του να μεσητέψω εγώ ο ίδιος στην οικογένειά της ναν την πάρει γυναίκα του . . . Ε; πως σου φαίνεται αφτό;

Όλγα. Μα μπαμπά . . .

Ο κ. Λάκης. Τέλος πάντων. Εγώ αποφάσισα ναν του κάμω τη χάρη . . . Πρόκειται, βλέπεις, για τον Αλέκο. Δεν έκαμα καλά; . . .

Όλγα. Μ' αφού πρόκειται για τον Αλέκο,

Ο κ. Λάκης. Μπράβο! Έτσι σε θέλω! . . . Προσκαλώ λοιπόν εδώ το Νίκο και του κάνω λόγο. Του φέρνω το ζήτημα έτσι. Να διείς τι ωραία . . . Του λέω: «Για φαντάσου, Νίκο, μια στιγμή, πως είσαι ντεμοαζέλα και πως η τύχη σου είταν τέτια, ώστε να σ' αγαπήσει ένας σαν τον Αλέκο . . . Ο Αλέκος ο ίδιος, ας πούμε, και να θελήσει να σε πάρει . . . Για φαντάσου το καλά . . . Να ζεις σε μιαν εφτυχία, που όμοιες στον κόσμο λίγες είναι. Ναν τον έχεις κοντά σου πάντα στο πλεβρό σου. Νακούς τη γλυκιά του τη λαλιά, σταφτί σου σιμά και να σε μαγέβουν τα λόγια του ταγγελικά. Να μη σας χωρίζει μήτε μια στιγμή . . . » δεν του τόφερα ωραία το ζήτημα, Όλγα;

Όλγα. Μπαμπά μου . . .

Ο κ. Λάκης. Τον έκαμα που λες, το Νίκο να λιώνει από τη μαγεία. Κόντεψε ναν το πιστέψει κι' ο ίδιος, πως τόντις είταν ντεμοαζέλα και τον αγάπαγε ο Αλέκος. Μα να διείς τι μούπε κι' εκείνος . . .

Όλγα. Τι! . . .

Ο κ. Λάκης. Με λέει: «Θε μου . . . γιατί να μην είμαι σταληθινά ντεμοαζέλα; γιατί να με γητέψεις άδικα με τις κουβέντες σου; Α! α μου είταν γραφτό ένα τέτιο, πως θα γινόμουν όλη αθέρας ναν τον περιλάβω . . . Όλη θαν του ανήκα, γιατί τι πιο πολύ θάχα να ζητήσω σ' αφτό τον κόσμο; . . . » Εσύ, Όλγα, τι θάλεγες αν είσουν στη θέση του; . .

Όλγα. Εγώ, μπαμπά; Δε θάξερα ναν τα πω έτσι. Αφτά είπε μονάχα ο Νίκος;

Ο κ. Λάκης. Είπε πολλά . . . Μα για σκέψου και συ, τι θα πει να έχεις πάντα στο πλεβρό σου τον Αλέκο; . . . Ε; φαντάσου αν είσουν εσύ σε τέτια θέση; . . .

Όλγα. Μπαμπά, μη με τα λες αφτά . . .

Ο κ. Λάκης. Γιατί να μη στα λέω;

Όλγα. Γιατί είναι πολύ για μένα, μπαμπά . . .

Ο κ. Λάκης. Καλά! δε στα λέω . . . Λοιπόν εγώ, άμα άκουσα, όσα με είπε ο Νίκος του κάνω: «Μπράβο, Νίκο! Το περίμενα αφτό. Μα, α δεν ανήκει σε σένα αφτή η εφτυχία, ανήκει όμως σένα πολύ αγαπημένο σου πρόσωπο . . . Η αδερφή σου, του λέω θα εφτυχήσει . . .

Όλγα (μέκκληξη). Η Φοφώ, μπαμπά! . . .

Ο κ. Λάκης (ήσυχα) Ναι! η Φοφώ· γιατί; Σε φαίνεται παράξενο; Δεν της αξίζει της Φοφώς μια τέτια εφτυχία; ή την περνάς τόσο μικρή; . . .

Όλγα. Τι λες, μπαμπά; Ποιος είπε τέτιο λόγο, Της Φοφώς;! . . . Ποιος, μπαμπά, δε θέλει την εφτυχία ταλλουνού και μάλιστα της φίλης του; . . .

Ο κ. Λάκης. Έχεις δίκιο. Μα να σε πω ένα πράμα, Όλγα;

Όλγα. Τι, μπαμπά;

Ο κ. Λάκης. Όσο και να θέλει κανείς την εφτυχία ταλλουνού και μάλιστα της φίλης του, τι να σε πω, είνε κάποιου είδους εφτυχίες, που τον κάνουν να τις θέλει για πρώτο λόγο δικές του . . .

Όλγα. Πώς; αφού είνε γι' άλλονα, μπαμπά;

Ο κ. Λάκης. Ξέρω κι' εγώ! . . . Εγώ σε κάτι τέτια είμαι εγωιστής. Μια τέτια εφτυχία ξάφνου θαν την ήθελα για τον εμαφτό μου . . . Εσύ δε θαν την ήθελες Όλγα;

Όλγα. Εγώ;! . . . Μα γιατί με τα λες αφτά; (με συγκίνηση) Εγώ; . . . Ω Θε μου!

Ο κ. Λάκης (ήσυχα). Μην κάνεις, έτσι, Όλγα . . . Εδώ μιλάμε ήσυχα . . . Λοιπόν θα ήθελες;

Όλγα. Μη με ρωτάς, μπαμπά. Έχω κι' εγώ κάτι να κάμω.

Ο κ. Λάκης (με περιέργεια). Τι;

Όλγα. Νά! Αφτό, που θα βλέπω τον Αλέκο να εφτυχεί θα με κάνει και μένα εφτυχισμένη. Εγώ, μπαμπά, του χρωστώ τη ζωή μου· του χρωστώ και την ψυχή μου. Δεν ξέρεις, μπαμπά, πως αφτός μάνοιξε ένα νέον κόσμο μπρος μου; που τον πλάθει η αγάπη κι' η αφοσίωση; Με δίδαξε, μπαμπά, πως αφτή η ζωή είνε περαστικό γεφύρι για τον άλλον κόσμο τον αληθινό. Εκεί βρίσκεται η αληθινή εφτυχία και κει ξανασιμίζουν για πάντα πια, όσοι ενόθηκαν με πνευματική αγάπη σε τούτο τον κόσμο . . .

Ο κ. Λάκης. Στα είπε αφτά ο Αλέκος, Όλγα μου;

Όλγα. Πολλές φορές. Και τώρα εγώ, μπαμπά, θα καρτερέσω με υπομονή τον καιρό εκείνο. Εδώ η αντανάκλαση της εφτυχίας τ' Αλέκου θα με κάνει και μένα εφτυχισμένη . . .

Ο κ. Λάκης (μαπόφαση). Να σε πω; Ανίσως ο Αλέκος έβρισκε κοντά σε σένα την εφτυχία του κόσμου τούτου θαν τόθολες;

Όλγα. Τι λες, μπαμπά; . . .

Ο κ. Λάκης. Και τι θάκανες εσύ;

Όλγα. Ό,τι ήθελε. Όλα όσα κατέχω . . . ό,τι δήποτις κι' αν ορίζω, που να τονέ φκαριστούσε θαν του το αφιέρονα για να μην τονέ διώ μήτε μια στιγμή όξω από τη χαρά του.

Ο κ. Λάκης (συγκινητικά). Όλγα μου, σε τσάκοσα πια. Τον αγαπάς και συ. Τον αγαπάς . . . Μάθε το λοιπόν. Ο Αλέκος σένα λατρεύει, σένα ονειρεύεται για σύντροφό του . . .

Όλγα (σαν έντρομη). Κι' η Φοφώ, μπαμπά;! . . .

Ο κ. Λάκης. Τον έπλασα εγώ αφτό το μύθο . . . Σένα . . . μόνο σένα συλογίζεται ο Αλέκος! . . .

Όλγα. Μπαμπά! . . . μπαμπά! . . . Τ' είνε αφτά, που με λες; . . .

Ο κ. Λάκης (σηκώνεται και την αγκαλιάζει). Όλγα μου! . . . Πάω να στονέ φέρω και να μην τον αφήσεις πια από κοντά σου. Ασπασία, χόρτασέ τηνε μονάχη σου για λίγο . . . Εγώ πάω ναν της φέρω τον αρεβωνιαστικό της . . . (την ξαναφιλεί και φέβγει)

Όλγα (πλησιάζει την κ. Λάκη). Μαμά μου!

Η κ. Λάκη (την αγκαλιάζει). Όλγα μου!

Όλγα. Μαμά! . . .

Η κ. Λάκη. Είσαι εφκαριστημένη, Όλγα μου;

Όλγα. Ω! μαμά μου . . .

Η κ. Λάκη Κάθισε τώρα να με τα πεις. Ξέρω εγώ, πως θέλεις να πεις πολλά . . .

Όλγα. Ναι μαμά, το κατάλαβες, θέλω να πω πολλά, μα δε μπορώ να πω τίποτα. Όσα έχω μέσα μου, στο στόμα μου δεν τάχω. Μόνο, μαμά, α μιλούσε η καρδιά μου, θάκουγες ό,τι θέλω. Να σε πω, μαμά; Λοιπόν θάχω τον Αλέκο πάντα στο πλεβρό μου; θαν του ακούω τη λαλιά του σταφτί μου; θα είμαι γυναίκα του, μαμά; . . .

Η κ. Λάκη. Βέβαια· θα είσαι η αγαπημένη του γυναικούλα.

Όλγα. Μα τότες, μαμά, τι άλλο πιο καλύτερο έχει η ζωή; Μαμά, πώς χτυπάει η καρδιά μου; αλιότικα χτυπάει . . . Γιατί, μαμά, χτυπάει έτσι; Φοβάμαι, μαμά.

Η κ. Λάκη (μέπληξη) Φοβάσαι; . . .

Όλγα. Όχι, μαμά, δε φοβάμαι . . . Μόνο ναν το πω δεν ξέρω, μαμά . . . Νά! μέσα μου γίνεται αλιότικο πράμα . . . Τ' είναι αφτό, μαμά; . . . (Σε λίγο, ησυχότερα) Μα για σκέψου ναν τον έχω κατάδικό μου τον Αλέκο; να μένουμε μαζύ; να τρώμε μαζύ; να είμαστε πάντα μαζύ; Μαμά, η καρδιά μου θαν την χωρέσει τόση χαρά;

Η κ. Λάκη. Κόρη μου! . . .

Όλγα. Και δε θα σπάσει, μαμά, η καρδιά μου;

Η κ. Λάκη (με χαμόγελο). Αγαπημένο μου παιδί . . . Μα κύταξε σαφτή τη χαρά σου να μην ξεχνάς και τους άλλους! . . .

Όλγα. Τους άλλους; ποιους άλλους, μαμά; Να σε πω; η αγάπη είνε η ζωή . . . Εγώ, μαμά, κι' όταν είμουν άρωστη, και δεν έτρωγα κι' όλους σας πίκραινα, δεν είμουν μέσα μου δυστυχισμένη. Η αγάπη σας κι' η αγάπη μου κι' η αγάπη τ' Αλέκου, που έλειπε, δε μάφιναν να σκεφτώ, πως είμουν άρωστη . . .

Η κ. Λάκη. Κόρη μου! . . .

Όλγα. Έτσι δεν είνε κι' όλοι; Συ; ο μπαμπάς; ο Αλέκος; ο Αλέκος, μαμά; . . . Γιατί με είπες, θα ξεχνώ τους άλλους; Όχι, μαμά, εγώ όλους τους αγαπώ!

Η κ. Λάκη. Ναι, Όλγα μου . . . έχεις δίκιο! . . . Τώρα, άει να ετοιμαστείς λίγο . . . Να σε βρει ο Αλέκος ήσυχη . . .

Όλγα. Καλά λες, μαμά πάω· (φιλεί την κ. Λάκη) au revoir, μαμά (φέβγει).

(Η κ. ΛΑΚΗ κάθεται στο διβάνι και ξεφυλίζει φημερίδες. Μπαίνει ο περέτης).

Περέτης. Ήρθε η κ. Κιάρα, κυρία, και περιμένει όξω . . .

Η κ. Λάκη. Τι είπες; η Μαρή; Γλήγορα λοιπόν πες τηςνάμπει . . . Είνε ανάγκη να δοποιηθούμε γι' αφτό; . . . (ο περέτης φέβγει). Έχω συντροφιά . . .

(Μπαίνει η κ. ΚΙΑΡΑ ντυμένη με στολή περίπατου).

Η κ. Κιάρα. Καλημέρα, Ασπασία μου . . .

Η κ. Λάκη. Καλημέρα, Μαρή . . . (φιλιούνται) πώς αφτό το έχταχτο; . . .

Η κ. Κιάρα (βγάνοντας τα γάντια της και το καπέλο της) Ασπασία μου . . . Σα νάξερα, πως θα σε 'βρισκα μονάχη. (κάθεται) Ο Χρίστος λείπει; . . .

Η κ. Λάκη. Βγήκε για μια δουλειά.

Η κ. Κιάρα. Η Όλγα;

Η κ. Λάκη. Καλά . . . είνε στην κάμερά της . . . Μα γιατί σε βλέπω έτσι;

Η κ. Κιάρα. Ξέρεις εσύ, Ασπασία, τι θα πει μητέρα . . . Και θα σε πω τον πόνο μου.

Η κ. Λάκη (με προσποίηση). Δεν καταλαβαίνω, Μαρή . . .

Η κ. Κιάρα. Δε βλέπεις το λοιπόν, πως ο Αλέκος μας τόρα τόσον καιρό άλαξε; Αφτό ξάφνου, που παραπονιέσαι, πως δεν έρχεται σπήτι σας . . . άλλα, που κάμνει στο δικό μας . . . το κλείσιμό του στη βιβλιοθήκη του . . . η μοναξιά του, όλα αφτά, Ασπασία, με χαλούν την ησυχία μου. Το γέλιο του, Ασπασία, που προσπαθεί ναν το βάλει στο στόμα του για να με ησυχάσει, πίκρα στάζει . . .

Η κ. Λάκη. Τα παρακάνεις τα πράματα, καημένη . . .

Η κ. Κλάρα. Όχι, Ασπασία, δεν τα παρακάνω! . . . Τα βλέπω μόνο με το μάτι της μητέρας, κι' η μητέρα δεν κάνει λάθος ποτέ της, Ασπασία . . . Ο Αλέκος μας κάπιαν αγαπάει· είμαι βέβαιη . . . Του τόπα προχτές: «παιδί μου, του λέω, είσαι νέος και δε σαδικώ. Πες μου αν είνε καμιά, που σ' αρέσει . . . πες μου τη . . . Εγώ, Αλέκο, προτού πεθάνω τόχω όνειρο να σφίξω στην αγκαλιά μου αγκόνια. . είνε και καιρός σου, παιδί μου . . . » Ξέρεις τι μου είπε: «Μαμά, πως σε ήρθε τέτια σκέψη για μένα; Εγώ είμαι παντρεμένος. Είμαι παντρεμένος με την ιδέα . . . αφτή είνε η γυναίκα μου . . . » Μα γω, Ασπασία, δε γελιέμαι . . . Η ζωή, που κάνει το παιδί μου κάμποσο τόρα καιρό, είνε ερωτεμένου ζωή . . .

Η κ. Λάκη (με ησυχία). Καθόλου παράδοξο, Μαρή . . . Και δεν υπονιάζεσαι καμιά;

Η κ. Κιάρα. Πώς; με τι τρόπο; προσπάθησα νανακαλύψω, πού πάει τόρα . . . ποιά τον τραβάει, μα δεν το κατόρθωσα . . .

Η κ. Λάκη. Να σε πω, Μαρή; Ανίσως κιαγαπάει καμιά θα ήθελες ναν την πάρει;

Η κ. Κιάρα. Άκου κουβέντα! . . . Ναν την πάρει λέει; . . . βέβαια ναν την πάρει.

Η κ. Λάκη. Κι' όποια κι' αν είταν;

Η κ. Κιάρα. Μα τι λόγος είν' αφτός, Ασπασία; Λοιπόν εσύ δεν έχεις εμπιστοσύνη στον Αλέκο;

Η κ. Λάκη. Έχεις δίκιο, Μαρή . . . Ο Αλέκος δε μπορεί να πέσει όξω . . .

Η κ. Κιάρα. Τόρα, καημένη, εσύ θα με βοηθήσεις . . . Ήρθε η σειρά σου. Εσύ α θέλεις, μπορείς ναν του αρπάξεις το μυστικό της ταραχής του . . . Σε σέβεται και σαγαπάει τόσο . . . Ό,τι δε μπορεί να κατορθώσει η μητέρα, Ασπασία, το κατορθώνουν οι μπιστεμένοι φίλοι . . . Και συ δεν τον αγαπάς τον Αλέκο μας;

Η κ. Λάκη. Τι λες, Μαρή; Τον Αλέκο μας; Έκαμες καλά, που ήρθες να μαναθέσεις αφτή τη φροντίδα . . . Ή εγώ ή ο Χρίστος ή κι' η Όλγα μας . . . καταλαβαίνεις; η Όλγα μας, που του χρωστεί τη ζωή της . . . κάποιος θα κατορθώσει ναν του γιατρέψει τον πόνο του. Ναι! Αφτή η φροντίδα είνε δική μας πια . . . Τόρα πάμε να φιλήσεις την Όλγα μας . . .

Η κ. Κλάρα. Την Όλγα μας είπες; Κι' εγώ προτήτερα, είπα τον Αλέκο μας. Ω! Θε μου! . . .

Η κ. Λάκη. Μα τι, Μαρή; . . .

Η κ. Κιάρρα. Αχ! Ασπασία . . . Ναι! από χρόνια το φανταζόμουνα, πως δε θάταν νύφη για το γυιό μου άλλη από την κόρη σου . . . Και τώρα αν είναι να χαλάσει αφτό τόνειρο . . .

Η κ. Λάκη (διακόφτοντας). Μαρή, αφτά είναι θεϊκά. Πού ξέρεις τι έχει γραμμένο του καθενού ο Θεός; . . . Πάμε τώρα να φιλήσεις την Όλγα μας.

Η κ. Λάκη. Ναι . . . πάμε . . . (φεύγουνε.)

Η σκηνή μνίσκει αδειανή λίγην ώρα. Ύστερα μπαίνει ο κ. ΛΑΚΗΣ με τον ΑΛΕΚΟ.

Ο κ. Λάκης (γλήγορα-γλήγορα). Ωραία τα κατάφερες . . . Αγκαλά και τι σέμελε εσένα; Αγάπησα, λέει, την Όλγα κι' είμαι κλέφτης ναν της πέρνω την αναπνοή της . . . και ξέρω γω τι άλλα αερολογήματα . . . Κακέ άθρωπε! πούνε ο θεοσοφισμός σου πια; Μα ένα σου κι' η δική μου εγδίκηση θα είναι όπως τη θέλω! . . . Γιατί δε μιλάς;

Αλέκος. Τι να σας πω; Εσείς με περιλούζετε με τέτιες λέξεις, που εγώ δε βρίσκω παρόμοιες . . . Ποιητής γινήκατε . . . Καιρό δε με δόκατε να σκεφτώ, μήτε να μπορώ να σκεφτώ . . .

Ο κ. Λάκης. Όχι! δεν είναι αφτό . . . Σε τύφτει η συνείδησή σου . . . και καταλαβαίνεις το δίκιο μου . . . Ακούς εκεί να κάμει τόσον καιρό νάρθει σπήτι μου; να μην τονέ νιάζει πια για τίποτις δικό μας . . . Άρα μάρα . . . Ας πάει στο καλό κι' ο Λάκης κι' η Λάκαινα κι' η Όλγα κι' όλοι τους . . . Καλά εμείς . . . μα κι' η Όλγα; Τι κακό σούκαμε; Κι' ανίσως από τη λύπη της τής ξαναρχόταν η ανορεξία; δε θα είσουν εσύ η αφορμή; Ύστερα έλα εδώ κοντά να σε πω κι' ένα άλλο . . . Ξέρεις, πως της χρωστάς και συ πολλά!; περισσότερα ακόμα κι' απ' ό,τι σου χρωστάει εκείνη; Ναι! . . . Την έκαμες καλά! . . . της έδοκες ζωή και χαρά μα κι' εκείνη σούδοσε δυο πολύ σπουδαία . . . πολύ μεγάλα . . . τη νίκη και την αγάπη . . . το καταλαβαίνεις;

Αλέκος. Εκείνη δε με χρωστάει τίποτα, κ. Λάκη . . . Έγινε καλά γιατί το θέλησε. Μ' αφείστε με εμένα να πάσχω μόνος μου . . . Η νίκη δεν είναι δική μου . . . δική της είναι . . . Κι' η αγάπη; αφτή μου είναι η μεγάλη τύψη . . . Εγώ δεν έπρεπε ποτέσ αφτό το λουλούδι της Εδέμ . . . αφτή την άτμα του Νιρβάνα ναν την αγαπήσω, όπως την αγάπησα . . . Δεν έπρεπε ναν το σκεφτώ ποτέσ μου . . . Και σας ορκίζουμαι. κ. Λάκη, πως δεν το σκεφτόμουν, δεν το πρόλεγα. Μια μέρα άξαφνα εκεί, που είταν σκυμένη η Όλγα στο αργόχειρό της, σηκόθηκε άθελά μου το κεφάλι μου και την ζέτασε . . . Εκείνο το κύταμά μου με κατάστρεψε . . . Εκείνο μέριξε στη γης από τα ουράνια . . . Κι' εγώ δεν είμουν πια αγνός . . . Δεν την κύταζα χωρίς να λιμπίζουμαι ό,τι εκείνη δε φανταζόταν . . . ό,τι εκείνη δεν ξέρει . . . Επάλεψα με τον εμαφτό μου πολλές μέρες . . . Κι' είδα πως δεν έπρεπε να ξανάρχομαι εδώ . . . εδώ, που με κάμνει ιερόσυλο η αγάπη . . .

Ο κ. Λάκης. Τι ιερόσυλο και κολοκύθια, βρε αδερφέ; . . . Η κόρη μου σ' αγαπούσε από τότες και σαγαπάει πάντα κι' αφτή . . .

Αλέκος. Η Όλγα; Η Όλγα μαγαπάει, όπως εγώ; Όχι, κ. Λάκη . . . Η αγάπη που λέμε, δεν είναι γνωστή στον άγκελο εκείνο . . . Στον άγκελο, που η θέση του στη γης είναι πολύ πολύ μεταγενέστερη . . .

Ο κ. Λάκης (με προσποϊτό θυμό). Ουφ πια και συ κι' οι ιδέες σου . . . Βάλτα και με τη φύση τώρα . . . Με τους αιώνιους νόμους, που διεφτύνουν τη δημιουργία . . . Έπειτα ξέρεις κι' ένα άλλο; Το παρθενικό όνειρο κάθε κόρης είναι να κάμει παιδιά . . .

Αλέκος. Και λέω εγώ όχι;

Ο κ. Λάκης. Μα κ' εγώ δεν ξέρω τι λες . . .

Αλέκος (ήσυχα). Λέω, πως την αγάπη που λέμε δεν ξέρουν αγκέλοι, σαν την Όλγα. Τίποτ' άλλο. Όσο για την παρθενική αποθυμιά, που λέτε . . . αφτή είναι όνειρο και του αγνού νέου, όπως και της αγνής κόρης . . . κι' όνειρο τόσο γλυκό . . . Α! τα παιδιά! . . .

Ο κ. Λάκης. Βλέπεις λοιπόν; . . .

Αλέκος. Ναι! μα ο τρόπος της κατασκευής τους όχι μόνο δεν τους είνε όνειρο, αλλά και αφορμή να διόχνουν από τη σκέψη τους και το άλλο . . . το παρθενικό εκείνο . . .

Ο κ. Λάκης. Παιδάκι μου, δεν καταλαβαίνω εγώ απ' αυτά . . . Εκείνο που σου λέω, σαν πατέρας τ' αγκέλου, που λες, είνε να σε βεβαιώσω, πως ο άγκελός μου, είνε μια κόρη με σάρκες, με αίμα, με λίγη παθολογία, με πόθους, το πολύ άγνωστους της ακόμα και τίποτ' άλλο . . . (ο Αλέκος κουνάει το κεφάλι). Δε με λες; τι προτιμάς; να είνε η Όλγα ο άγκελός σου ή η κόρη του Λάκη του γιατρού;

Αλέκος. Γιατί με ρίχνετε σε τέτια ζητήματα, που με πληγόνουν; Εγώ τι θέλω νάνε; Μα α θελήσω το δέφτερο, δε γένουμε εγωιστής; . . . Εγωιστής του χειρότερου είδους;

Ο κ. Λάκης. Αμ το ξέρω πως είσαι τρελός . . . Τι αλτρουισμός και εγωισμός . . . Εδώ είνε ένα το ζήτημα : είνε η Όλγα, η κόρη του γιατρού του Λάκη, όπως είνε . . . τέλειωσε . . . τότες την κάνεις εφτυχισμένη, άμα . . . κατάλαβες, πιστέβω; . . .

Αλέκος (κυτάζοντας ψηλά). Ω πνεύμα! . . .

Ο κ. Λάκης. Στάσου λοιπό να διείς . . . (χτυπάει, το κουδούνι) και να μη λες ό,τι φαντασία αρωστημένη φαντάζεται. (Μπαίνει ο περέτης. Στον περέτη). Πες στις κυρίες σου ναρθούν . . . τόσην ώρα τις περιμένουμε . . . Γλήγορα . . . (φέβγει ο περέτης) Κι' έτσι αρχίζει κι' η εγδίκησή μου. Στυλόσου τώρα καλά να δεχτείς τα χτυπήματά μου . . .

Αλέκος (με φανερή συγκίνηση). Ω! κύριε Λάκη . . . λυπηθείτε με! . . . Αφτή την ώρα, που με τόσο καρδιοχτύπι την περίμενα . . . την τρέμω τώρα . . . Ας βραδύνει ακόμα, κ. Λάκη . . . Γιατί βιαστήκατε; . . .

Ο κ. Λάκης. Για διές νέος! . . . Κι' έχει στο νου του απόφαση, λέει, να χτυπήσει τις πρόληψες και να ρίξει φως στο σκοτάδι! . . . Τρέμει, ακούς! . . . Τρέμει, γιατί πρόκειται να αντιμετωπίσει την αρεβωνιαστικιά του . . .

Αλέκος. Ας με είταν δυνατό ναπόφεβγα αφτή τη δοκιμασία . . .

Ο κ. Λάκης (ειρωνικά). Έτσι δεν κερδίζει κανείς τον κόσμο, Αλέκο! . . . Τόλμη . . .

Αλέκος. Δόστε μου τη αφτή τη στιγμή! . . . Να φύγω (κυτάζει ένα γύρο) απ' αφτό το δωμάτιο (ακούγονται πατήματα).

Ο κ. Λάκης. Τώρα πια είνε αργά! . . .

(Μπαίνουν η κ. ΚΙΑΡΑ, η κ. ΛΑΚΗ, κι' από πίσω η ΟΛΓΑ. Ο ΑΛΕΚΟΣ παραμερίζει και κυτάζει χάμου).

Ο κ. Λάκης. Μπα! κι' η Μαρή εδώ; . . . Τόσο το καλύτερο. Μας ξεφέβγει το απρόοπτο, μα δεν πειράζει . . .

Η κ. Κιάρα (με χαρά). Τάμαθα όλα και τις πλεχτάνες σας . . . Πολέμησαν οι κυράδες από δω να με τα κρύψουν, μα με τα φανέροσαν χειρότερα . . .

Ο κ. Λάκης. Και δίνεις την εφκή σου;

Η κ. Κιάρα. Μ' όλη μου την ψυχή . . .

Ο κ. Λάκης. Μα βλέπεις τα παιδιά τα καημένα τώρα πρωτοβλέπονται και φοβούνται το ένα το άλλο . . . Μα, κυρά Μαρή, η Όλγα μου δεν είνε, σαν το γυιόκα σου εκεί . . . Διές τηνε, πώς χαίρεται όλη, πώς πετάει όλη . . . Έλα δω, Όλγα μου. (η Όλγα πλησιάζει). Πες μου, είσαι εφκαριστημένη με το γάμο που σου ετοιμάσαμε;

Όλγα. Μπαμπά μου! . . .

(Ο ΑΛΕΚΟΣ σηκώνει λίγο το κεφάλι του).

Ο κ. Λάκης. Και τον αγαπάς; Έτσι πολύ σαν τον εαυτό σου και περισσότερο ακόμα; Θαν τον αγαπάς πάντα; Θαν του χαλάσεις ποτές σου το χατίρι; Ό,τι τον εφκαριστεί δε θαν του παρέχεις; . . .

Όλγα. Μπαμπά . . . τι με ρωτάς; Εσύ τα ξέρεις καλύτερα από μένα . . .

Ο κ. Λάκης. Αφτός όμως ο κύριος εκεί έχει άλληνη ιδέα και δειλιάζει . . . Άει, Όλγα μου, ναν του δείξεις, πως δεν ξέρει τι του γίνεται . . . Άει κοντά του και πες του τα . . .

(Η ΟΛΓΑ πάει κοντά στον ΑΛΕΚΟ).

Όλγα. Αλέκο . . . Τώρα εσύ δεν πιστέβεις εμένα;

Αλέκος. (με κάπια ταραχή). Όλγα μου . . .

Ο κ. Λάκης. Φίληστόνε τώρα, Όλγα . . . Εκείνο το φιλί της αρεβώνας . . .

(Η ΟΛΓΑ τονέ φιλεί δειλιά).

Αλέκος (πιάνοντες τα χέρια της). Όλγα μου . . . Χρυσή μου Όλγα . . .

Ο κ. Λάκης. Η εγδίκησή μου, παιδί μου, είταν, όπως την περίμενα (στην κ. Κιάρια). Τώρα, κυρά Μαρή, μπορείς να πάρεις το παιδί σου αρεβωνιασμένο και φιλημένο . . . Και συ, τρελόπαιδο, να μην τα βάνεις πάντα με τους γέρους.

Αλέκος. (πηγαίνοντας κοντά τον). Το πεπρωμένο! . . .

Ο κ. Λάκης (αγκαλιάζοντάς τον). Ω . . . ω! . . . καλή αρχή . . . Το πεπρωμένο είπες; έρχεσαι πια στο νου σου . . .

(Πέφτει η σκηνή).

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

ΠΡΑΞΗ ΤΡΙΤΗ

(Το ίδιο σαλόνι, όπως και στη δεύτερη πράξη. Ο κ. κι' η κ. ΛΑΚΗ. Ο κ. ΛΑΚΗΣ συργιανάει και καθετόσο φτάνει ως το παράθυρο και κυτάζει όξω).

Ο κ. Λάκης. Η υπομονή, Ασπασία, είναι το μόνο μας φάρμακο . . .

Η κ. Λάκη. Πολλές φορές, που κάθουμαι μονάχη και συλογιέμαι τόσα και τόσα, λέω μέσα μου: γιατί να μας ξεγελάσει έτσι η τύχη; . . .

Ο κ. Λάκης. Δε λογαριάζεις το σωστό, Ασπασία. . Σήμερα, βέβαια, ο πόνος μας είναι μεγαλύτερος. Η ελπίδα εκείνη η πρώτη, που ύστερα έγεινε βεβαιότητα και μας εξασφάλισε . . . σήμερα πάλε μας βασανίζει . . . Μα για την Όλγα μας δεν είναι το ίδιο . . . μην το λες, δεν είναι το ίδιο . . . Το βασανισμένο μας το κορίτσι πέρασε, έτσι, μερικές μέρες χαράς . . .

Η κ. Λάκη. Δε μπορώ, Χρίστο . . . Τι να στο κρύψω; Νιόθω, πως αν πάθει τίποτις η Όλγα μας . . . εγώ δε θαν το βγάλω πέρα. Και τώρα ακόμα όλη την ώρα ο πόνος της με δέρνει. Ναι! Χρίστο . . . Έρχουμαι σε στιγμές πονηρές, που βλαστημάω μέσα μου, μα δεν ξεθυμαίνω· και μόνο, άμα γονατίζω μπρος στην Παναγιά και την παρακαλώ . . . μόνο τότες πέρνω λίγη ανάσα . . .

Ο κ. Λάκης. Τότες, Ασπασία, να γονατίζεις, όσο μπορείς περισσότερο . . . Σε πιστέβω και δε σαδικώ. Και τώρα η Όλγα μας στην κάμερά της είναι;

Η κ. Λάκη. Ναι! εκεί την άφισα. Με παράσφιζαν τα δάκρια και προτίμησα να φύγω . . . (σηκώνεται και

προχωρεί κοντά στον κ. Λάκη και του πιάνει τα χέρια). Χρίστο μου! Γιατί μας παιδέβει τόσο ο Θεός; Τι κακό εκάμαμε τόσο μεγάλο; (κάθεται πάλε στη θέση της και κλαίει).

Ο κ. Λάκης. Ουφ! καημένη Ασπασία . . . μην κάνεις έτσι . . . σε παρακαλώ . . . (πάει κοντά στο παράθυρο και στέκεται λίγο· ύστερα γυρίζει). Ξέρεις, Ασπασία . . . έγραψα στον Αλέκο . . .

Η κ. Λάκη. Έγραψες στον Αλέκο; και τι του 'γραψες;

Ο κ. Λάκης. Ναρθεί . . . Τον παρακαλώ πολύ . . . Τον καθικετέβω και πιστέβω, πως θα μακούσει . . . Είχα το πρωί μια κρυφήν ελπίδα, πως θαν τον έβλεπα στο συβούλιο, μα δεν ήρθε· ίσως, γιατί έμαθε, πως θα είμουν κι' εγώ . . . Νά, Ασπασία, πόνοι μεγαλύτεροι κι' από τους δικούς μας . . . ίσοι τουλάχιστο . . . Ξέρεις τι συβούλιο εκάμαμε το πρωί; . . .

Η κ. Λάκη. Όχι . . .

Ο κ. Λάκης. Για το δυστυχισμένο τον Πρινόπλο, που είταν φρίκη ναν τον έβλεπες, μα πιο πολλή νάβλεπες την κακομοίρα τη γυναίκα του και τα δυο του τα παιδιά, εκείνα ταγκελόπλα, που τόσες φορές τα λαχταρούσαμε στον περίπατο.

Η κ. Λάκη. Κι' είνε απελπισία; . . .

Ο κ. Λάκης. Κι' εγώ κι' ο Καρυδιάς τους είπαμε πως είνε ανάγκη ταξιδιού με ξένον οδηγό, αφού δε θέλουνε ναν τον κλείσουνε για λίγον καιρό στο φρενοκομείο . . .

Η κ. Λάκη. Μ' αλήθεια πια . . . ως εκεί; ω, Θε μου! ω, τη δυστυχισμένη την Πιπίτσα . . .

Ο κ. Λάκης. Τη δυστυχισμένη την Πιπίτσα! τα δυστυχισμένα τα παιδιά του! . . . Κι' α σε πω, ποιος λόγος του φανέροσε την τρομερή αφτή αρώστεια τι θα πεις; . . .

Η κ. Λάκη. Ποιος; . . .

Ο κ. Λάκης. Νά! αφτή η Πιπίτσα . . . Τα επακόλουθα του γάμου . . .

Η κ. Λάκη. Σώπα δα, καημένε Χρίστο . . .

Ο κ. Λάκης. Και μόλα τάφτα! . . . Η ζωή, Ασπασία, είνε βαρκούλα στον ωκεανό . . . Δεν είνε, βλέπεις, που άμα ξέφυγες το μεγάλο κανάλι και . . . ξέρεις ποιο είνε αφτό; . . .

Η κ. Λάκη. Όχι

Ο κ. Λάκης. Η κληρονομικότητα . . . Η τρομερή κληρονομικότητα . . . Και δεν είνε, που άμα την ξέφυγες, γλύτοσες πια . . . Τι σε καρτεράνε στο δρόμο σου . . . Τι σταθμοί, τι προσκόματα . . . Α! κι' ένα από τα φριχτότερα μαρτύρια είνε, που, άμα φτάσεις σένα σταβροδρόμι, δεν ξέρεις καλά-καλά πού να στρίψεις . . . Σούπα τι έπαθα προχτές εγώ στον Πειραιά για να μη στρίψω από την Τερψηθέα . . . Ώρες γύριζα χωρίς να βρίσκω ίχνος Πασαλιμανιού . . . ιδροσα, απόστασα . . . ξεθεόθηκα . . .

Η κ. Λάκη. Καλότυχο και συ . . .

Ο κ. Λάκης. Μάλιστα. Ένα σταβροδρόμι στο διάβα της ζωής είνε η ώρα του γάμου . . . Τι να κάμεις; πού να στρίψεις; Ο κακομοίρης ο Πρινόπλος, άμα ήρθε ως εκεί, γύρισε, κύταξε δώθε, κύταξε κείθε και μπήκε στο γάμο . . . Είδε, βλέπεις, τόσους εφκαριστημένους . . . Τον Κιάρρα, εμένα . . . Φτωχέ! δεν ερχόσουν προτήτερα να μας ξεμυστηρέψεις! . . .

Η κ. Λάκη. Μην το λες αφτό, Χρίστο! Σταμάτα ως εφτού. Όσα φαρμάκια κι' αν πω, ό,τι κι' α με περιμένει ακόμα, ποτές δε θα προτιμούσα νάμνισκα ανύπαντρη. Α, Χρίστο! αν ήθελες να πεις κανά τέτιο είσαι άδικος . . . Εγώ με το γάμο μου γνώρισα δυο αγάπες, που όχι μαφτή τη ζωή δεν τις παραβάνω, μα μήτε και με την άλλη . . . (Σηκώνεται και πάει κοντά του) Ναι, Χρίστο, εσύ κι' η Όλγα είσαστε του γάμου μου καρποί . . .

Ο κ. Λάκης. Ασπασία μου . . . (ξαπλώνεται κι' αφτός σένα κάθισμα).

(Μερική σιωπή. Ο κ. ΛΑΚΗΣ ξανασηκώνεται)

Ο κ. Λάκης. Που λες, Ασπασία, έγγραφα στον Αλέκον ναρθεί! Το φτωχό παιδί πόσο υποφέρει. Μετά το συμβούλιο πέρασα από το γραφείο του Διαμαντίδη κι' εκεί του έγγραφα. Σε βεβαιώνω, Ασπασία, πως ο Νίκος μέκαμε να δακρίσω. Με δηγήθηκε το μαρτύριο τ' Αλέκου. Το φτωχό τον Αλέκο! . . . Κι' εγώ εχτέλεσα έναν πόθο μου τόσο καιρού. Του γράφω, πως αν υπάρχουν μέσα του ακόμα σημάδια από τις αρχές που πρεσβέβει, πρέπει ναρθεί να τονέ διώ· ναρθεί νακούσω τη μιλιά του . . . γιατί έτσι θα δώσει μια μικρή ανακούφιση σ' ένα, που τον αγαπάει τόσο και που τόσα υποφέρει κι' αφτός . . .

Η κ. Λάκη. Και θαρθεί;

Ο κ. Λάκης. Θάρθει! . . . Προχτές με τον Κώστα μαζί κλαίγαμε τη μοίρα μας. Μα τι μπορεί να πει κι' αφτός στο παιδί του; είνε πολύ ντελικάτο το ζήτημα . . . Πάρε τη δική μας τη θέση . . .

Η κ. Λάκη. Ναι! τα ίδια και εμείς λέγαμε με τη Μαρή.

Ο κ. Λάκης. Και να μη μπορέσω να τονέ πιτύχω εκεί ποτές . . . μα ποτές.

Η κ. Λάκη. Μήπως η Όλγα δεν κρύβεται στη Μαρή;

(Ο κ. ΛΑΚΗΣ ανάβει τσιγάρο. Προχωρεί στο παράθυρο κι' ακουμπώντας το χέρι του κυτάζει όξω καπνίζοντας. Η κ. ΛΑΚΗ κάθεται στη θέση της συλογισμένη. Ξάφνου ο κ. ΛΑΚΗΣ γυρίζει).

Ο κ. Λάκης. Έρχεται, Ασπασία! έρχεται! . . .

Η κ. Λάκη. Ο Αλέκος;

Ο κ. Λάκης. Ναι! ο Αλέκος . . . Έρχεται! Τον είδα, που έστριβε το στενό και κύταζε απάνου. Τα μάτια μας αντικρύστικαν. Εκείνος τα χαμήλωσε και προχωρεί . . . Εδώ έρχεται· πάω να τονέ φέρω ίσα εδώ . . .

Η κ. Λάκη. Έρχεται! . . . (σηκώνεται).

Ο κ. Λάκης. Είμαι συγκινημένος (φέβγει).

Η κ. Λάκη (πλησιάζει στο παράθυρο). Έρχεται! . .

(Περνάει κάμποσο. Ύστερα μπαίνουν ο κ. ΛΑΚΗΣ και σιγά ο ΑΛΕΚΟΣ).

Η κ. Λάκη. Αλέκο!

Αλέκος. Μητέρα μου! (της φιλεί το χέρι)

Ο κ. Λάκης. Διές, Ασπασία, το κακό παιδί . . . Δεν ήθελε να νέβει . . . Κοντοστεκόταν στο δρόμο, κι' εγώ που δεν έβλεπα να νεβάνει, κατέβηκα ως την πόρτα και τον έφερα απάνου με το στανιό . . . Να σε πω μάλιστα; Α δεν κατέβαινα δε θαρχόταν. Είταν έτοιμος να φύγει. .

Αλέκος. Τι να σας το κρύψω; και τώρα δε μαπαντάει εδώ ο τόπος, σεβαστέ μου πατέρα . . .

Ο κ. Λάκης. Φαντάσου, Ασπασία . . . να του γράφεις . . . να τον παρακαλείς ναρθεί για εσπλαχνία στο τέλος κι' ενώ εσύ πια τον καρτεράς μανοιχτές αγκάλες, αφτός έρχεται ως την πόρτα σου και κάνει βόλτα, μόνο βόλτα, γιατί σε βεβαιώνω δε θα νέβαινε, α δεν τον έφερνα εγώ . . .

Αλέκος. Ποιος μέγραψε;

Ο κ. Λάκης. Εγώ! Το γράμα, που σου 'δοκε ο Διαμαντίδης εγώ δεν τόχα γραμμένο;

Αλέκος. Ποιο γράμα;

Ο κ. Λάκης. Ποιο γράμα;! . . . Μα τι; δεν τόλαβες ακόμα;

Αλέκος. Δεν έλαβα τίποτα.

Ο κ. Λάκης. Δεν τόλαβες λοιπόν ακόμα. Τώρα πια δεν πειράζει . . . Νά! Σου 'γραφα ναρθείς . . .

Αλέκος. Μπαμπά, μου γράφατε ναρθώ; Κι' είταν ανάγκη να μου το γράψετε;

Ο κ. Λάκης. Πώς; Αφού τόσον καιρό σε περιμέναμε; αφού με καρδιοχτύπι καρτερούσαμε την άλλη μέρα, άμα πέρναγε η μια και συ δε φαινόσουν; . . .

Αλέκος. Πώς να φανώ . . . μπροστά σας; . . . μπροστά της; . . . Μπαμπά, μαμά, συμπαθείστε με . . . Σας το ζητώ για χάρη, αφείστε με να φύγω . . .

Η κ. Λάκη. Γιατί Αλέκο; Μα τι τρέχει πια μεταξύ μας; Τ' είνε αφτό, που κάνει τους πιο αγαπημένους να μη θέλουν να ειδοθούν μεταξύ τους; . . .

Αλέκος. Συλοηστείτε αν παρουσιαστεί άξαφνα εδώ; . . .

Ο κ. Λάκης. Κάθησε. Σου το υπόσκουμαι να μην παρουσιαστεί α δεν το θελήσεις.

Αλέκος. Θε μου! Τ' είνε τόντις αφτή μας η ψυχολογική κατάσταση. Ξέρετε, μπαμπά . . . Με είπατε, πως με στείλατε γράμα ναρθώ . . . Δεν το έλαβα ακόμα . . . και σεις θαπορήσατε να με διείτε νάρθω ως την πόρτα σας . . .

Η κ. Λάκη. Εμείς; . . .

Αλέκος. Κι' όμως, δεν είνε η πρώτη κι' η δέφτερη φορά, που έφτασα ως εκεί . . . Το στενό εκείνο, που σήμερα μαντικρύσατε και κάματε να μη μπορέσω να κρυφτώ χιλιάδες φορές το γυρίζω μη τολμώντας να το περάσω και να μπω στο δρόμο του σπητιού σας. Στο δρόμο, που βρίσκεται ο μαγνήτης, που τραβάει την ψυχή μου . . . Μόνο τη νύχτα με τάστρα το διαβαίνω ελέφτερα . . .

Ο κ. Λάκης. Και να μην ανεβαίνεις απάνω; . . .

Η κ. Λάκη. Ακούτε καλέ! . . .

Αλέκος. Φανταστείτε, πως βγήκε μια γενική διάδοση: ο Κιάρας, που χώρισε με τη γυναίκα του της παίζει τόρα κόρτε . . .

Ο κ. Λάκης. Λόγια . . .

Η κ. Λάκη. Λόγια . . .

Αλέκος (σε λίγο) Και τόρα γιατί δε με μιλείτε γι' αφτή; γιατί δε με λέτε ολοένα τόνομά της να ν' ακούσω; Σημειόστε, πως μόνη μου απόλαψη μού 'μεινε η γλυκειά συντροφιά του εφτυχισμένου εκείνου ζεβγαριού· του Νίκου και της Λέλας . . . Εκεί, πια, τύρανος εγώ, δεν αφίνω άλλη ομιλία από τη δική της . . . Κι' εκείνοι οι τόσο εβγενικοί όλο και για την Όλγα με μιλούν . . .

Ο κ. Λάκης. Η Όλγα μας, Αλέκο, είνε πιο χειρότερα απ' όλους μας. Η ανορεξιά εκείνη, καθώς θα ξέρεις, της ξανάρθε, όχι με τα στίγματα τα τότε, μα όπως δήποτε εγώ τη φοβάμαι ως το τέλος. Μα δεν υποφέρει κι' από αφτό τόσο, όσο από τη δική σου τη στέρηση . . .

Αλέκος. Από τη δική μου τη στέρηση! . . . Θε μου!

Ο κ. Λάκης. Πες του, Ασπασία, πώς περνάει η Όλγα μας, γιατί αφτά δεν τα ξέρει κανείς και κανείς δεν του τάχει πομένα . . .

Αλέκος. Ναι, μαμά . . . Πέτε τα μου . . . Σας παρακαλώ .

Η κ. Λάκη. Θέλεις να στα πω; — Ας σε πω μόνο μερικά από τα χτεσινά. — Όλες οι ημέρες της περνούν ίδιες . . .

Αλέκος. Όπως θέλετε.

Η κ. Λάκη. Χτες ταπόγιομα πέρασε η συνηθισμένη ώρα, που η Όλγα έπρεπε νάρθει στην κάμερά μου να με φιλήσει . . . Εγώ ανησύχησα και πήγα τότες στη δική της να διώ μην της συνέβηκε τίποτις . . . Τη βρήκα σκυμένη απάνου στο τραπεζάκι της . . . Είχε ακουμπισμένο το κεφάλι της στα δυο της χέρια και σκέπαζε μ' αφτά ένα χαρτί. . Της λέω: «Όλγα, τι κάνεις εκεί;» Σήκωσε τότες τα μάτια της και τα είδα δακρυσμένα και με είπε: «Είσαι συ, μαμά;» « Εγώ, ναι! κι' ήρθα να σε μαλόσω, που με ξέχασες σήμερα. Ακούς πεντέμιση η ώρα και να μην έρθεις να με φιλήσεις; . . . » «Τι λες, μαμά; πεντέμιση η ώρα;! τόσο αργά;» «Τι έκανες εσύ, την ερώτησα, κοιμήθηκες;» «Όχι, μαμά μου, δεν κοιμήθηκα.» «Μα τι έκανες το λοιπόν;» «Μαμά μου, νά, τι έκανα χωρίς να καταλάβω πώς πέρασε η ώρα. Άμα σηκοθήκαμε από το τραπέζι κι εμπήκα στην κάμερά μου, ήρθα εδώ στο τραπεζάκι μου κι ακούμπησα το κεφάλι μου στο χέρι μου να σκεφτώ. Και τότες, μαμά, πέρασαν όλα από μπροστά μου, από τότες που είμουνα μικρούλα, τόση δα . . . Με φαινόταν, πως ο Αλέκος είταν εδώ, κοντά μου, και με μιλούσε. Άκουγα τη μιλιά του σταφτιά μου. Δεν ξέρεις, μαμά, τι εφτυχισμένη, που είμουν. Μα ξάφνου συνήρθα κι είδα πως είμουν μονάχη κι' εκείνος μακρά μου. Μου ήρθαν έτσι, κλάματα και μια σκέψη, που τόσες φορές τη σκέφτηκα μα δεν την έκαμα. Ναν του γράψω: Αλέκο μου, γιατί μας απαρνήθηκες; Έλα, να ζεις, γλήγορα κοντά μου. Εσύ το ξέρεις, πως εμείς δε μπορούμε να ζήσουμε χωρίς εσένα. Έλα κι' ο Θεός θα στο ανταποδόσει . . . »

Αλέκος. Όλγα μου!

Ο κ. Λάκης. Τέτια μέλεγε, Αλέκο . . .

Αλέκος. Όλγα μου.

Ο κ. Λάκης. Και γιατί δεν του 'γραφε τότες;

Η κ. Λάκη. Τι τα θέλεις; . . .

Αλέκος. Σας παρακαλώ, μαμά . . .

Η κ. Λάκη. Να σας το πω κι' αφτό . . .

Αλέκος. Θα με υποχρεόστε.

Η κ. Λάκη «Μα κει, με λέει, που του 'γραφα φανερόθηκε 'μπρός μου ο αλιότικος Αλέκος κι' η πένα μού 'πεσε από τα χέρια . . . κι' εγώ άρχισα τα κλάματα . . . Ύστερα μπήκες εσύ, μαμά· και θα με παρηγορήσεις . . . Ε; . . . »

Αλέκος. Ω! Θε μου! . . .

Η κ. Λάκη. Τη νύχτα, κοντά τα μεσάνυχτα πάλε, που περνάω από το κρεβάτι της να διώ, πώς είνε, πέρασα κι' άκουγα την αναπνοήτσα της τη σιγανή. Πήγα κοντά της και ξαφνιάστηκα στη γλύκα, πούχε το πρόσωπό της. Τα χειλάκια της κουνιόνταν, σα να 'διναν αγκελικά φιλιά και ψιθύριζαν τόνομά σου, Αλέκο . . .

Ο κ. Λάκης. Και την ημέρα και τη νύχτα σένα έχει στα όνειρά της.

Αλέκος (πολύ συγκινημένος και κλαίοντας). Όλγα μου! αγάπη μου, ψυχή μου! Και σεις, αγαπημένη μου μητέρα, γιατί σωπήσατε; γιατί δεν ξαναρχίζετε πάλε ναν τα ξαναπείτε; Πώς κατορθόσατε να δόστε τόσα μάγια στα λόγια σας; Ε; μητέρα; . . .

Ο κ. Λάκης (με συγκίνηση). Αλέκο, παιδί μου, κάτσε φρόνιμα . . . Θυμήσου, πως εμείς είμαστε γέροι και δεν αντέχουμε πολύ . . .

Αλέκος. Τακούσατε, μπαμπά . . . Τακούσατε . . . Είδε τον αλιότικον Αλέκο . . . (κλαίει) Θε μου! Θε μου, ποια εφτυχία έχασα από τον εμαφτό μου . . .

Ο κ. Λάκης. Αλέκο . . αν είταν δυνατό να μου 'λεγες τέλος, πώς συνέβηκαν αφτά όλα . . . το γιατί τους; Όσα κι α φαντάζομαι δε μπορώ ναν τα καταλάβω. Την Όλγα μήτε μπορώ και μήτε θέλω ναν τη

ρωτήσω. Κι' εσένα μόνο, σε παρακαλώ να με τα πεις, α σου είνε έφοκολο κι' α θέλεις. Γιατί στο τέλος να τραβάμε όλα αφτά; . . .

Αλέκος (με ησυχία). Δε θα δυσκολεβόμουν να σας τάλεγα όλα κι' όλη μου την αποχτήνωση, γιατί θέλω πια κι' έναν άνθρωπο ναν του ξεμυστηρεφτώ . . . Κι ως τόρα σε κανένα δεν τόλμησα ναν του πω τίποτις, μήτε και στη μαμά μου, που κι' εκείνη τόσο πάσκει εξ αιτίας μου . . . Μα τι να σας πω . . . μπρος στη σεβαστή μου μητέρα με είνε αδύνατο . . .

Ο κ. Λάκης. Α! η Ασπασία θα μας κάμει αφτή τη χάρη να μας αφίσει για λίγο. Ε; Ασπασία; Έπειτα θα πάει να κάμει συντροφιά της Όλγας . . .

Η κ. Λάκη. Σωστό.

Αλέκος. Μαμά μου . . . Θα πάτε; . . . μην της πείτε, πως με είδατε . . . Φιλείστε τη μόνο μυστικά για μένα. . Μα όχι δε μου πρέπει, μαμά, δε μου πρέπει μήτε αφτό . . .

Ο κ. Λάκης. Η Ασπασία, Αλέκο, ξέρει τι θα κάμει . . .

(Ο Αλέκος σηκόνεται και της φιλεί το χέρι· η κ. ΑΛΚΗ τονέ φιλεί στο πρόσωπο. Έστερα φέβγει κι' ο ΑΛΕΚΟΣ την κυτάζει ως ότου βγαίνει από την πόρτα)

Αλέκος. Θέλετε ναν τα μάθετε; Όλα θα σας τα πω . . .

Ο κ. Λάκης (σύχρονα), Ας καθήσουμε . . . Κάθησε, Αλέκο . . . (κάθεται).

Αλέκος (κάθεται). Θυμηθείτε πρώτα πρώτα τη ζωή μας την τότε . . . Τον παράδεισο, που μας είχε ανοιγμένο ο άγγελός μας . . . τους εφτά εκείνους μήνες, που εκάμαμε αρεβωνιασμένοι . . . Θυμηθείτε και τι είπαμε την ημέρα, που έτσι έξαφνα, μας αρεβωνιάσατε . . . Σε μένα δε δόθηκε στιγμή ναν τα θυμηθώ όλο εκείνο τον καιρό των εφτά μηνών . . . ακόμα, να σας πω, έρχονταν στιγμές, που περνούσαν από τη σκέψη μου κι' όλους διόλου ιδέες αποχτηνωτικές . . . Την ώρα μάλιστα, που μας στεφανόνανε, που η Όλγα εφόργε το κάτασπρό της φόρεμα το νυφιάτικο με τα λουλούδια στο κεφάλι κι' από τα ντεκολτέ της ξεχώριζαν τα λιμπίσματα της σάρκας . . . την ώρα εκείνη μου πέρασε μια ξαφνική σκέψη, που έκαμε τις αθρώσες μου να σιγοτριίζουν κι' ετάχυνε την κυκλοφορία στις φλέβες μου και . . . συλοήστικα ποια γήινη απόλαψη με περιμένει . . . πως ύστερα από λίγην ώρα, μέσα στο φουφουδάτο κρεβατάκι της το παρθενικό, στις θαμπερές αχτίδες του καντιλιού, που κρεμιόταν στο κόνισμα της . . . μέσα εκεί, οι δυο μας μονάχα . . . μέσα εκεί θα είχα πια το δικαίωμα να ζητήσω ό,τι μου ανήκε . . . Δε συλογίζομουν ο άθλιος, πως δυο εφκές του παπά, δε μπορούν απότομα να πετάξουν μια τέτια παρθενιά . . . Κι' η καταραμένη εκείνη ώρα έφτασε. Μια πόρτα ξεχώριζε την κάμερά της από τη δική μου . . . Μπήκαμε ο καθένας στη δική του. Κάθισα στο κρεβάτι μου απάνου . . . Το κορμί μου πετούσε φλόγες! τα γόνατά μου τρέμαν! . . . Το σάλιο μου ανατάρεβε στη γλώσα μου, καινούργιο σημείο, που με φανερονόταν . . . Όλη μου η προσοχή κι' η φαντασία είταν προσηλωμένη στη διπλανή κάμερα . . . Λογάριασα την κατάλληλη στιγμή κι' άνοιξα την πόρτα της σιγά σιγά και μπήκα σε κείνη την εκκλησιά ο γιερόσυλος, στον αληθινό εκείνο Παρθενώνα, με τη γνωστή πρόθεση και που ο κόσμος την περνάει για τόσο φυσική . . .

Ο κ. Λάκης. Α! . . .

Αλέκος Συμπαθείστε με, μπαμπά, για τάπρεπα, λόγια, που θα σας πω . . .

Ο κ. Λάκης. Καημένε! . .

Αλέκος. Η Όλγα είταν ξαπλωμένη στο κρεβάτι της. Μ' ανοιχτά τα μάτια ονειρεβόταν. Φανταστείτε: δε με κατάλαβε αμέσως. Πηγαίνω και κάθουμαι σε μιαν ακρούλα του κρεβατιού της. Σκύφτω το κεφάλι μου στο κεφαλάκι της και τη φιλιώ στο στόμα και της λέω: «Δεν κοιμήθηκες ακόμα αγάπη μου;» Ξαφνιάστηκε . . . Με είδε . . . Με γνώρισε και μου χαμογέλασε: «όχι· με λέει, δεν κοιμήθηκα ακόμα. Σένα συλογίζομουν, γιατί έτσι πάντα σε συλοίζουμαι προτού κοιμηθώ, για να σέχω κοντά μου και

στον ύπνο μου». Κι' εγώ της λέω: « Από σήμερα, αγαπημένη μου γυναικούλα θα είμαι στ' αληθινά κοντά σου. Ήθελες να σέκανα συντροφιά;» Και μαζί με τα λόγια μου την αγκάλιασα. Μπαμπά, εκείνη δα την intuition (6) την πιστέβετε και μήτε μπορείτε ναρνηθείτε, πως δεν οδήγησε αφτή και μόνη την Όλγα να νιώσει τι ζητούσα . . . Σηκώθηκε και κάθισε η Όλγα κι' η κουβέρτα της ξέφυγε . . . Σκεπάστηκε βιαστικά βιαστικά και με λέει: « Αλέκο . . . φοβάμαι! . . . » την είπα, πως δεν κάνει καλά να φοβάται. Μα κείνη φαινόταν τόντις πολύ τρομασμένη και με παρακαλούσε ναν την αφίσω . . . Καταλαβαίνετε, μπαμπά; . . .

Ο κ. Λάκης. Τώρα καταλαβαίνω . . .

Αλέκος. Ένιοσα, πως το καλύτερο, που είχα να κάμω είταν αφτό . . . Ξαναμπήκα στην κάμερά μου. Εκεί με 'πιασε παράπονο· ένιοσα την ανθρώπινή μου αδυναμία και γονάτισα ακουμπώντας το κεφάλι μου στα προυσκέφαλα . . . Ύστερα από πολλήν ώρα σύχασα λίγο, μα κι' οι πρώτες αχτίδες της αβγής με βρήκαν ακόμα ζύπνιο . . . Τότες μόνο με πήρε ένας ύπνος . . .

Ο κ. Λάκης. Καημένο παιδί . . .

Αλέκος. Σαν ζύπνησα και ντύθηκα, ήσυχος πια κι' ετοιμασμένος, μπαίνω στην κάμερα της Όλγας, μα δεν είταν εκεί. Τη ζητώ· είταν στις μαμάς της την κάμερα και είχε πάει από τη νύχτα. Δοκιμάζω να μπω κι' αφτή φέβγει . . . Όλη την ημέρα μ' απόφεβγε, καθώς θυμόσαστε . . . Τη νύχτα δε θέλησε να κοιμηθεί στο κρεβάτι της. Και την άλλη μέρα τα ίδια . . . θυμόσαστε: με ζητούσε, σαν τρελή . . . μα μόλις ένιοθε να πλησιάζω στη στιγμή έφεβγε . . . Τότες κι' εγώ φαντάστηκα, πως ένα ταξιδάκι θα είταν πολύ πρόσφορο κι έφυγα από την Αθήνα . . . Ο κόσμος ξιπάστηκε και διαδόθηκε πως χωρίσαμε . . .

Ο κ. Λάκης. Τα λόγια του κόσμου τα συνηθισμένα . . .

Αλέκος. Σαν ήρθα δεν τόλμησα να σας ενοχλήσω και ναν την ενοχλήσω . . . Γιατί; δε μπορώ ναν το ξεχωρίσω. Είνε δυο μήνες τώρα· σωστοί δυο μήνες. Μόνο, όπως σας είπα, ερχόμουν ως εκείνο το στενό και καμιά φορά δειλά, σαν κλέφτης, περνούσα κι' από τα παράθυρά σας, όπως σήμερα, που μανεβάσατε . . .

Ο κ. Λάκης. Η πρόνοια ίσως τόφερε . . .

Αλέκος. Η πρόνοια; . . . Σεις;! . . .

Ο κ. Λάκης. Ας είνε τόρα. Σε είπα η πρόνοια, γιατί, Αλέκο, δεν είνε αδύνατο να ξαναφκιάσουμε τα πράματα. Κι' αν όχι από τίποτις άλλο, συ όμως πρέπει να με συντρέξεις σ' αφτό, γιατί συ μόνος μπορείς ναν της ξαναεπιβληθείς και στο στίγμα της της ανορεξιάς . . .

Αλέκος. Μπαμπά, φοβάμαι τη συνάντηση . . . Μα δε σας το κρύβω . . . η δειλία μου είνε πιο μεγάλη κι' από το φόβο μου . . .

Ο κ. Λάκης. Αφτό, Αλέκο, δεν επιτρέπεται σε σένα, όταν μάλιστα πρόκειται για την Όλγα μας . . . που σ' ό,τι κι' αν κάνει, στο τέλος είνε ανέφτυνη . . .

Αλέκος. Ανέφτυνη! . . . Αφτή η τέλεια προσωποποίηση της αιθέριας ζωής; . . . Ποια ερμηνεία δίνετε στη λέξη: ανέφτυνη; . . .

Ο κ. Λάκης. Καημένε Αλέκο, με τις θεωρίες σου. . Δε σε λέω πως δε σε συγκρατάνε, μα και να λες πια και τους υστερισμούς έργα προόδου . . .

Αλέκος. Ιδέες, μπαμπά. Σε μένα, καθώς ξέρετε, οι ιδέες αφτές έσωσαν να γίνουν πίστη και δε θα ξιπαστείτε να σας πω, πως μπορούσα, αν η Πρόνοια τόφερνε να ξαναζήσω μαζί της, αλάκερη ζωή ναν την περάσω μες στον αγνότερο κόσμο . . .

Ο κ. Λάκης (κουνάει το κεφάλι και κάνει χειρονομία). Ουφ! καημένε! . . .

Αλέκος. Ο πνευματικός κόσμος, μπαμπά . . . η εξέλιξη δεν έχει περιορισμό . . .

Ο κ. Λάκης. Τι τα θέλεις τώρα αφτά . . .

Αλέκος. Η κουβέντα τόφερε . . . Εγώ σας το βεβαιώνω για τον εμαφτό μου . . .

Ο κ. Λάκης (διακόφτοντας). Καλά . . . καλά! . . . Τώρα όμως είναι πια καιρός να σκεφτούμε έναν τρόπο και ναν τα διορθόσουμε όλα . . .

Αλέκος. Έναν τρόπο; . . .

Ο κ. Λάκης. Βέβαια . . . Ξέρεις τι νομίζω εγώ;

Αλέκος. Τι;

Ο κ. Λάκης. Να παρουσιαστείς μιν ώρα άξαφνα μπροστά της και να μην της δώσεις καιρό να φύγει . . . Εσύ να βαστάξεις τη συγκίνησή σου και να μη σε νιάσει για τη δική της . . .

Αλέκος. Τι να σας πω, μπαμπά . . . δε με φτάνει το θάρος . . .

Ο κ. Λάκης. Όχι, Αλέκο, μην το λες αφτό. Η δική σου θέληση είναι μεγάλη. Την ορίζεις . . . Μην το λες λοιπόν αφτό . . . Μην το λες . . .

Αλέκος. Μπαμπά; ας αφίσουμε να ενεργήσει μονάχη της η Πρόνοια . . .

Ο κ. Λάκης. Αλέκο! . . .

Αλέκος (πάει κοντά στον κ. Λάκη). Μπαμπά μου, πώς το θέλετε αφτό; Κι' αν η ταραχή της είναι πολύ πολύ μεγάλη;

Ο κ. Λάκης. Δε μαπελπίζει . . .

Αλέκος. Όχι, μπαμπά, ακόμα. (παρακλητικά). Δόστε μου καιρό να ετοιμαστώ και σας το υπόσκουμαι . . .

Ο κ. Λάκης. Όσο γι' αφτό έχεις δίκιο.

Αλέκος (πιάνοντας το χέρι τον κ. Λάκη και παρακλητικά). Μπαμπά μου, θα σας παρακαλέσω τώρα κάτι τις . . .

Ο κ. Λάκης. Τι, Αλέκο;

Αλέκος. Ναν την έβλεπα . . . Ναν την έβλεπα για λίγο χωρίς εκείνη ναν το φαντάζεται. Νά! από κείνη εκεί τη χαραμάδα, πίσω από κείνη την πόρτα . . . Μπαμπά μου . . .

Ο κ. Λάκης. Α! αφτό, παιδί μου, έπρεπε ναν το σκεφτώ εγώ προτήτερη (χτυπάει το κουδούνι). Ναι! εγώ έπρεπε ναν το σκεφτώ . . .

Αλέκος. Μπαμπά μου . . . πόσο είσαστε καλός . . .

Ο κ. Λάκης. Όσο δα για την καλοσύνη, αφτή ανήκει σε σένα . . .

(Μπαίνει ο περέτης)

Ο κ. Λάκης. Να πας μια στιγμή να πεις στην κυρία σου, πως την παρακαλώ ναρθεί μαζί με την Όλγα να με διούνε. Το επιθυμώ να πεις πολύ . . . (ο περέτης φέβγει). Τώρα θα διείς πια όλα και με τα μάτια σου . . .

Αλέκος. Η καρδιά μου πόσο χτυπάει . . . Ακό πατήματα, μπαμπά, au revoir . . . δεν αντέχω να μείνω πιο πολύ . . .

Ο κ. Λάκης. Άει, Αλέκο, κρύψου . . . θαν 'την κρατήσω την Όλγα πολύ . . . θαν την κάμω να πει και πολλά! . . . Άει . . .

Αλέκος. Πόσο σας εφκαριστώ . . . (φέβγει).

(Ο κ. ΛΑΚΗΣ πηγαίνει στην πόρτα και στέκεται λίγο ορθός κυτάζοντας στο βάθος. Ύστερα οδηγεί την κ. ΛΑΚΗ και την ΟΛΓΑ κρατώντας την από τα χέρια).

Όλγα. Καλημέρα, μπαμπά (τονέ φιλεί).

Ο κ. Λάκης. Καλή-μέρα, Όλγα μου, πώς πέρασες από τα χτες;

Όλγα. Καλά, μπαμπά (πλησιάζει στο τραπέζι, που είναι αραδιασμένα τα δώρα της). Η μαμά με είπε πως ήρθαν όλα . . .

Ο κ. Λάκης. Ναι! . . . Είδες τους χάρτες, Όλγα μου; Τι ωραίοι που είναι . . . ε; σήμερα το πρωί μας τους έφεραν . . . ύστερα από τόσον καιρό . . .

Όλγα. Οι celestes; Τι ωραίοι που είναι, μπαμπά . . . Όλα τάστρα τάχουνε . . .

Ο κ. Λάκης. Βέβαια. Μας έφεραν και τα κομάτια. . Τα είδες; Νά! εκεί στο πιάνο· όλες τις παραγγελίες μας μάς τις έφεραν . . .

Όλγα (πλησιάζει στο πιάνο) Μερσί, μπαμπά . . . Τι καλός, που είσαι . . . (πέρνει τα κομάτια). Η συμφωνία του φα του Μπετόβεν . . . ω, μπαμπά, πόσο σ' εφκαριστώ . . . Είναι κείνο το αλεγκρέτο, που μας εσύστησε ο Νίκος . . . Κι' η παστοράλ . . . κι' αφτή στο φα είναι . . . Τι όμορφα . . . Α! νά . . . κι' η συμφωνία του λα· το κομάτι που ο Αλέκος από παστοράλ τόκανε φυνέμπρ . . . Θυμάσαι, μπαμπά; ο Αλέκος όλο μ' αφτό το κομάτι είχε να κάμει . . . Θα χορτάσω, μπαμπά, Μπετόβεν . . .

Ο κ. Λάκης. Αμ τον Πάρσιφαλ δεν τον είδες;

Όλγα. Έφεραν και τον Πάρσιφαλ; πού είναι μπαμπά; Α! νά . . . (τον πέρνει στα χέρια της). Τον Πάρσιφαλ! . . Τούτο το μελόδραμα, μπαμπά, είταν πια, που ο Αλέκος τόξερε απόξω όλο. Θαν το μάθω κι' εγώ . . . Άμα ρωτούσες, μπαμπά, τον Αλέκο, ποια μουσική τάρεσε περσότερο; πάντα τον Πάρσιφαλ έλεγε . . .

Ο κ. Λάκης. Γι' αφτό και συ το λοιπόν ζητούσες με τόση επιμονή όλα αφτά τα κομάτια; . . .

Όλγα. Μπαμπά μου . . . γιατί; . . . Α! νά και τα τραγούδια του Μασσενέ . . .

Ο κ. Λάκης. Θέλω να σε πειράξω, Όλγα μου. Τα βιβλία τα είδες; Είδες τις εικόνες τους;

Όλγα (ξεναπλησιάζει στο τραπέζι). Έφεραν κι' εκείνα, μπαμπά; τις ιλουστρέ έγδοσες; Α! νά η Ουρανία . . . Le planète Mars . . . (τα ξεφυλίζει). Τι τρέλα οι εικόνες του . . . Το Paul et Virginie . . . Νά! κι' ο Λουκής Λάρας στη Γαλλική του έγδοση . . . Μα, μπαμπά, όλα τάφεραν . . . όλα . . . (τρέχει και φιλιούνται) πόσο σ' εφκαριστώ, μπαμπά . . . Τι καλός μπαμπάς, που είσαι . . . ω! Mille merci . . . mille merci . . .

Ο κ. Λάκης. Εγώ θέλω να βλέπω την κόρη μου χαρούμενη . . Αφτό μόνο θέλω . . . Άστα τόρα αφτά, Όλγα, κι' έλα να με πεις, πώς πέρασες τη νύχτα; κοιμήθηκες καλά; . . .

Όλγα (ξεφυλίζοντας ακόμα τα βιβλία), Ω! μπαμπά . . . Τι ωραία που είναι όλα! . . . (γυρίζει στο μέρος του). Πώς πέρασα, είπες; πώς να περάσω, μπαμπά; . . . και δεν ξέρεις, αλήθεια, τόνειρο, που είδα;

Ο κ. Λάκης. Πού ναν το ξέρω; Είδες πάλε κανά όνειρο;

Όλγα. Βέβαια! Τόπα και της μαμάς προτήτερα. Και θαρχόμουν να στόλεγα από τόσην ώρα . . . Μα η μαμά με είπε, πως είχες δουλειά μόνος σου κι' έπρεπε να σαφίσουμε λίγο ακόμα ναν την τελειόσεις . . . (με κάποιο παράπονο). Σα να σέβλαφτα εγώ καθισμένη εκεί σε μια γωνιά . . .

Ο κ. Λάκης. Όχι. Όλγα μου . . . μα είταν ένας άρωστος, που τον εξέταζα και δεν είταν σωστό να είσαι μπροστά . . . Η μαμά σου είχε δίκιο . . .

Όλγα. Παρντόν, μαμά, που σαδίκησα . . . Δεν ξέρω τι λέω πια . . .

Ο κ. Λάκης. Και τόνειρό σου;

Όλγα. Α! τόνειρό μου; Τόνειρό μου, μπαμπά, μ' έχει μαγεμένη από τη νύχτα . . . Όλα, όσα διάβασα προχτές στην Ουρανία τα είδα στον ύπνο μου. Φαντάσου, μπαμπά, τι είδα . . . Μα συ δεν τηνέ διάβασες την Ουρανία;

Ο κ. Λάκης. Δεν τηνέ διάβασα! . . . δε μου μείνε καιρός . . .

Όλγα. Ναν τηνέ διαβάσεις, μπαμπά! Ναν τηνέ διαβάσεις . . . Τώρα μάλιστα στην έγδοση, που μας έφεραν . . . Δε μπορείς να φανταστείς τι ωραία πράματα, που λέει . . .

Ο κ. Λάκης. Θαν τηνέ διαβάσω, αφού μου λες πια, πως είνε τόσο όμορφη . . .

Όλγα. Λοιπόν, μπαμπά, είδα, πως βρισκόμουνα στον Άρη τον αστέρα μαζί με τον Αλέκο! και πως, ακούς, εγώ είμουν στο σώμα του Αλέκου κι' εκείνος στο δικό μου το σώμα! . . . κι' είχαμε και φτερά και φτερουγούσαμε μαζί από δέντρο σε δέντρο κι' είταν εκεί μουσικές, σαν τον Πάρσιφαλ του Βάγνερ γλυκές κι' ένιοθα να είμαι τόσο εφκαριστημένη . . . Μα είνε αλήθηα, μπαμπά, αφτά όλα, που λέει ο Φλαμαριών; Τι ωραία που είνε! . . . Τώρα και να πεθάνω, μπαμπά, δε με νιάζει . . .

Ο κ. Λάκης. Μα γιατί τα λες αφτά, Όλγα; Δεν ξέρεις, πως εγώ δε μπορώ ναν τακούω μήτε γι' αστεία;

Όλγα. Παρντόν, μπαμπά . . .

Ο κ. Λάκης. Έτσι λοιπόν, Όλγα, πάλε, τον Αλέκο έβλεπες;

Όλγα. Και ποιόν άλλονα θα 'βλεπα, μπαμπά;

Ο κ. Λάκης (άξαφνα) Ξέρεις ένα πράμα, Όλγα, που σκέφτηκα;

Όλγα. Τι, μπαμπά;

Ο κ. Λάκης. Να στείλω να προσκαλέσω στο τραπέζι τον Αλέκο . . .

Όλγα. Ναν τονέ προσκαλέσεις στο τραπέζι; . . .

Ο κ. Λάκης. Ναι! Δεν το βρίσκεις σωστό;

Όλγα. Μα δε θάρθει ο Αλέκος, μπαμπά . . .

Ο κ. Λάκης. Γιατί να μην έρθει; Πώς το ξέρεις;. .

Όλγα. Μα, μπαμπά, εκείνος έχει τόσον καιρό να μας θυμηθεί! . . . Αν ήθελε νάρθει θαρχόταν μόνος του . . .

Ο κ. Λάκης. Δεν ερχόταν, Όλγα, γιατί νομίζει, πως εσύ δεν ήθελες νάρθει! . . .

Όλγα. Εγώ, μπαμπά; . . .

Ο κ. Λάκης. Έτσι νομίζει . . . Εσύ θέλεις νάρθει; Θα στείλω λοιπόν να του φονάξω . . . (πάει τάχα να χτυπήσει το κουδούνι).

Όλγα (τον εμποδίζει). Μπαμπά! . . . Μη, μπαμπά. . να ζεις! . . .

Ο κ. Λάκης. Βλέπεις λοιπόν; Γιατί δε θέλεις να του φονάξω; . . .

Όλγα (με παρακάλι). Μην του φονάξεις, μπαμπά.

Ο κ. Λάκης. Μα γιατί; Πες μου κάνε να ξέρω το γιατί; . . .

Όλγα. Δεν ξέρω γιατί, μπαμπά . . .

Ο κ. Λάκης. Δεν ξέρεις γιατί . . . πώς γίνεται; (με κάπιαν επιμονή). Όλγα μου, τι καταλαβαίνεις μέσα σου, που δε θέλεις να τονέ διείς; Πες μου το και μένα μια φορά. Ο δυστυχής ποτές μου, βλέπεις, δε σε

ρώτησα, γιατί πάντα νόμιζα, πως θα με τόλεγες μια μέρα μονάχη σου . . .

Όλγα. Τι να σέλεγα, μπαμπά;

Ο κ. Λάκης. Νά! γιατί εκεί, που τόσο την αποθυμείς . . . έχει, που όλη σου η σκέψη είνε σ' αφτόνα . . . εκεί, που λες: γιατί δεν έρχεται επί τέλους, ξάφνου δείχτεις μια τέτιαν αντιπάθεια; . . .

Όλγα. Εγώ αντιπάθεια, μπαμπά;

Ο κ. Λάκης. Μα λοιπόν, πώς ναν τα πω κι' εγώ; δεν ξέρω πια και πώς ναν τα πω . . .

Όλγα. Νά, μπαμπά (του πιάνει το χέρι) . . . εκεί, που λαχταράω γι' αφτόνα, που λέω: Θε μου, γιατί δεν είνε κοντά μου ο Αλέκος σταληθινά; γιατί δεν έρχεται πια ναν του ζητήσω και παρντόν γονατιστή; . . . εκεί, μπαμπά, αλάζει ξάφνου η μορφή τ' Αλέκου και τονέ βλέπω αλιότικο . . . (με συστολή). Δε φταίω, μπαμπά. .

Ο κ. Λάκης (μέπληξη τάχα). Τονέ βλέπεις αλιότικο; Πώς αλιότικο, Όλγα μου; . . .

Όλγα. Μπαμπά . . . Νά! πως έχει τάχα ένα μάτι τόσο . . . Το κορμί του . . .

Ο κ. Λάκης (διακόφτοντας). Καλά τώρα . . . καλά. . . κατάλαβα . . . Αφτό σου φαίνεται Όλγα μου . . . Αφτό πρέπει να πείσεις τον εαφτό σου να μην το ξαναφαντάζεσαι . . . Είνε αμαρτία, Όλγα μου! . . .

Όλγα. Δε φταίω εγώ, μπαμπά, . . . Μονάχο του έρχεται . . .

Ο κ. Λάκης. Ας έρχεται . . . εσύ να προσπαθείς ναν το διόχνεις. Ακούς να βλέπεις έτσι τον Αλέκο; Τον Αλέκο, που ο δυστυχής κοντέβει να μαραζώσει εξ αιτίας μας . . . Ξέρεις, Όλγα μου, τι υποφέρει ο Αλέκος; Μήτε τα μισά δεν υποφέρουμε εμείς όλοι μας . . . Αφτός να σαγαπάει τόσο . . . να ζει για σένα . . . μόνος του σκοπός νάνε η δική σου εφτυχία και τώρα να μην τολμάει μήτε να περάσει από το σπήτι μας . . . Το ξέρεις, πως έρχεται ως το στενό εκεί και κυτάζει τα παράθυρά μας, σαν κλέφτης; Α! . . . είνε αμαρτία, Όλγα. . Είνε αμαρτία ναν τονέ βασανίζουμε πια έτσι . . .

Όλγα (με συγκίνηση αρκετή). Μπαμπά . . . λυπήσου με . . . Μη με τα λες αφτά . . . Μη με τα λες! . . . Εσύ το ξέρεις, πως κι' εγώ δε ζω παρά για τον Αλέκο, πως την εφτυχία εκείνου συλογιέμαι καθεμερνά . . . ω . . . μπαμπά, αν είταν ναν του πλέρονα την εφτυχία του, ας του την πλέρονα και με τη ζωή μου ακόμα (τραβιέται λίγο κατά την κάμερα που βρίσκεται ο Αλέκος). Αλέκο μου! Αλέκο μου, όπου κι' αν είσαι μην πιστέψεις ποτές πως η Όλγα σου ζει για τίποτις άλλο στον κόσμο;. . (με συγκίνηση αρκετή) Α! Αλέκο μου! . .

Η κ. Λάκη (σύχρονα τρέχοντας ναν την καθησυχάσει). Καημένε Χρίστο! . . .

Όλγα. Αλέκο μου . . .

(Ανοίγει η πόρτα και φαίνεται ο ΑΛΕΚΟΣ μπρος στην ΟΛΓΑ)

Όλγα (μέπληξη χωρίς παραχή). Αλέκο;! . . .

Αλέκος (πέφτοντας στα γόνατά της). Όλγα μου;! . . .

Όλγα. Αλέκο μου . . . ω! ήρθες πια; (ο κ. Λάκης βγαίνει σιγά σιγά, η κ. Λάκη παραμερισμένη τους κυτάζει) πόσον καιρό σε καρτέραγα . . . (γέρνει απάνου του)

(Πέφτει με βια η σκηνή)

Τ Ε Λ Ο Σ

Η ΦΑΡΣΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Σε πράξεις τρεις.

Χειροκροτείστε. Τέλειωσε η κωμωδία! .
Augustus Caesar.

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΑΝΤΡΕΑΣ, διεφτυντής του περιοδικού «Η ΖΩΗ» (7).

ΓΙΑΝΚΟΣ)

ΚΩΣΤΗΣ ΒΕΡΤΗΣ) φίλοι του και συνεργάτες στη "ΖΩΗ"

Η κ. ΤΡΙΑΦΤΗ

ΤΑΣΟΣ)

ΝΙΚΟΣ) γιοι της

ΠΙΠΙΤΣΑ)

ΚΑΤΙΝΑ) κόρες της

ΦΡΟΣΩ)

ΒΑΣΙΛΩ, περέτρα της

Ένα παιδί.

Η σκηνή στην Αθήνα

Η ΦΑΡΣΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

(Σε πράξεις τρεις).

ΠΡΑΞΗ ΠΡΩΤΗ

Η σκηνή παρασταίνει το γραφείο του διεφτυντή του περιοδικού «Η ΖΩΗ». Ο ΑΝΤΡΕΑΣ με αταξία καλιτεχνική κάθεται στο τραπέζι του κι' έχει μπρος του διάφορα χαρτιά, γράματα, έντυπα, βιβλία . . . Απάνου στ' ανακάτομα και την προσοχή τους ανοίγει η πόρτα και μπαίνει πεταχτά ο ΤΑΣΟΣ.

Τάσος. Καλημέρα Αντρέα.

Αντρέας. Καλόστονε. Πώς είτανε κι αφτό να προτιμήσεις σήμερα τα πληχτικά μας γραφεία από το καφενείο;

Τάσος. Σ' αποθύμησα, καλότυχο. Δεν το κατάλαβες;

Αντρέας. Αν είταν δυνατό να μην το καταλάβω . . . Τι κάνουνε στο σπήτι; Η Πιπίτσα καλά είνε;

Τάσος. Δόξα ο θεός για την ώρα όλοι καλά είνε . . . Μου φαίνεται, πως έχεις ναν τους διείς κάτι λιγότερο από δέκα ώρες;

Αντρέας. Και τι μαφτό; Μήπως δε μπορεί να γίνουν πράματα ανόλπιστα από στιγμή σε στιγμή; Εγώ δεν ξέρεις, καημένε, πόσο αδιάθετος είμαι σήμερα. Ξύπνησα με μια κεφαλάργια . . . μια στενοχώρια . . . Έρχουμαι εδώ να εργαστώ· έχουμε, βλέπεις, σήμερα την αληλογραφία . . . και, ξέρεις, πρέπει να περάσει όλη από τα χέρια μου . . . Πρώτο γράμα π' ανοίγω τι νομίζεις είτανε;

Τάσος (με γέλιο). Κανά ποίημα στην καθαρέβουσα!.

Αντρέας. Είτανε ένα γράμα από τον αδερφό μου το Μήτσο. Ο Χριστιανός πάντα τα παράπονά του. Μα τι χρωστώ εγώ, να γίνουμαι το δοχείο σ' όλες τις στενοχώριες του κόσμου; Προσπάθησα, τέλος πάντων με χίλια δυο και του βρήκα εκείνη τη θέση. — Είπα πια: «θα συχάσει ο άνθρωπος . . . θα βρει τόρα δουλειά να σκοτόνει τον καιρό του και να μην αηδιάζει την άνεργη ζωή». Δεν είνε δεκαπέντε μέρες και πέντε διάφορα γράματα έλαβα ως την ώρα, γιομάτα παράπονα . . . (χτυπάει το χέρι του στο τραπέζι). Νά! . . . τούτο το τελεφταίο είνε απαίσιο και ναν το λαβαίνεις από τον αδερφό σου, σε μια κατάσταση, όπως είνε η σημερινή η δική μου. . . .

Τάσος. Εσύ φταις, που κάθεσαι και σκοτιζεσαι για ψύλου πήδημα . . . Μωρ' εμένα καρφί δε μου καίγεται για τίποτα . . .

Αντρέας (αναστενάζει). Να σου γράφει, για το θεό, πως δε μπορεί να συχάσει, πως θα σκάσει, πως θα μαραζόσει, γιατί; γιατί, λέει, ο προϊστάμενός του έχει το μάτι του παράξενο, γιατί το δωμάτιο, που εργάζεται είνε λίγο στενό, γιατί δε βρήκε κανένα φίλο της προκοπής, ωσάν να είχε εδώ, βλέπεις, και κάτι τέτιες χίλιες πρόφασες, που σε βεβαιώνω . . . είνε ναν τονέ μουντζόσεις και ναν του πεις μια για πάντα: «άει στο καλό πια, παράξενε, ανεφκάριστε . . . »

Τάσος. Και θάνε το καλύτερο, που θα είχες να κάμεις.

Αντρέας. Σώπα πια, εγωιστή . . . Δεν έχει τέρι η ξενιασίλα σου . . .

Τάσος (με ειρωνικό γέλιο) Λοιπόν γράφτου ναφίσει τη θέση του και νάρθει να γυρίζει στην Αθήνα, χωρίς δουλειά . . .

Αντρέας. Σαν κι εσένα.

Τάσος (κουνιώντας το κεφάλι). Σαν κι' εμένα; καλά . . .

Αντρέας. Μα ο αδερφός μου δε σου μιάζει, φίλε μου. Μακάρι να μπόργε ναν τον εφκαριστούσε το σουλάτσο και το καφενείο, όπως εσένα. Θαν τον έφερνα κι' ας μην έκανε τίποτα . . .

Τάσος. Σε βεβαιώνω, Αντρέα, παράδοστόνε μου και θαν τονέ διείς σε λίγον καιρό ναλάξει. . . . (ο Αντρέας κουνάει το κεφάλι) και τόρα μάλιστα . . .

Αντρέας. Γιατί τόρα;

Τάσος. Γιατί; για κείνο, που δεν ξέρεις! Τόχω μυστικό. . . .

Αντρέας (με κάπια φαιδρότητα). Ωραίο κι' αφτό! . .

Τάσος. Βέβαια. Τι νομίζεις, πως δεν αξίζουμε και μεις τίποτα; (πάει κοντά του και τονέ χτυπάει στον ώμο) Φιλόσοφέ μου . . . Χτες τη νύχτα εσύ κατέβαινες τη σκάλα της μασίας κι' εγώ ανέβαινα τη σκάλα της ταράτσας . .

Αντρέας. Και γιατί; . . .

Τάσος. Τι να σου κάμω, σα δεν καταλαβαίνεις . . . Νά! πέρασα τη νύχτα στην κάμερα της Βασίλως.

Αντρέας (με θυμό). Άει να κουρέβεσαι, ανήθικε . . . Δεν έχεις καθόλου το θεό σου . . . Εσύ μπορείς να παίξεις και με τα γιερώτερα αιστήματα . . .

Τάσος. Γιατί, κυρ Αντρέα; Το παίξιμο με δούλα είνε κακούργημα τόσο μεγάλο;

Αντρέας. Όσο μικρό είνε αφτό το κακούργημα, τόσο μεγάλο γίνεται νάρχεσαι να με το λες σε μια τέτια στιγμή . . .

Τάσος. Καλά το λοιπόν. . . , Σα σε ξαναπώ τίποτα, φτύσε με . . .

Αντρέας. Ως πότε; Μου φαίνεται, πως δε θάχεις τίποτ' άλλο να με πεις, ει δ' αλιώς, πολύ γλήγορα θα βρισκόσουνα σε θέση να σκουπιστείς . . .

Τάσος. Ας είνε, Αντρέα . . . μη θυμόνεις. Ακούμε και μένα μια φορά. . . Εγώ ήρθα πρώτα πρώτα από δω για να στα πω εσένα, που ξέρεις, πως η Βασίλω είνε η μόνη μας δούλα, που μέκαμε να μαρτυρήσω τόσους μήνες τόρα.

Αντρέας. Σε παρακαλώ, Τάσο . . . Καλά, μακάρι κάθε νύχτα ναν την περνάς στην κάμερά της . . .μα τόρα πάψε αφτή την κουβέντα . . . Πάψε τήνε . . .

Τάσος. Εσύ θα χάσεις! . . .

(Ανοίγει η πόρτα και μπαίνουν ο ΚΩΣΤΗΣ κι' ο ΓΙΑΝΚΟΣ)

Κωστής-Γιάνκος. Καλημέρα σας.

Τάσος-Αντρέας. Καλημέρα.

Γιάνκος (στον Τάσο). Μπα! και συ εδώ; Τάσος. Σα ναν το είξερα πως θα σ' αντάμονα.

(Την ίδια ώρα ο ΑΝΤΡΕΑΣ πέρνει κάτι χερόγραφα και χτυπάει το κουδούνι)

Γιάνκος. Έχουμε καινούργια;

Τάσος. Και πολλά· ύστερα θαν τα μάθεις . . .

(Μπαίνει το παιδί)

Αντρέας (στο παιδί). Ναν τα πας κάτω στο τυπογραφείο και να μην αφίσεις άλλο να μπει . . . Τ' ακούς; Να πεις, πως δεν είμαι εδώ . . . (Το παιδί φέβγει) Σας θαμάζω, μα την αλήθεια! Μα ήθελα να 'ξερα, Γιάνκο, δεν έχεις και συ τίποτ' άλλο στο κεφάλι σου από επιπολαιότητα; Καλά ο Τάσος, μα και συ;

Γιάνκος. Από επιπολαιότητα; Πόσο άσκημα ψυχολογείς, καημένε. Κυτάς ταχείλι κι' ό,τι δείχτει το πέρνει της μετρητής . . .

Αντρέας. Ξέρω κι' εγώ! . . .

Γιάνκος. Δεν καταλαβαίνεις, παιδί μου, πώς . . . Πώς να στο πω; . . . νά! πως θέλω να καταφέρω τα χείλια μου να συνηθίσουνε στα τέτια, μήπως και τα αισθητικά μου νέβρα καταφέρουν και την ψυχή μου ναν τα συνηθίσει; . . .

Αντρέας. Ωστε αφτός είνε ο λόγος;

Γιάνκος. Σας το ξεμυστηρέβουμαι . . . (Στον Τάσο) Βρε Τάσο, κύταξε μόλις βγεις ναν το κάμεις βούγκινο στην Αθήνα . . . Χτες τη νύχτα είμαστε στη Μαβροδάφνη. Ένιοσα γλέντι σας περνάει από το νου; Ασυνείδητα έπινα και ξιπαζόμουνα να βλέπω τους άλλους να κατεβάζουν τα ποτήρια, να γλεντάνε, να τραγουδάνε . . . κι' όμως τόκανα κι' εγώ . . . Ύστερα πήγαμε κει κάτω στο δρόμο του Ψυρή και ξεφυχήσαμε . . . Αηδία έχω, φίλοι μου, σήμερα . . . Συχαίνουμαι τον κόσμο και τη ζωή μου . . . Πού τη βρίσκουνε την εφκαρίστηση στο κρασί και στη γυναίκα; απορώ . . .

Αντρέας. Δε μπορούσες να κάμεις εξαίρεση εσύ . . .

Κωστής (με ησυχία). Σε πόσους μέσα; Αντρέας. Σ' όλο τον κόσμο . . .

Κωστής. Όχι δα! . . . Εσύ δεν είσαι εφκαριστημένος; Αρεβωνιασμένος άνθρωπος με μια τέτια αγαπημένη και γλυκειάν αρεβωνιαστικά; . . .

Αντρέας. Πολύ . . . πολύ εφκαριστημένος. Τόσο, που δεν έφκουμαι και σε σένα όμοιαν εφκαρίστηση . . . κι' όμως είμαι αρεβωνιασμένος, καθώς λες, με μιαν αγαπημένη και γλυκιά αρεβωνιαστικά . . .

Κωστής. Εγώ, αδερφέ, δεν τα νιόθω αφτά . . .

Αντρέας. Θαν τα νιώσεις . . . Θαν τα νιώσεις και συ . . .

Γιάνκος. Μου φαίνεται, πως και τώρα τα νιώθει . . .

(Ο ΤΑΣΟΣ στο μεταξύ ξαπλώθηκε στο διβάνι και διαβάζει κάτι χερόγραφα, που πήρε κρυφά από το καλάθι)

Γιάνκος. Ας ταφίσουμε τώρα αφτά, γιατί δε θα συμφωνήσουμε ποιος είναι δυστυχέστερος ταλλουνού. Θυμήσου και τους στίχους του Σενιέ . . . Αλήθεια, Αντρέα, σού 'φερα ένα ποιηματάκι για τη «Ζωή».

Αντρέας. Πούνε το;

Γιάνκος. Εδώ. Είναι μικρό . . . (Το βγάνει από την τσέπη του). Ακούστε το (το διαβάζει).

Σ' ένα αστέρι

Τρέχει το φως του τρέχει στο άπειρο. Το αστέρι
είνε ακόμα αθώρητο στις γης τα μέρη.

Είνε ένας όλος κόσμος στου ουρανού μιαν άκρη,
που ίσως αγνώριστο νάνε σ' αφτόν το δάκρυ . . .

Κι' ίσως το φως του θαμπερό στη γης, σα φτάσει
και μύρια χρόνια η αθρώπινή μας πλάση
που θαν το βλέπει το αθώρητο το αστέρι
ίσως το νεκρομάρα μέσα του να φέρει! . . .

Ω μεγαλείο αφάνταστο, συ κόσμε ξένε! . . . ,
Ω τρομερό μου μυστικό κρυμένο μένε! . . .

Το αστέρι ζωντανό η γης δε θα γνωρίσει
γιατί πρωρίστηκε νεκρό ναν τη φωτίσει! . . .

Πώς σας φαίνεται;

Κωστής. Πώς να μας φανεί; ωραίο . . . καλό είναι . . .

Αντρέας. Άστο μου. Εσύ, Κωστή, δε μου 'φερες τίποτα;

Κωστής. Τι θέλεις;

Αντρέας. Ό,τι . . .

Κωστής. Μα δεν έχω τίποτα πρόχειρο.

Αντρέας. Τεμπέλιασες και συ, καημένε . . .

Κωστής. Τι να σε πω, αδερφέ; Τα βαρέθηκα και αφτά πια . . . (κάνει μορφασμό με το στόμα, που τον έχει συνήθειο).

Γιάνκος. Μήπως αφτό είναι από τα σημάδια, που δεν τα νιώθεις;

Κωστής. Ουφ, καημένε! . . .

Γιάνκος. Συμπάθησέ με, αδερφέ . . . Μα άκου μια συβουλή ενός, που, αν όχι τίποτα άλλο, σαγαπάει . . .
μη κρύβεις τίποτα μέσα σου . . . Βγάνε το μεφκολία . . . με λόγια, για να γλυτόσεις τα έργα . . . μη
τακούς, πως είναι στίγμα νεβραστενικό κι' αφτό και προσπιέσαι, για να πείσεις τον εαφτό σου, πως
γλύτοσες απ' αφτή την αρώστεια . . . Ξεθύμαινε με λόγια . . . άκου τη συβουλή μου . . .

Κωστής. Κράτηστη για τον εαφτό σου!. . Εγώ ξέρω πολύ καλά τι έχω . . . Ποτές δεν είπα, πως είμαι
υγειής, μα και ποτές μου δεν ακολούθησα κομπογιανίτικες συβουλές . . .

Γιάνκος. Πολύ καλά, κυρ Κωστή . . . πολύ καλά! . . .

Αντρέας. Καθείστε τώρα . . . θα σας διαβάσω ένα σονέτο, πούλαβα χτες . . . Φέρνει υπογραφή:
Πλανήτης . . . αλόκοτο πράμα . . . πέντε φορές το διάβασα και μόλις καταλαβαίνω τι θέλει να πει, γιατί,
βέβαια, κάτι θέλει να πει . . .

Κωστής. Ας τακούσουμε λοιπόν.

Αντρέας (ψάχνει, το βρίσκει και το διαβάζει)

Από την Ακρόπολη.

Μεσ των αιώνων τις ορμές ακλόνητο αντικρύζει
το μάρμαρο, που θλίψη του λίγη είνε η κιτρινάδα . .
θωρεί την πλάση μαρασμός ναν την περιγουρίζει·
παντού ανεμοστρίβουλας την ζωπλισμένη αρμάδα.

«Και στων αιώνων τις ορμές απείραγο ανεμίζει
ο σύφουνας το μάρμαρο! . . . » Στης σκέψης τη ζαλάδα
η μαρμαρένια εκκλησιά φριχτά τον απελπίζει
και μεσ τον τράκο του θυμού βρίζει και την Παλάδα.

Κι' εκεί αφίνει άξαφνα γέλιο τρελό με κλάμα . . .
Σκύφτει βαθιά το μάτι του, βαθιά το νου του σκύφτει
μ' όλα της την Ακρόπολη στα βύθη ανακαλύφτει
και τους θεούς ανίκανους, βλέπει, να κάνουν θάμα . . .
Και νά! γελάει!. .όλο γελάει!. .Τονέ ρωτώ. .Δεν ξέρει
χαρά η λύπη αθέλητα στο γέλιο ποια τον φέρει! . . .

Πλανήτης

Ε; ξηγάτε το και σεις τώρα . . .

Κωστής. Για δος μου το μια στιγμή . . (Το πέρνει).

Τάσος (γελώντας από το διβάνι). Μαργαρίτες! . . . μαργαρίτες . . . Εδώ είνε το γέλιο . . .

Γιάνκος. Τι τρέχει, Τάσο;

Τάσος. Μαργαρίτες, φίλε μου . . . Νά! εδώ στα χερόγραφα του καλαθιού. . , Σου λέω, Αντρέα, πως αν
προτίμαγες αφτά, που πετάς, από τα σονέτα του Κωστή και του Γιάνκου και του τρελού αφτουνού του
Πλανήτη, η «Ζωή» σου θα γίνονταν ανάρπαστη . . .

Αντρέας. Ου! τις αηδίες . . . μήτε να γελάσω δε με κάνουν.

Γιάννης (στον Τάσο). Και τι μαργαρίτες είνε;

Τάσος. Άκου ένανε.

Αντρέας (θυμωμένα). Μα, καλέ, πόσες φορές στο είπα; σε θέλω να πειράζεις τίποτα εδώ μέσα. . Θα με
πιάσουν τα νέβρα μου καμιάν ώρα . . .

Τάσος. Από δω και πέρα καλά. . Τώρα άκου, Γιάνκο, ένα ποίημα ενός Στουάτη Δάλδη . . . ε . . . όνομα! .
. . Μα είνε εξάισιο πράμα. Άκου το. (διαβάζει).

Εις την Σελήνην

Ω αργυρόεσσα σεπτή και πάναγνος Σελήνη,
εστράφ' ἤδη ο ποιητής και εις την δύσιν κλίνει!
Κι' ιδού δύει ο ποιητής πριν ὅλος ανατείλει
πριν ἢ εις το στερέωμα φως Ηλιαίον στείλει·
διότι νουν καρδίαν τε, ἄγνωστος χειρ δεσμεύει
και αὐτη και την ἔμπνευσιν του ποιητοῦ στερεύει! . .
Ω συ Σελήνη αργυρά, πλησιφαής Εκάτη,
εἶπε μοι: την καρδίαν μου τι τάχα την σπαράττει;
εἶπέ μοι: τις ὄνυξ γυπὸς τα σπλάγχνα μου κατέχει;
κ' ἡ εἰμαρμένη διατί τόσον με κατατρέχει;
Ω! εις εσέ τους πόνους μου, Εκάτη, εξαγγέλλω . . .
Τι περιμένω αγνοῶ, ως αγνοῶ τι θέλω! . . .

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΔΑΛΔΗΣ

Γιάνκος. Κι' ὅμως, φίλοι μου, κι' ἡ ντεκαντέντζα αψή χωρίς να ξέρει ναν το πει νά! που το λέει. Τα ἴδια κι' αψτός . . . Η ουσία παντοῦ εἶνε ἴδια! . . . Κωστή, το φον εἶνε παντοῦ ἴδιο! . .

Κωστής (γυρίζοντας το μάτι του ἀπό το χερόγραφο που κρατεῖ). Πολλές φορές κι' ἡ φόρμα.

Γιάνκος. Για μένα το λες αψτό; . . .

Κωστής. Κακά κάμνεις ναν το υποθέτεις, ἢ μήπως ἔχεις ντοκουμένα;

Γιάνκος. Ας εἶνε! . . . Εγὼ δε μνησικακῶ ποτές μου και ξέρεις πόσον εχτιμῶ την τέχνη σου και μπροστά σου και πίσω σου. , .

Κωστής. Κι' εγὼ, αγαπημένε μου, πίσω σου σεχτιμῶ πολύ περσότερο . . .

Αντρέας. Αψτά μου φαίνονται ἄλλου εἶδους φιλολογικά κοπλιμένα . . .

Τάσος. Φιλολογικά κολοκύθια . . . (σε λίγο) Γιάνκο, με συνοδέβεις; ἔλα για καλό δικό σου . . . Ἐχω να σε πω πράματα. .

Κωστής. (σηκόνεται ορθός) Κι' ὅμως εἶν' ωραίο!.

Γιάνκος. Τ' εἶν' ωραίο;

Κωστής. Το σονέτο!. (Το πετάει ἀπό τα χέρια του στο τραπέζι και συργιανάει). Ναι! εἶν' ωραίο! . . .
ωραίο στην τρέλα του, στην παθολογία του . . .

Γιάνκος. Μα τι κατάλαβες απ' αψτό;

Κωστής (σα να μιλάει μονάχος του). Απὸ την Ακρόπολη δε βλέπει ἔτσι τα πράματα ο καθένας . . .
Αψτό τον Πλανήτη, Αντρέα, πρέπει ναν τονέ γνωρίσουμε . . .

Αντρέας. Πώς;

Κωστής. Γράφτου στην αληλογραφία: «ελάβαμε το σονέτο σας κι' επιθυμούμε να σας γνωρίσουμε . . .
Σας περιμένουμε στο γραφεῖο».

Αντρέας. Καλά λες . . . Θαν το γράψω . . . Δε βλέπει ἔτσι τα πράματα ο καθένας ἀπό την Ακρόπολη . . .
Δε σου φαίνεται, πως στάζει φαρμάκι αψτό το σονέτο;

Κωστής. Πολλά με λέει!. . (συργιανάει και μονολογεῖ) Απάνου στην Ακρόπολη να σε πιάνει

απελπισία . . . φριχτή μάλιστα . . . Να βλέπεις από κει τη ζωή του κόσμου, την εξέλιξη των αιώνων και να γελάς χωρίς να θέλεις, χωρίς να ξέρεις, γιατί . . . Πολύ παθολογικό . . . εξαντρίκ όλους διόλου . . .

Γιάνκος. Καλά τώρα! . ανακύρηχτο αριστούργημα . . .

Κωστής (στον Αντρέα) Και τι άλλα θα μας έχεις μεθάβριο στη «Ζωή»;

Αντρέας. Δήγημα του Καρκαβίτσα και ποίημα του Μαρκορά.

Κωστής. Αφτό μ' αρκεί . .

Τάσος (στο Γιάνκο). Ε; πάμε πια;

Γιάνκος. Ναι πάμε . . . (στον Αντρέα). Λοιπόν το ποιηματάκι;

Αντρέας. Το ποιηματάκι θα μπει στη «Ζωή».

Γιάνκος-Τάσος Au revoir.

Κωστής-Αντρέας Στο καλό . . . (φέβγουν ο Γιάνκος κι' ο Τάσος).

Αντρέας Φύγανε; μείναμε πια μόνοι;

Κωστής. Μείναμε . . . ναι! . .

Αντρέας. Θα στα πω όλα τώρα, Κωστή . . . Θαν τα μάθεις όλα . . . Έχω ανάγκη από τη συντρομή ενός φίλου σαν κι' εσένα . . . (χτυπάει το κουδούνι· μπαίνει το παιδί· στο παιδί). Στο ξαναλέω: να μην αφίσεις κανένα, μα κανένα να μπει . . . Τ' ακούς;

Το παιδί. Πολύ καλά . . . (φέβγει).

Αντρέας. Έρχονται τόσο γλήγορα το ένα απάνου στ' άλλο, που κι' εγώ απορώ, πώς αντέχω ακόμα . .

Κωστής. Μα τι;

Αντρέας. Θα στα πω όλα . . . Είμαι δυστυχής, Κωστή . . . Τόσο δυστυχής, που ίσως να μην το περιμένεις, κι' ακόμα φαντάζομαι, πως με τη στωικότητά σου κι' άμα στα πω, πάλε δε θάβρεις λόγο για τη δυστυχία μου . . . κι' όμως.

Κωστής. Θα σ' ακούσω· με προσοχή . . .

Αντρέας. Τ' απόγυιομα θα σε πάρω να γνωρίσεις την Πιπίτσα. Δεν έχει μουτσουτσούνια πια. Πρέπει ναν την ψυχολογήσεις μ' όλη σου τη δύναμη, γιατί, στο λέω, από σένα θα εξαρτηθώ . . . Ό,τι με πεις θα κάμω . . . Εγώ την αγαπώ . . . την αγαπώ τόσο, που όλα μου μπορώ ναν τα θυσιάσω για το χατήρι της . . όλα μου, και τα παιδιά μου ακόμα με προκαταβολή . . . Το νιόθεις;

Κωστής. Πως την αγαπάς; Μου φαίνεται να στο διατύποσα πολλές φορές. Λοιπόν επιμένεις να με μπάσεις στο σπήτι της κ. Τριάφτη;

Αντρέας. Ναι! Είνε ανάγκη . . . Πρόσεξε, Κωστή, σ' όλα, που θα σε πω . . . Θα σε πω και πώς την εγνώρισα και πώς την αγάπησα . . . Είνε τρία χρόνια από τότες . . . Μια βραδυά ο Σαράντης είχε εσπερίδα . . . Συ δεν εγνώριζες ακόμα κανέναν από μας . . . Εκεί την πρωτοείδα . . . Καταλαβαίνεις; Είχα κείνες τες μέρες δημοσιέψει στη «Ζωή» ένα δήγημα το «Βαριόμοιρο» και ξεχειλίζα όλη την πίκρα της ζωής. Τ' όχεις διαβασμένο;

Κωστής. Ναι . . . είνε το καλύτερό σου.

Αντρέας. Και κείνη το διάβασε τότες. Άμα ήρθε με τη μαμά της και με το μεγάλο της αδερφό, καθόμουν στο διβάνι με το Χορμίδη. Την αντικρύσαμε κι' οι δυο μας. Φόργε ροζ φόρεμα . . . κι' ό,τι ξίπασε και τους δυο μας στη στιμή ήταν η επιδερμίδα της και τα στήθια της . . . Ρωτώ τον Χορμίδη: «ποια είνε αφτή;» Δεν την είξερε κι' εκείνος. Κάθησε κείνη στην άλλη άκρη κι' εμείς την

προσέχαμε . . . Καρδιοχτύπι δεν αιστάνομουν καθόλου, μόνο η εντύπωση τω στήθιό της με τάραζε το νεβρικό μου σύστημα. Ξάφνου τη βλέπουμε να κουβεντιάζει με πολλή οικειότητα με τον ποιητή το Ρηνόπλο . . .

Κωστής. Λοιπόν;

Αντρέας. Ο Χορμίδης πετάγεται τότες και με λέει: «πάω να βάλω το Ρηνόπλο να με τη συστήσει» και τράβηξε . . . Τονέ ξέρεις τι τολμηρός είνε. . Εγώ, πού θάρος! . . . Τον παρακολούθησα· πήγε τόντις και τη γνώρισε . . . Της κουβέντιαζε με τις γνωστές του υπόκλισης . . . Θύμοσα με τον εμαφτό μου το περσότερο, και συργιανούσα άστοχα . . . Άστοχα βρέθηκα και μπροστά τους. Τότες ο Ρηνόπλος με φωνάζει: « Αντρέα, έλα από δω να σε γνωρίσω στη ντεμοαζέλ Τριάφτη, που έχει πολλήν επιθυμία να σε γνωρίσει» και με τη συσταίνει, φαντάσου με τέτιο προοίμιο. Ο Χορμίδης την πολιορκούσε κυριολεκτικά, μα κείνη όλο μένα ρωτούσε για τα έργα μου, για τη «Ζωή», πως τη διαβάζει με τόσην εφκαρίστηση και περιμένει μ' ανυπομονησία κάθε Κυργιακή να διεί και ναν τη διαβάσει και τόσα άλλα . . . κι ύστερα μ' αρχίζει κουβέντα για το «Βαρυόμοιρο» πόσο της άρεσε . . . πως την έκαμε για μια στιγμή να συχαθεί τη ζωή της . . . και . . .

Κωστής (διακόφτοντας). Καλά! παρακάτου.

Αντρέας. Τι τα θέλεις! Δεν την αγάπησα αμέσως. Κι' αν τη θυμόμουν καμιά φορά, έφερνα μπροστά μου την επιδερμίδα της και τα στήθια της και μόνο με κείνα περιλουζούμουν σε μια γλυκάδα αποθυμιάς ανεπλήροτης. Ύστερα έμαθα πως ο Χορμίδης της ρίχτηκε για καλά και δε με ένιασε. Με τα 'λεγε μια μέρα ο Ρηνόπλος: «Ντουτζές, με λέει, κατάντησε ο Χορμίδης στου Τριάφτη το σπήτι . . . όλοι τους τον κοροϊδέβουν . . . όλοι τους τον ένιοσαν» κι' ακόμα με λέει: Εσύ να μην πας ναν τους κάμεις επίσκεψη;! Η Πιπίτσα καθεμέρα με ρωτάει για σένα . . . με παρακάλεσε μάλιστα να σε ρωτήσω με τρόπο ποιόνα πήρες μοντέλο στο «Βαρυόμοιρο» . . . Ξέρεις τι καταλαβαίνω, βρε Αντρέα; πως διαφέρεται για σένα λίγο η Πιπίτσα και πως ένα κομάτι τέτιο θα είσαι κουτός να μην το κυνηγήσεις . . . » Το πιστέβεις; Τότες για πρώτη φορά ανακατόθηκαν οι πόθοι μου με καρδιοχτύπι· κι' εγώ ο βλάκας ζητάω τότες πληροφορίες από το Ρηνόπλο για την οικογένειά της, για την κατάστασή της, για την προίκα της, προς Θεού, σα να είχα μιαν ωρισμένη ιδέα στο νου μου . . . Και τότες ο Ρηνόπλος το προζύμι του δόκανου, που μούστησε η μοίρα μου με λέει: « Αμ όλοι το καταλάβαμε στου Σαράντη, πως και σένα σου πόνεσε το δόντι από κείνο το βράδυ . . . » Πώς; «Ναι! ο βήχας κι' ο έρωτας δεν κρύβονται, Αντρέα . . . » Τέλος πάντω στον κύκλο μας είνε γενική κουβέντα, πως ο Χορμίδης και συ ξετρελαθήκατε με την Πιπίτσα, πως η Πιπίτσα προτιμάει εσένα, πως η δείλια σου είνε μοναδικό πράμα και πως α σε νικήσει ο Χορμίδης θα σε ανακηρύξουμε όλοι μας ανίκανο για κάθε τι και να ζεις ακόμα. . . »

(σταματάει).

Κωστής (σα να μιλούσε μονάχος του). Προζύμι του δόκανου! . . . Πολύ ωραία ονομασία . . . Το προζύμι του δόκανου . . . Λοιπόν;

Αντρέας. Πέντε δέκα φορές ύστερα, όμοια κουβέντα με το Ρηνόπλο, με το Σαράντη, μ' όλους, με το Χορμίδη, που με παρακαλούσε να υποχωρήσω εγώ και ναν τον ορίζω πια σ' όλα τάλλα με κάμαν νανάψω. Κι' όταν ένα άλλο βράδυ στου Ρηνόπλου το σαλόني ξανασιμίξαμε, εγώ δε μπόρεσα να κρυφτώ μήτε στον εμαφτό μου . . . Την αγαπούσα πια . . . Την αγαπούσα με τέτιαν αγάπη, που ντρεπόμουν ναν το φαντάζουμαι και πια δεν επέτρεψα σ' αφτούς, που μανάγκασαν ναν την αγαπήσω, να ξαναμιλήσουν χωρίς εβλάβεια γιαφτή την κόρη. Κι' από τότες πιαστήκαμε και με το Χορμίδη . . . κι αφτός απελπισμένος από την Πιπίτσα, ικανός να μην αγαπήσει, ύστερα από λίγο, έγινε ο αλτεμπαράν αλληνης, της κουνιάδας, καθώς ξέρεις, του Σαράντη . . .

Κωστής. Ναι! . . .

Αντρέας. Αφτή είνε η αρχή της αγάπης μας. Γνωριστήκαμε ύστερα καλά . . . Ένα χρόνο πήγαινα

ταχτικά σπήτι της και τώρα είναι άλλος ένας χρόνος, που είμαστε αρεβωνιασμένοι.

Κωστής. Και τότες, πού η δυστυχία σου;

Αντρέας. Νόμισες, πως τέλειοσα; Τώρα θα μάθεις, ό,τι δεν ξέρει κανένας· γιατί όσα σούπα όλοι και συ ακόμα τα μισόξερες . . . Τώρα θα σ' ανοίξω την ψυχή μου για να σου απιθόσω τους πόνους μου στη δική σου τη μεγάλη την ψυχή . . . Ναι, Κωστή . . . (χτυπάει το κουδούνι και σταματάει λίγο· μπαίνει το παιδί στο παιδί). Φέρε μου ένα ποτήρι νερό, (το παιδί φέβγει. Ο Κωστής παίζει τα δάχτυλά του στο τραπέζι κι' έχει σκυφτό το πρόσωπο· ο Αντρέας πιάνει το κούτελό του· Ξαναμπαίνει το παιδί με το νερό. Στο παιδί) Πήγαινε. (Το παιδί φέβγει). Φαντάζεσαι τι θα σε πω; όχι ποτές . . . (ξάφνου) Δε με λες; δεν ξέρεις καθόλου την οικογένεια του πεθερού μου;

Κωστής. Όξω από τον Τάσο, που τον εγνώρισα εδώ δεν ξέρω κανέναν άλλο . . .

Αντρέας. Αγκαλά και ποιο άλλο σπήτι ξέρεις εσύ από το κελί σου; . . .

Κωστής. Μόλα τάφτα . . .

Αντρέας. Ναι! Λοιπόν ο πεθερός μου έχει τρία αγόρια και τρία κορίτσια . . .

Κωστής. Αφτό το ξέρω . . .

Αντρέας. Το πρώτο του παιδί είναι η Πιπίτσα, ύστερα ο Γεράσιμος, ύστερα η Κατίνα, ο Τάσος, η Φρόσω κι' ο Νίκος παιδί ακόμα, αφτός . . .

Κωστής. Καλά . . .

Αντρέας. Καθένα απ' αφτά τα παιδιά έχει τικ . . .

Κωστής. Δηλαδή;

Αντρέας. Μια βίδα . . . Μια ψυχική διαστροφή . . . μια νεβρική ακαταστασία . . . Κι' εγώ δεν ξέρω πως να στα πω . . . Μήπως είμαι γιατρός; . .

Κωστής. Τι λογής πάνου κάτω;

Αντρέας. Νά! πάρε τον Τάσο . . . Δεν ανακαλύπτεις σ' αφτόνα ψυχική διαστροφή;

Κωστής. Δηλαδή . . . δεν τον εξέτασα ποτές μου . . . Μα τι έχει αφτός; . . .

Αντρέας. Αφτός; Δεν τονέ νιάζει για τίποτα. Είναι το επιπολαιότερο πλάσμα, που υπάρχει στον κόσμο.

Κωστής. Εγώ δεν το βρίσκω σπουδαίο αφτό.

Αντρέας. Είναι σπουδαιότατο . . . Τέλος πάντων ταπόγιομα θαν τους διείς όλους . . . Να προσέξεις μόνο και θα διείς τον καθένα με τα στίγματά του . . . Την Πιπίτσα θέλω να κυτάξεις πολύ . . Γι' αφτή να μη με κρύψεις τίποτα.

Κωστής. Έχει κι' αφτή στίγματα;

Αντρέας. Είναι δυο μέρες που τανακάλυσα . . . Ως προχτές την περνούσα τέλεια στην υγεία της και στη σωματική και στην ψυχική . . . Μ' από προχτές έχω λόγους ναφιβάλω κι' αφτή η αφιβολία με σπαράζει . . . Θα με καταστρέψει.

Κωστής. Μα δηλαδή τι ανακάλυψες;

Αντρέας. Άκου με. Κωστή . . . Από προχτές άρχισε να μ' αναπτύζει κάτι αλόκοτες θεωρίες . . . θεωρίες για τον αιώνιο αρεβώνα . . . Θεωρίες, πως να μην παντρεφτούμε ποτές και να μένουμε αιώνια αρεβωνιασμένοι . . . Εγώ προχτές, σα με τα πρωτόπε με κάπιαν τόλμη άγνωστή της ξαφνιάστηκα λίγο. Ύστερα υπόθεσα, πως μιλεί όλους διόλου ακαδημαϊκά και συζητούσα, όσα έλεγε, όπως ξάφνου θα συζητούσα με σένα, αν είχαμε να συζητήσουμε φιλοσοφικές τέτιες θεωρίες του Τολστόη ή και του

Τψεν.

Κωστής. Πιθανό κι' αφτή να βρίσκονταν σ' επίδραση κάπιας τέτιας μελέτης.

Αντρέας. Όχι! Αφτή δεν ξέρει Γαλλικά . . . καμιά γλώσα δεν ξέρει . . . δεν τα διάβασε πουθενά. Της αποκαλύφτηκαν, λέει, άξαφνα κι' όσο το εξετάζει μέσα της τόσο και το αγκαλιάζει.

Κωστής. Να σε πω; Δεν το παραβρίσκω κακό αφτό. Πού ξέρεις α δεν έχει κατά βάθος δίκιο;

Αντρέας. Άφισέ τα αφτά, σε παρακαλώ. Ένας άθρωπος φυσιολογικός, ανεπηρέαστος από μελέτες, για να πει και ν' αναπτύξει τέτιες θεωρίες . . . για να μολογάει, πως του αποκαλύφτηκαν, δεν είνε στα καλά του, Κωστή . . . Και μάλιστα αρεβωνιασμένος άθρωπος, που προτοιμάζεται να παντρεφτεί ύστερα από κανά μήνα.

Κωστής. Και τι θέλεις από μένα τώρα; Τι θα μπορέσω εγώ να σ' ωφελήσω ή να σε συμβουλέψω;

Αντρέας. Πρώτα-πρώτα θέλω έναν άθρωπο ναν του λέω τους καημούς μου κι' έκλεξα εσένα. Δεν το θέλεις; δε θέλεις να σε ξαναπώ τίποτις;

Κωστής. Όσο γι' αφτό . . . (κάμνει το συνηθισμένο του μορφασμό).

Αντρέας. Ύστερα και συμβουλές θα με δώσεις και θα μ' ωφελήσεις . . .

Κωστής. Χμ! . .

Αντρέας. Ναι! έχεις μέσα σου δύναμη γι' αφτό, που ακόμα δεν την ανακάλυψες μήτε συ, γιατί δε σου δόθηκε περίσταση. Τίποτ' απ' αφτά τώρα . . . Τ' απόγυιομα θα σε πάρω μαζί μου ναν τους γνωρίσεις και τότες θ' αρχίσεις να ανακαλύφεις και τη δική μου την ανάγκη και τη δική σου τη δύναμη . . . Θα διείς αλόκοτα πράματα. . Σε προκαταλαβαίνω και μην ξιπαστείς καθόλου . . . (βιαστικά) Μα τι αλόκοτα και κολοκύθια; Σ' όποιο σπήτι κι' αν μπεις βαθιά μέσα του, α δεν του βρεις όμοιες τρέλες, θαν του βρεις άλλες, όχι μικρότερες . . Ένοια σου . . .

Κωστής. Πάντα είσαι υπερβολικός.

Αντρέας. Υπερβολικός Όχι, φίλε μου! . . . Αληθινός μόνο! Η αλήθεια σήμερα απερνάει υπερβολή . . . Νά! . εκεί καταντήσαμε . . . Εκεί μας έφερε δεν ξέρω ποιος . . .

Κωστής (ξάστοχα). Και μήτε θέλω ναν το μάθω . . .

Αντρέας. Τώρα, είταν αφτό, που μέκαμε σήμερα να ξυπνήσω σε τέτια κατάσταση; Το κεφάλι μου έχει τόσο βάρος, που αλάκερα καντάρια το σφίγκουν. Εδώ η μέση μου είνε, σαν κομένη . . . Πίστεψε, πως δε σε καλοβλέπω, ακόμα . . . Κι' απάνου σ' όλα αφτά ο αδερφούλης μου μού στέλνει αφτή την πανταχούσα από την Πάτρα . . . (δείχνει το γράμα.)

Κωστής. Δηλαδή; . . .

Αντρέας. Αφτό, α στο πω, άδικα θα σε βαρύνω, τι το θέλεις . . .

Κωστής. Νόμιζα . .

Αντρέας. Καταλαβαίνεις τώρα πόσο είμαι εφτυχής (ακούγεται η καμπάνα για το μεσημέρι). Μεσημέρι! . Και τίποτα δεν εργάστηκα σήμερα! . . Διές εδώ η αηλογραφία μου . . . Έχω σε εικοσιπέντε γράματα να παντήσω και πρέπει ναν τα διαβάσω όλα . . . Αφτό απαιτεί η ευσυνειδησία . . . Α! δε γλυτόνει . . . Κι' εφέτος την κρατώ τη «Ζωή» και του χρόνου τη νοικιάζω . . . Με παράσφιζαν οι στενοχώριες . . .

Κωστής (σηκώνεται και περπατάει λίγο με τα χέρια πίσω). Θέλεις να πω ό,τι είπες στην αρχή, πως θα σου 'λεγα; . . . (Ο Αντρέας τον κυτάζει με κάπια περιέργεια). Τίποτα απ' αφτά δε με φαίνεται τόσο σπουδαίο, που να συχαθεί κανείς τη ζωή του και να σκάζει και να συχίζεται και ναροθυμεί, όπως κάμνεις εσύ τώρα . . . Πίστεψέ με . . . Τίποτα! . . .

Αντρέας. Αμ! στο είπα απ' την αρχή! . . . Τ' απόγυιομα . . . Τ' απόγυιομα . . .

Κωστής. Ωστε επιμένεις σώνει και καλά να με συστήσεις στις κ. Τριάφτη;

Αντρέας. Ανίσως και μ' όλα αυτά το βρίσκεις περιτό, τότες μην έρχεσαι, φίλε μου . . .

Κωστής. Καλά! . . . Θαρθώ . . .

Αντρέας (χτυπάει το κουδούνι· μπαίνει το παιδί στο παιδί). Να συγυρίστε ταπόγυιομα. Εγώ δε θάρθω . . . (δείχνοντας την αληλογραφία του). Αφτά εδώ να μην πειραχτούν καθόλου . . .

Το παιδί. Πολύ καλά. .

Αντρέας. Πάμε, Κωστή . .

Κωστής. Ναι! είνε ώρα για φαΐ . . .

Αντρέας. Πάμε προτήτερα να πιούμε μια μαστίχα . . .

(Φέβγουν. Το παιδί τους κυτάζει).

Πέφτει η σκηνή.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

ΠΡΑΞΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

Η σκηνή παρασταίνει το σαλονάκι της κ. ΤΡΙΑΦΤΗ, αρκετά καλά επιπλαρισμένο. Στη μέση ένα στρογκυλό τραπέζι. Αριστερά μια πόρτα συγκοινωνεί με την κάμερα της ΠΙΠΙΤΣΑΣ και μια άλλη στο βάθος συγκοινωνεί με το κοριντόρο. Από βαθιά ακούγεται το παίξιμο μαντολίνου, που βαστάει ως το τέλος της πράξης. Η ΚΑΤΙΝΑ σε μιαν άκρη του τραπεζιού ρίχτει πασιένζες· Στο διβάνι κάθεται η ΦΡΟΣΩ μισοξαπλομένη και κοντά της η ΒΑΣΙΛΩ ορθή.

Φρόσω (σιγά κάπως στη Βασίλω). Και για δεν της τα κοπάναγες και συ;

Βασίλω. Εγώ, κυρία Φρόσω, στόμα έχω και μιλιά δεν έχω. Δεν πα να λέει ό,τι θέλει εκείνη . . . Σαν τα μούτρα της θα γίνω κι' εγώ;

Φρόσω. Μα να σε πει πως μπάζεις το μπακάλη, τον ψωμά, το μανάβη, όλη τη γειτονιά;

Βασίλω. Κι' αν τάπε και τι;

Φρόσω. Μα δε με λες, καημένη, είνε αλήθεια; Αλήθεια τους μπάζεις; Πώς δε σε κατάλαβε κανείς από μας!

Βασίλω. Τι λέτε, κυρία Φρόσω; Εγώ ναν τους μπάσω αφτουνούς; Μη χειρότερα! . .

Φρόσω. Αμ λοιπό ψέματα έσκουζε από τα παράθυρά της η Παναγιώτα; Εκείνη δε μπάζει κανένανε;

Βασίλω. Η Παναγιώτα; Ούλους, που είπε για μένα, εκείνη τους μπάζει· και το μανάβη και τον ψωμά, και κείνος ο σκαμπανέας, που κάνει τον ξάδερφό της, αγαπητικός της είνε . . .

Φρόσω. Μα ένα πράμα δε μπορώ να καταλάβω: πώς δεν την τσακόνουνε; . . .

Βασίλω. Αφτό λογαριάζεις, κυρία Φρόσω; Αρκεί να θέλει μια να μπάσει ένανε κι' από για ναν την τσακόσουνε . . . Ου . . . (κάνει μια χειρονομία).

Φρόσω. Μα πώς τα καταφέρνει; . . ,

Βασίλω. Γιατί ρωτάς; . .

Φρόσω. Έτσι, καημένη, ρωτάω . . . από περιέργεια.

Βασίλω. Πρώτα-πρώτα ξέρει απόξω τα κατατόπια του σπητιού και το χούι ολονών . . . πότες κοιμούνται, πότες ξυπνάνε, πότες . . .

(Μπαίνει η κ. ΤΡΙΑΦΤΗ με θυμό).

Η κ. Τριάφτη (στη Βασίλω). Τι κάνεις εκεί εσύ; Εφτού είνε η δουλειά σου; Γλήγορα λοιπόν. . . (Η Βασίλω φέβγει κάτι ψιθυρίζοντας. Στην Κατίνα). Εσύ άλλη δουλειά να μην κάνεις από τα χαρτιά . . . θαν τα σκίσω επί τέλους . . .

Κατίνα. Στους θυμούς σου είσαι πάλε;. .

Η κ. Τριάφτη. Στους θυμούς μου, μαθές . . . Καθώς με καταντήσατε δεν έχω μίαν ώρα ησυχία . . . γκρ . . από δω . . γκρ . από κει. Δε μπορώ πια να υποφέρω! . . . (στη Φρόσω) Και συ βρήκες το τεράκι σου. Χρυσές κουβέντες με τις δούλες . . . Ωραία! . . .

Φρόσω (σιγά). Μη με σκοτίζεις . . .

Η κ. Τριάφτη. Θα πάρω τα μάτια μου να φύγω . . , να πάγω όπου με βγάλει η μοίρα μου . . . να γλυτώσω από σας! Παιδιά είνε αφτά, πούκαμα; Να μη βρίσκω πουθενά μια στιγμή ήσυχης; Πάω στην κάμερά μου να συχάσω λίγο, από πίσω μου ο Τάσος: «Δος μου, μητέρα ένα τάλαρο . . . » «Τι το θέλεις; » του λες . . . κι' αφτός αρχίζει τις φωνές . . . βρίζει, σκίζεται, χτυπιέται . . . Τι να κάμω κι' εγώ; του το δίνω να με ξεφορτοθεί . . . και τότες έρχεται και με χαϊδέβει: «μητερούλα μου! μητερούλα μου! . . » Να πάει στο διάβολο τέτια μητερούλα!

(Η ΦΡΟΣΩ κυτάζει σ' αντίθετο μέρος από κει, που μιλάει η κ. ΤΡΙΑΦΤΗ· η ΚΑΤΙΝΑ εξακολουθεί να ρίχτει τις πασιέντζες της. Μπαίνει ο ΝΙΚΟΣ)

Νίκος. Μητέρα . . ε, μητέρα! . . .

Η κ. Τριάφτη. Τι θέλεις, παιδάκι μου;

(Ο Νίκος πάει κοντά της. Η κ. ΤΡΙΑΦΤΗ τονέ φιλεί).

Νίκος. Νό μου, μητέρα, πενήντα λεφτά, να πάω να φάω ένα παγωτό στο Ροαγιάλ . . .

Η κ. Τριάφτη. Το παιδάκι μου . . . Μα δε σούδοσα την αβγή; Τι τάκαμες;

Νίκος. Έφαγα μια πάστα, μητέρα . . .

Η κ. Τριάφτη. Κατεργάρη, μήπως άρχισες και συ το τσιγάρο;

Νίκος. Εγώ, μαμά; Εγώ τσιγάρο; Να μη χαρώ τον πατέρα αν πίνω εγώ τσιγάρο . . .

Η κ. Τριάφτη. Μπράβο, παιδί μου . . .

Νίκος. Νό μου, τώρα ντε, τα πενήντα λεφτά . . .

Η κ. Τριάφτη (του τα δίνει). Νά! και να προσέχεις . . .

Νίκος (τ' αρπάζει και πάει κοντά στη Φρόσω και της λέει μυστικά δείχτοντας με το βλέμα την κ. Τριάφτη). Σαν κι' εσένα μπορώ να κοροϊδέψω χίλιες την ώρα . . .

(Η Φρόσω σπάζει τα γέλια κι' ο Νίκος φέβγει τρέχοντας).

Η κ. Τριάφτη (στη Φρόσω). Τι έπαθες;

Φρόσω. Γιατί; δεν κοτάμε και να γελάσουμε;

Η κ. Τριάφτη. Μόνο οι μουρλοί γελάνε χωρίς λόγο . . .

Φρόσω. Πού ναν τους έβρουμε τους γνωστικούς;! . . .

Η κ. Τριάφτη. Είσαι χαβριζόστομη . . . Δε ντρέπεσαι καθόλου . . .

Φρόσω (με θυμό). Για να σου πω, σε παρακαλώ . . . κι' αν έβαλες βουλή να μας φας, εγώ δεν τόχω στο νου μου να σ' αφίσω . . . Α! μα την αλήθεια. (Σηκώνεται να φύγει. Την ίδια στιγμή μπαίνει ο Τάσος με τσιγάρο στο στόμα και με το συνηθισμένο του γέλιο. Προχωρεί πίσω από την Κατίνα και της φυσάει τα ξαπλωμένα χαρτιά και της τα σκορπίζει. Η Φρόσω γελάει μ' αυτό και ξανακάθεται).

Κατίνα (δυνατά). Κακοχρονονάχεις!

Τάσος. Τ' είπες;

Κατίνα. Κείνο πούπα . . .

Τάσος. Ξέρω κιεγώ . . .

Η ΚΑΤΙΝΑ τα ξαναφτιάνει κι' όλο ψιθυρίζει. Η κ. ΤΡΙΑΦΤΗ πάει και κάθεται σε μια πολυθρόνα συλοησμένη. Ο ΤΑΣΟΣ προχωρεί στη ΦΡΟΣΩ).

Τάσος (σιγά στη Φρόσω) Ρουφήξαμε ένα πεντόφραγκο

Φρόσω. Το ξέρω.

Τάσος. Πού το ξέρεις;

Φρόσω. Τόλεγε η μαμά προλίγου.

Τάσος. Ένα ζεβγάρι κάλτσες μάβρες (κλει το μάτι του) της μιάμισης δραχμής δηλαδή.

Φρόσω. Για ποιόνα;

Τάσος. Κούκο! . . . για τη Βασίλω, κούκο . . .

Φρόσω. Για τη Βασίλω;! . . .

Τάσος. Για τη Βασίλω βέβαια! . . . αμ για ποιόνα το λοιπόν; (ξαναπηγαίνει στην Κατίνα). Ξεθύμοσες, Κατίνα μου; Εγώ αστειέφτηκα . . .

Κατίνα. Α θέλεις ναστειέβεσαι νά! εκεί και πήγαινε

(δείχνει τη Φρόσω).

Φρόσω. Τι έχεις με μένα; σε πείραξα εγώ καθόλου;

Τάσος (της χαϊδέβει τα μαλιά κι' όλο ειρωνικά). Την καημένη την Κατίνα . . . όλοι την πειράζουνε . . . Ένια σου, Κατίνα μου, κι' εγώ είμαι εδώ . . .

Κατίνα. Με ξεφορτόνεσαι εγώ λέω . . .

Τάσος (στέκεται ορθός απάνου της και τη διορθώνει κάθε τόσο). Το οχτώ κούπα πέρασε, τι κυτάς; . . . Το έξη καρό, στραβή . . .

Κατίνα. Άει στο καλό από δω . . .

Τάσος. Έμου σε συμβουλέβω και πάλε κακός . . .

Κατίνα. Δεν τις θέλω τις συμβουλές σου . . .

Τάσος. Βλέπεις το λοιπόν; (δίνει μια με το χέρι του και της τα ξαναχαλάει. Η Κατίνα σηκώνεται απάνου με θυμό)

Κατίνα. Άει στο διάβολο . . . (στην κ. Τριάφτη δυνατά). Θαν του μιλήσεις; . . .

Η κ. Τριάφτη. Ο Θεός να μ' ελεήσει!. Καλά κάνει ο πατέρας σας και δεν κάθεται καθόλου στο σπήτι . . . Ζωή είνε αφτή; . . .

Κατίνα (στον Τάσο). Μουρλέ! . . .

Τάσος. Τ' είπες;!. Στάσου να διείς . . . (πάει τάχα ναν τη χτυπήσει· ανοίγει η πόρτα αριστερά και μπαίνει η Πιπίτσα).

Πιπίτσα. Τάσο μου! . . . Μη! να ζεις, Τάσο μου . . .

Τάσος (στην Κατίνα). Έχε χάρη της Πιπίτσας . . . ει δ' αλιώς σούδειχτα εγώ να μάθεις να μιλάς άλλη φορά.

Πιπίτσα (πάει κοντά στην Κατίνα). Ένια σου, Κατίνα μου, ρίξε την πασιέντζα σου . . . Δε σε πειράζει κανένας . . . (Η Κατίνα ξανακάθεται κι ετοιμάζεται ναν την ξαναρίξει). Στάσου να κόψω εγώ. (κόβει τα χαρτιά). Αφτή τη φορά τα ρίχτεις για μένα. Τακούς, Κατίνα; Κάτι έβαλα . . .

Κατίνα. Καλά, Πιπίτσα.

Φρόσω. Έβαλες για τον Αντρέα . . .

Πιπίτσα. Έβαλα για κάτι. Τι τα θέλεις γιατί . . . (προχωρεί στην κ. Τριάφτη). Εσύ, μαμά, μη συχίζεσαι. Κάνε πως δε βλέπεις. Δεν είμαστε πια παιδάκια. Μη συχίζεσαι, μαμά . . .

Η κ. Τριάφτη. Δεν αντέχω, Πιπίτσα μου . . . Το σηκοτάκι μου εψήθηκε . . .

Πιπίτσα. Μαμά, να ζεις . . . μη συχίζεσαι . . . Βλέπεις, πως δεν κάνεις τίποτα μαφτό . . . Εμείς μόνοι μας θα προσπαθήσουμε ναν τα διορθόσουμε τα πράματα . . . Ε, Τάσο μου;

Τάσος. Βέβαια! Η μαμά όλα σοβαρά τα πέρνει. Αστειεβόμαστε, μαμά . . .

Η κ. Τριάφτη. Τέτια αστεία! . . .

Πιπίτσα (στην Κατίνα). Ε , πώς πάει η πασιέντζα, Κατίνα, θα βγούνε τα χαρτιά ή όχι;

Κατίνα. Δε θα βγούνε, Πιπίτσα . . .

Πιπίτσα. Κρίμας! . .

Κατίνα. Να διούμε ως το τέλος . . .

Πιπίτσα. Κύταξε, να ζεις . . . (στην κ. Τριάφτη). Νά! βλέπεις, μαμά, τι καλά, που φερνόμαστε τώρα; (Ακούγεται το κουδούνι της ξόπορτας).

Πιπίτσα (πάει κοντά στον Κωστή) Κύριε Βέρτη, μας είσατε πολύ γνωστός. Ο Αντρέας καθεμέρα μας μιλεί για σας. Διαβάζουμε και τα ωραία σας σονέτα στη «Ζωή» . . .

Κωστής. Πολύ με κολακέβετε, μαντμαζέλ . . .

(Η ΚΑΤΙΝΑ κάθεται σε μια γωνιά και δε μιλεί καθόλου).

Πιπίτσα. Εμείς ταχτικά λέγαμε στον Αντρέα να κάμει, ώστε να λάβουμε την εφκαρίστηση και της προσωπικής σου γνωριμίας . . .

Κωστής. Μερσί. . Η εφκαρίστηση αφτή είταν και για μένα πάντα μεγάλη . . .

Πιπίτσα (χαμογελάει). Δεν καθόσαστε; Από δω, κ. Βέρτη, στον καναπέ . . .

Κωστής (κάθεται σε μια καρέκλα). Μερσί . . . Δεν πειράζει . . .

Η κ. Τριάφτη. Ο κ. Βέρτης είνε Αθηναίος;

Κωστής. Όχι, κ. Τριάφτη . . . Είμαι από την Καλαμάτα . . .

Η ΦΡΟΣΩ, που ως εκείνη τη στιγμή σιγομιλούσε με τον ΤΑΣΟ έρχεται και κάθεται κοντά στον ΚΩΣΤΗ. Ο ΤΑΣΟΣ φέβγει κρυφά. Η κ. ΤΡΙΑΦΤΗ κάνει νόημα του ΑΝΤΡΕΑ και αφτός πάει και σιγομιλούν. Η ΠΙΠΙΤΣΑ κάθεται στην άκρη του διβανιού).

Φρόσω (σιγά στον Κωστή). Τι μεγάλη τιμή για το σπήτι μας, κ. Βέρτη, να σας γνωρίσουμε. . . .

Κωστής (ξαφνιαζόμενος). Α! μαντζαζέλ. . .

Φρόσω. Έναν τέτιο ποιητή, σαν εσάς. . . Δεν ξέρετε, πώς με τρελαίνουν τα σονέτα σας. Το τελεφταίο, πούχατε στη «Ζωή» «τόνειρο» τόμαθα απόξω. . .

Κωστής. Πολύ μανεβάζετε, μαντζαζέλ.

Τάσος. Το κουδούνι. . Ο Γιάνκος θάνε, . Τούπα ναρθεί να με πάρει. . (βγαίνει).

Η κ. Τριάφτη. Κατίνα, θαρθεί ξένος άνθρωπος, παιδί μου. . . Άστα τα χαρτιά πια. . .

Κατίνα. Και τούτη την πασιέντζα θα ρίξω, μαμά. . .

(Ξαναμπαίνει ο ΤΑΣΟΣ).

Τάσος. Δεν είταν ο Γιάνκος. Ο Αντρέας είνε με το Βέρτη.

Πιπίτσα. Ο Αντρέας;

Τάσος. Ναι! Δεν τον επερίμενες;

Φρόσω. (σηκώνεται και πάει κοντά στον Τάσω. Θαρθεί ο Γιάνκος;

Τάσος. Ναι! Κάτι θαν του δείξω. Γιατί;

Φρόσω. Τι θαν του δείξεις;

Τάσος. Τι σε μέλει;

Φρόσω. Είνε κακό, που σε ρωτάω;

Τάσος. Θαν του δείξω τη Βασίλω. . .

Φρόσω. Δεν ντρέπεσαι. . .

(Μπαίνουν ο ΑΝΤΡΕΑΣ κι' ο ΚΩΣΤΗΣ. Η ΚΑΤΙΝΑ πάβει τα χαρτιά και τα κρύβει).

Αντρέας. Χαίρετε. . . Να σας παρουσιάσω τον αγαπημένο μου φίλο κ. Βέρτη. Η κ. Τριάφτη· η ντεμοαζέλ Πιπίτσα· η ντεμοαζέλ Κατίνα· η ντεμοαζέλ Φρόσω.

(Ο ΚΩΣΤΗΣ υποκλίνεται και χαιρετιούνται).

Τάσος. Πώς είταν αφτό το έχταχτο, φίλε μου, να σε διούμε στα λημέρια μας;

Αντρέας. Αφτό είνε κατόρθομα δικό μου.

Φρόσω. Σας είξερα κι' από τον περίπατο. Σας έβλεπα. Όλο στο αριστερό τροτοάρ της δεντροστοιχίας πηγαίνετε και πάντα μόνος σας.

Κωστής. Η καλοσύνη σας.

Φρόσω. Εγώ, κ. Βέρτη, τρελαίνουμαι για τους καλιτέχνες. . .

(ξακολουθούνε να μιλάνε σιγά).

Αντρέας (λίγο δυνατότερα στην κ. Τριάφτη). Τόρα πια μούφυγε λίγο η στενοχώρια μου.

Η κ. Τριάφτη. Να μην παρασκοτίζεσαι, παιδί μου, και βλάβεις την υγεία σου. . . Μα και κανείς αδερφός δε φέρνεται, όπως εσύ. . . Το μεσημέρι, που μας τάλεγε στο τραπέζι ο Τάσος σε μάλοσα λίγο. . .

Αντρέας. Α! κ. Τριάφτη. . . Δεν έχει άλλον από μένα ο αδερφός μου. . .

Η κ. Τριάφτη. Η Πιπίτσα μόνο σου πήρε το δίκιο σου. . .

Αντρέας (σηκώνεται). Αφτό το περίμενα . . . (συργεανάει λίγο . . . Το μαντολίνο ακούγεται πάντα από βαθιά). Ο Γεράσιμος δηλαδή δεν το ενοεί με το μαντολίνο του; . .

Η κ. Τρίφτη. Δεν την ξέρεις την μανία του;

Αντρέας (κάθεται στο διβάνι κοντά στην Πηνελόπη). Πώς πέρασες από χτες τη νύχτα;

Πιπίτσα. Καλά . . . εσύ;

Αντρέας. Τάμαθες από τον Τάσο . . . Μια μικρή στενοχώρια από ένα γράμα του αδερφού μου, που μου πέρασε πια.

Πιπίτσα. Ο καημένος! Πόσο λυπήθηκα, Αντρέα . . . α γιατί ο χριστιανός να στενοχωριέται έτσι με το τίποτα;

Αντρέας. Ξέρω κι' εγώ τι να πω;

Πιπίτσα. Εσύ, Αντρέα, ναν του γράφεις παρηγορητικά και ναν τονέ συμβουλέβεις . . . Αμα του γράφεις ναν του γράψω κι' εγώ από κάτω δυο τρεις αράδες. Ε;

Αντρέας. Να! Άβριο θαν του γράψω και θα στο φέρω ναν του γράψεις και συ. Εδώ τι άλλο είχαμε σήμερα;

Πιπίτσα. Τίποτα σπουδαίο. (σε λίγο· μυστικότερα). Δε με λες, Αντρέα, τα συλογίστικες εκείνα που είπαμε;

Αντρέας. Μα Πιπίτσα, πάλε τα ίδια;

Πιπίτσα. Προσπάθησε ναν τα πολυξετάσεις, Αντρέα μου, και θα διείς πόσο έχω δίκιο . . Α! είνε ωραίο πράμα να είνε κανείς πάντα αρεβωνιασμένος. Να περνάει ο καιρός κι' αφτός να μνίσκει στη μαγεία της αγάπης της πνευματικής . . , Ε, Αντρέα;

Αντρέας. Μ' αφτή την αγάπη, Πιπίτσα μου, τη βαρυνέται κανείς ως το τέλος.

Πιπίτσα. Τι λες, καλέ; Αμ αν είνε να βαρεθεί αφτή την αγάπη τότες την άλλη, πως θα μπορέσει ναν τη βαστάξει; Εγώ, Αντρέα, νιόθω, πως αιώνια θα σαγαπάω έτσι! Κι' έχω και κάτι άλλο στο νου μου, που ακόμα δε στο λέω . . .

Αντρέας. Τι;

Πιπίτσα. Δεν είνε καιρός να στο πω ακόμα. Άμα είνε θαν το μάθεις. (ξακολουθούνε να συγομιλάνε. Μπαίνει, ο Τάσος πάλε με τσιγάρο στο στόμα).

Τάσος. Μωρέ ησυχία! Σαν να μπήκα σ' εκκλησιά . . . Και γιατί;

Φρόσω. Γιατί έλειπες εσύ.

Τάσος. Όχι! Δεν είνε αφτό. Είνε γιατί δεν πήρες ακόμα θάρος με τον κ. Βέρτη . . .

Φρόσω. Κάτι λες και συ τώρα . .

Τάσος (στον Κωστή). Δίνε της θάρος και θα καλοπεράσεις μαζί της.

Κωστής. Δεν έχεις δίκιο.

Τάσος. Καλά καλά. Σκιάζουμαι μην το μετανιώσεις γλήγορα. (προχωρεί να πειράζει την Κατίνα.)

Φρόσω (σιγά στον Κωστή). Έτσι με πειράζει πάντα, χωρίς να φταίω.

Κωστής. Τόχει ιδίωμα. Σεις δεν πρέπει ναν το πέρνετε σοβαρό.

Φρόσω. Αν τόπερνα σοβαρό!. . (σε λίγο . . περιπαθέστερα). Δε με λέτε, κ. Βέρτη . . .

Κωστής. Τι, μαντμαζέλ;

Φρόσω. Αγαπάτε καμιά;

Κωστής (με φανερή ανησυχία). Α! . . .

Φρόσω. Νέος σαν κι' εσάς . . . με τόσα προτερήματα, είνε δυνατό να μην έχει πέντε τουλάχιστο, που ναν τον αγαπούν; . . .

Κωστής. Σας βεβαιώνω, μαντμαζέλ . . . (Ο Τάσος αφίνει την Κατίνα κι έρχεται κοντά στην κ. Τριάφτη).

Τάσος. Εσύ, μητερούλα, δε μιλάς τίποτα;

Η κ. Τριάφτη. Ας είσαι καλά εσύ, που μας αναπληρόνεις όλους . . .

Πιπίτσα (δυνατά). Αφίσαμε μόνο τον κ. Βέρτη.

Κωστής. Όχι δα . . .

Τάσος. Μωρέ, αφτόνα τονέ λιμάρει η Φρόσω ώρες τόρα . .

Πιπίτσα. Ετοιμάζετε κανά καινούργιο έργο, κ. Βέρτη; . .

Κωστής. Όχι, μαντμαζέλ . . . Βρίσκουμαι σε μια περίοδο στείρα. Αφτές οι ζέστες με πειράζουν . . .

Πιπίτσα. Έχετε δίκιο . . . Σήμερα δεν είδατε και τι αέρα είχε;

[σελίδα 103]

Τάσος. Και σκόνη. .

Κωστής. Πλήξη . . .

Αντρέας. Ασφυχτική ζωή . . .

Πιπίτσα. Όχι, Αντρέα, ίσα με κει . . . Ναι, είνε λίγο στενόχωρα τα όρια, μα . . .

Αντρέας (διακόφτοντας). Μήπως τα στενά όρια δεν κάνουν ένανε να είνε φυλακισμένος; . . .

Πιπίτσα. Μα εκεί είνε καταναγκασμός . . .

Αντρέας (διαστρέφοντας επίτηδες το ζήτημα). Πιπίτσα μου. Όταν η κοινωνία και την πιο φανερή αλήθεια την περνάει για πρόληψη, η αλήθεια εκείνη καταναίει ψέμα . . . Τον καταναγκασμό είτε ο νόμος είτε η πρόληψη τον επιβάλει είνε καταναγκασμός! . . .

Πιπίτσα. Μα εδώ βρίσκεται η υπεροχή μερικών εξαιρετικών πνευμάτων, να μην τα νιάζει για τις κοινωνικές πρόληψεις . . Δεν το νομίζετε και σεις, κ. Βέρτη;

Κωστής. Είνε τόσο πολύπλοκα αφτά τα ζητήματα, μαντμαζέλ . . .

Αντρέας. Ο Κωστής έχει σπουδάσει την εμπειρική ψυχολογία στα γερά. Όστε δε μπορεί να είνε σύφωνος μαζί σου.

Κωστής. Δεν είνε έτσι, Αντρέα! . . , Μερικές πρόληψεις μπορεί ναν τις σέβεται καθένας. Όπως πάλε είνε άλλες, που το συφέρο του τού επιβάλει να μην τις προσέχει . . .

Πιπίτσα. Ποιες λόγου χάρη, κ. Βέρτη;

Κωστής. Νά, λόγου χάρη. Τόρα το καλοκαίρι, τις βραδυές, μαρέσει να βγαίνω ξέσκουφος περίπατο. Η ετικέτα όμως μου το απαγορέβει! Το πολύ πολύ αντίς να έχω το καπέλο μου στο κεφάλι μου μπορώ ναν το κρατήσω στο χέρι . . . Ποιος μεμποδίζει να μην κάμω το μικρό αφτό κέφι; να έβγω χωρίς καπέλο;

Αντρέας. Ή χωρίς σακάκι ή, καλέ, μόνο χωρίς λαιμοδέτη; . . .

Πιπίτσα. Εγώ μπορούσα να έβγω.

Κωστής. Είνε τώρα κι' άλλες, που το συφέρο του εγώ επιβάλει ναν τις πετάει κανείς . . . Αφτό ξάφνου που λέμε λόγο της τιμής κι' άμα . . . (ακούγεται το κουδούνι της ξώπορτας).

Τάσος (τρέχοντας όξω). Αφτή τη φορά βέβαια θα είνε ο Γιάνκος. (φέβγει)

Κωστής (χωρίς να διακοπεί) τονέ δόσει κανείς δεσμέβεται, μου φαίνεται πρόληψη του χειρότερου είδους . . .

Πιπίτσα. Ας προσέχει να μην τονέ δίνει απ' αρχής.

Κωστής. Είνε περιστάσες, μαντμαζέλ, που τα πράματα δεν έρχονται, όπως τα φαντάζεσαι κανείς. Κι' είνε αξίωμα πια, χωρίς επιστημονική αντίρηση, πως η θέληση δεν αρκεί πάντα μονάχη της να διεφτύνει μια πράξη και ναν τη φέρει στο αποτέλεσμα . . .

(Μπαίνει ο ΓΙΑΝΚΟΣ και πίσω τον ο ΤΑΣΟΣ ακουμπώντας το χέρι του στην πλάτη του ΓΙΑΝΚΟΥ.)

Γιάνκος. Χαίρετε. (τονέ χαιρετάνε).

Τάσος. Δε σας το είπα εγώ, πως θα είνε ο φιλαράκος.

Γιάνκος (στον Κωστή και στον Αντρέα). Όλοι εδώ; σα να είχαμε ραντεβού.

Πιπίτσα. Καθίστε. Έχουμε σοβαρή συζήτηση.

Γιάνκος (κάθεται σε μια καρέκλα). Συζήτηση; Μα προτιήτερα να σας πω το νέο, που βέβαια δε θαν το ξέρετε.

Τάσος-Φρόσω (με βια). Τι νέο;

Γιάνκος. Εδώ σ' ένα δρόμο έγινε φονικό . . .

Πιπίτσα. Σωπάτε καλέ!

Φρόσω. Φονικό;

[τέλος σελίδας 104]

Γιάνκος. Ναι! ο αδερφός μιανής σκότοσε τον ερωμένο της . . .

Τάσος. Καλά τούκαμε . . .

Φρόσω. Και πώς τονέ σκότοσε;

Γιάνκος. Τούδοσε έξη μαχαιριές.

Πιπίτσα. Για όνομα του Θεού! . . .

Φρόσω. Πέστε τα μας! . . πέστε τα μας! . . .

Τάσος. Λοιπόν;

(Η ΚΑΤΙΝΑ από τη θέση της προσέχει χωρίς να μιλεί).

Γιάνκος. Σ' ένα υπόγειο κάθονταν ο φονιάς με την αδερφή του και με τη μάνα του, και σ' ένα δωμάτιο της αβλής καθότανε ο σκοτομένος . . . Τέλος πάντων αγαπήθηκε αφτός με την αδερφή του φονιά και την αρεβώνιασε. Τώρα αρνιόταν ναν την πάρει, γιατί με την επιδημία της βλογιάς κόλησε η κόρη και γιόμισε σημάδια . . . Ο αδερφός της δεν το ανέχτηκε και φύλαξε εδώ και μιαν ώρα και του πάτησε έξη μαχαιριές του δυστυχή . . .

Πιπίτσα (με ταραχή). Ω! Θε μου!

Τάσος. Καλά να πάθει . . . Ποιος τούπε να κυνηγάει, όπου δουλέβει κουμπούρα;

Πιπίτσα. Σώπα . . . σώπα, καημένε.

Φρόσω. Πέθανε;

Γιάνκος. Ναι! Τον είδα στο φαρμακείο, που τον είχανε.

(Ο ΑΝΤΡΕΑΣ βυθίζεται σε σκέψεις. Το ίδιο κι' ο ΚΩΣΤΗΣ Η ΠΙΠΙΤΣΑ κάνει το σταβρό της).

Τάσος. Πρώτα απόλα πρέπει να ξέρεις πού να ρίχνεις το δίχτυ σου. (βγαίνει).

Φρόσω πάει και κάθεται κοντά στον Γιάνκο) Τον κακομοίρη . . .

Γιάνκος. Τονέ λυπόσαστε;

Φρόσω. Ναι! Ακούτ' εκεί γιατί αγάπησε την αδερφή του ναν τονέ σκοτόσει! Εσείς θαν τονέ σκοτόνατε, αν είσαστε στη θέση του;

Γιάνκος. Δεν ξέρω. Δεν έχω αδερφή και δεν ξέρω . . .

Φρόσω. Σας το λέω εγώ, δε θαν τονέ σκοτόνατε . . . (σιγότερα) Εσείς είσαστε τόσο λαμπρός νέος . . .

Γιάνκος. Α! . .

Φρόσω. Μάλιστα. Εγώ σας παρακολουθώ από τότες, που πρωτόρθατε σπήτι μας . . . μα δε με δόθηκε περίσταση να σας το πω . . . Είσαστε ο καλύτερος κι' ωραιότερος νέος, που γνώρισα.

Γιάνκος. Με κολακέβετε . . .

Φρόσω. Καθόλου . . . (εξακολουθούν να σιγομιλούν. Μπαίνει η Βασίλω κι' ο Τάσος με γέλιο).

Βασίλω (στην κ. Τριάφτη). Τι με θέλετε, κυρία;

Η κ. Τριάφτη. Ποιος σε φώναξε;

Βασίλω (κυτάζοντας τον Τάσο). Ο κύριος Τάσος με το είπε . . .

Τάσος (με γέλιο). Έλα ντε . . . μεγάλο πράμα . . . Σε γελάσαμε, βλέπεις . . . (στην κ. Τριάφτη).

Μητερούλα, δος της τα κλειδιά να μας φέρει βίσινο . . .

Φρόσω. Δος της τα, μαμά.

(Η κ. ΤΡΙΑΦΤΗ τα δίνει. Η ΒΑΣΙΛΩ φέβγει).

Τάσος (σηκόνοντας το Γιάνκο από τη θέση τον, μυστικά). Πώς σου φάνηκε;

Γιάνκος. Τι;

Τάσος. Η Βασίλω.

Γιάνκος. Δεν την πρόσεξα, καημένε . . .

Τάσος. Τι να σου κάμω; . . . Πρόσεχτη τώρα, που θα φέρει το βίσινο.

Γιάνκος. Καλά . . . καλά (έρχεται με βια και κάθεται στη θέση του και ξανακουβεντιάζει με τη Φρόσω.)

Πιπίτσα (σα ναν τόλεγε μονάχη της). Να σκοτόσει άνθρωπο . . .

Κωστής. Τρομερό . . .

Αντρέας. Κι' η αφορμή γιατί δε φυλάχτηκε ο λόγος της τιμής . . . (στον Κωστή). Νά, λοιπόν, φίλε μου.

Καμιά . . . μα καμιά πρόληψη δεν πρέπει να παραβλέπεται. Κι' ο άνθρωπος, που θέλει ναντιτάζει στα καθιερομένα δικές του αρχές είνε pervertí . . . ναι . . . έχει διαστροφή . . .

Κωστής (κάνοντας το μορφασμό του). Δηλαδή . . .

Αντρέας. Ο άνθρωπος είναι έρμαιο της μοίρας του . . . Ό,τι κι' αν κάνει δε μπορεί και δεν πρέπει να το λογαριάζει από προητέρω . . . Η μεγαλύτερη εβλογία για έναν άνθρωπο είναι να τα βλέπει όλα μάβρα . . .

Πιπίτσα (μέπληξη). Αντρέα!

Αντρέας. Ναι, Πιπίτσα . . . Τότες μόνο δε φοβάται το απρόοπτο . . . Στο βάθος όλα είναι μάβρα, αφού η ζωή είναι μάβρη . . .

Πιπίτσα. Αντρέα, τι λόγια είν' αφτά!

(Μπαίνει η ΒΑΣΙΛΩ με το δίσκο).

Τάσος (στο Γιάνκο δυνατά). Γιάνκο, εκείνο, που σούπα . . .

Γιάνκος (σταματώντας την κουβέντα τον με τη Φρόσω). Ναι.

(Η ΒΑΣΙΛΩ γυρίζει το δίσκο με το γλυκό σ' όλους)

Πιπίτσα. Εσείς, κύριε Γιάνκο, σ' όλα αφτά τι ιδέαν έχετε;

Γιάνκος. Παρντόν, μαντμαζέλ. Δεν επρόσεξα απ' αρχής στη συζήτηση. Δεν ξέρω γιατί μιλούσατε

Τάσος. Δεν παράχασες, φίλε μου . . . Φιλοσοφίες . . . φιλοσοφίες. Από τέτια κουβέντα προτιμώ να σου πω και τη λίμα της Φρόσως.

Αντρέας. Ο Γιάνκος είναι κηρυγμένος πεσιμιστής.

Γιάνκος. Για πεσιμισμό μιλούσατε; Μα με φαίνεται, πως όξω από τον Κωστή, που προσποιείται τον ελεφτερόφρονα, όλος ο κόσμος σήμερα είναι πεσιμιστής.

Πιπίτσα. Τι θα πει πεσιμισμός; . . . Δεν το καταλαβαίνω αφτό.

Γιάνκος. Πεσιμισμός, μαντμαζέλ, είναι ένα φιλοσοφικό σύστημα, που οι οπαδοί του δεν αναγνωρίζουν άλλο φινάλε στη ζωή και στον κόσμο από την καταστροφή . . .

Πιπίτσα (πολύ έπληχτη). Όχι δα!

Γιάνκος. Όπως δήποτε . . .

Πιπίτσα. Όχι! . . . όχι! . . . δεν είν' αλήθεια αφτό . . . δεν είναι! . .

Γιάνκος. Κι' όμως . . .

Πιπίτσα. Είναι ασέβεια και στη θρησκεία αφτό, κ. Γιάνκο . . . μην το λέτε . . . Να ζείτε, μην το λέτε . . .

Γιάνκος. Ασεβεία! . . .

Πιπίτσα. Ναι! . . (Στον Κωστή). Σεις, κ. Βέρτη, προστατέψτε την αλήθεια. Είναι τρομερά αφτά να τα λέτε. κ. Γιάνκο . . .

Γιάνκος. Η φιλοσοφία του Κωστή είναι λίγο απ' όλα, μαντμαζέλ . . .

Κωστής. Είναι η υγιέστερη δηλαδή . . .

Πιπίτσα. Και τα παραδεχόσατε και σεις αφτά; έστώντας και λίγο;

Κωστής. Μαντμαζέλ, η ζωή εδώ είναι στενή . . . Μα πέρα από δω δεν εμποδίζει τίποτα να φανταζόμαστε ο καθένας, όπως θέλουμε, το είναι . . , ώστε δεν είναι ανάγκη να πελπιζόσατε . . .

Πιπίτσα (τρομασμένη). Α! κύριε, πρώτη φορά τακούω εγώ αφτά . . . Δεν τα πιστέβω . . . Κι' αφτή η ζωή δεν είναι στενή, όπως λέτε, και η άλλη, είναι ταποτέλεσμα αφτής εδώ . . .

Κωστής (νιόθοντας την ταραχή της Πιπίτσας). Αφτό είναι το λογικότερο, μαντμαζέλ.

Πιπίτσα (με τον ίδιον τρόμο). Αφτό είνε η αλήθεια.

Αντρέας (κυτάζοντας την Πιπίτσα και πολύ στενοχωρημένος). Ας ταφίσουμε τόρα αφτά. Δεν έχουμε δηλαδή τίποτ' άλλο να πούμε;

Γιάνκος. Ναι! . . Εγώ να σας πω ένα στείο, που είδα προλίγου.

Τάσος-Φρόσω (με βια). Τι αστείο;

Γιάνκος. Τόρα που ερχόμουν στην πλατεία της Ομονοίας, κει που κατέβαινε από το τραμ μια κυρία της πέφτει το τουρνούρι της . . .

Φρόσω. Αλήθεια; . . .

Τάσος. Μωρ' τι λες; . . . Λοιπόν; . . .

Γιάνκος. Φανταστείτε τη θέση της. Κάνει πως δεν το βλέπει και προχωρεί . . . Μα κει ταρπάζουν δυο λούστροι κι' αρχίζουν το πέταμα και το σφύριγμα και το κακό . . . Σας βεβαιώνω πως ξεκαρδιστήκαμε όλοι στα γέλια . . .

Τάσος. Μωρ' αφτό είνε τρέλα!

Φρόσω. Ποια είταν αφτή η κυρία;

Γιάνκος. Μια . . . δεν την ξέρετε. Η κ. Νιχελίδη . . .

Φρόσω. Πώς δεν την ξέρω

Τάσος. Και ποιος σου ξεφέβγει εσένα;. . Ω! γέλιο που θάγινε . . . Το φαντάζομαι . . . (στρέφοντας άξαφνα) τι ώρα νάνε;

Κωστής (κυτάζοντας το ρολόι του). Εξήμιση.

Τάσος. Είνε ώρα για περίπατο. Έχουμε να διούμε και το κορίτσι μας, βλέπετε . . . (στο Γιάνκο). Πάμε, Γιάνκο;

Γιάνκος. Πάμε . . .

Τάσος. Στάσου μια στιγμή . . . (βγαίνει).

Φρόσω (μυστικά στο Γιάνκο). Ωστε θα σας βλέπουμε ταχτικά;

Γιάνκος. Δε μπορώ, μαντμαζέλ, με τραβάτε.

Φρόσω. Δεν ξέρετε πόσο σας αγαπώ . . . Το πιστέψατε πια;

Γιάνκος. Ω, μαντμαζέλ . . .

Φρόσω . . . μην το ξεχνάτε, κ. Γιάνκο, ναρχόσατε ταχτικά . . . Άβριο σας περιμένω . . .

(Μπαίνει ο ΤΑΣΟΣ με το καπέλο του και με το μπαστούνι του)

Τάσος. Έλα, Γιάνκο. Πάμε να προφτάσουμε τη δεντροστοιχία. Θα βγήκε η λεγάμενη πια . . (πάει κοντά του και του λέει μυστικά) Πώς σου φάνηκε;

Γιάνκος. Κομάτι . . .

Τάσος. Ε, ξέρω κι' εγώ . . . Τι καλά, που ήρθατε και στομόθηκαν όλοι εδώ . . . Βρήκα πέντε φορές μοναξιά στην κουζίνα . . . Το βράδυ της είπα, πως θα ξαναπάω . . . Σουτ τόρα . . (δυνατά) Τράβα . . .

Πάμε . . . Αντίο, Κωστή . . . Αντίο σας . . .

Γιάνκος. Χαίρετε . . . (φέβγουν).

Πιπίτσα. Τι ιδέες, που έχει αφτό το παιδί . . .

Αντρέας. Τώρα πέρασαν αφτά τα κολοκύθια . . . Κωστή, μήπως θέλεις να πηγαίνουμε κι' εμείς;

Πιπίτσα. Θα στενοχωρήθηκε ο κ. Βέρτης κλεισμένος εδώ τόσην ώρα . . .

Κωστής. Καθόλου . . . Είταν τόσο εφκάριστη η συντροφιά . . .

Φρόσω (ξανανάει κοντά του). Κύριε Βέρτη, αφτή την εφκαρίστηση να σας βλέπουμε να μας τη δίνετε συχνά . . .

Κωστής. Α! μαντμαζέλ . . . έχω τόσες ασκολίες . .

Φρόσω. Δεν ξέρετε πόσο τρελαίνουμαι για τη συντροφιά σας . . .

Αντρέας (ορθός και δυνατά). Ναι, Πιπίτσα . . . θα περπατήσουμε και λίγο. . Το βράδυ δε θάρθω . . . (λίγο φαιδρά) θα σας απιστήσω . . . θα φάμε στο Φάληρο με τον Κωστή . . . Σηκόνεσαι, Κωστή; . . .

Κωστής. Ναι . . . ναι. . .

Πιπίτσα. Να σας βλέπουμε, κ. Βέρτη.

Αντρέας. Αφτό ενοείται . . .

Κωστής. Όσο μπορώ θα λαβαίνω αφτή την εφκαρίστηση . . .

Αντρέας. Λοιπόν χαίρετε . . .

Κωστής. Προσκυνώ . . .

(Χαιρετιούνται κι' ενώ φέβγουν πέφτει η σκηνή).

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

ΠΡΑΞΗ ΤΡΙΤΗ

Το ίδιο σαλονάκι της κ. ΤΡΙΑΦΤΗ. ο ΑΝΤΡΕΑΣ κι' η κ. ΤΡΙΑΦΤΗ.

Αντρέας (με φανερή συγκίνηση). Μα γιατί δεν ερχόταν το παιδί και στο σπήτι μου; Είταν ανάγκη μόνο στο γραφείο να ειδοποιήσει; Εγώ να είμαι αμέριμνος τόσες ώρες . . . κι' α δεν περνούσα από κει σήμερα; Μα λοιπόν τι έχει; προς Θεού πέτε μου τι έχει; . . . Είμαι χωρίς το νου μου.

Η κ. Τριάφτη. Παιδί μου . . . (κλαίει).

Αντρέας. Μα γιατί κάνετε έτσι; γιατί δε μ' αφίνετε να πάω ναν τη διώ; (κάνει να πάει κατά την κάμερα της Πιπίτσας).

Η κ. Τριάφτη. Μη, Αντρέα μου . . . μη.

Αντρέας. Πέτε μου λοιπόν . . . Τι τρέχει; . . .

Η κ. Τριάφτη. Πώς να στο πω, παιδί μου . . . Με τι καρδιά να στο πω . . .

Αντρέας. Θε μου! . . . πέτε μου . . . Σας παρακαλώ.

Η κ. Τριάφτη. Η Πιπίτσα σου . . .

Αντρέας (μ' ανησυχία). Ε; . . .

Η κ. Τριάφτη. Σκαρτάδιασε . . .

Αντρέας (τρομασμένος και δυνατά). Τι λέτε !!

Η κ. Τριάφτη (κλαίει). Χ! . . . χ! . . .

Αντρέας (πάει και της πιάνει τα χέρια). Σωπάτε, καλέ . . . Γιατί με λέτε αφτά; . . .

Η κ. ΤΡΙΑΦΤΗ κλαίει. Ο ΑΝΤΡΕΑΣ την αφίνει και πέφτει στο διβάνι με το πρόσωπο στα προυσκέφαλα κλαίοντας.

Η κ. Τριάφτη (ησυχότερα). Μην κάνεις έτσι . . .

Αντρέας. Αλοίμονο.

Η κ. Τριάφτη. Θα μας ακούσει . . . (δείχτει την πόρτα)

Αντρέας. Και πώς είνε; τι κάνει;

Η κ. Τριάφτη. Τώρα είνε γονατισμένη και διαβάζει το βαγκέλιο.

Αντρέας. Μα χτες την άφισα καλά. Είδατε τι ώμορφα μιλούσαμε . . . Ο Κωστής τη βρήκε πολύ καθώς πρέπει . . . Πώς; έτσι άξαφνα;

Η κ. Τριάφτη. Στις έντεκα τη νύχτα, παιδί μου, μας ξάφνιασε για πρώτη φορά . . .

Αντρέας. Πώς;

Η κ. Τριάφτη. Καθόμουν με τη Φρόσω εδώ (δείχτει τη θέση)· ο Γεράσιμος με τον Τάσο δεν είχαν έρθει ακόμα . . . οι άλλοι πήγαν να κοιμηθούν . . . Ξάφνου ακούμε φωνές στην κάμερα της Πιπίτσας: «Χριστέ μου! Παναγιά μου! . . . » Ξαφνιαζόμαστε και τρέχουμε να διούμε . . . Ανοίγω την πόρτα και βλέπω την Πιπίτσα με τα νυχτικά της ολότρεμη να σκούζει: «κάπιος είταν κρυμένος . . . εδώ . . . από κάτου το κρεβάτι μου . . . Τον άκουσα μόλις πήγα να πέσω να κοιμηθώ». Σύχασε, κόρη μου, της λέω, δεν είνε κανείς . . . «Τον άκουσα! . . . Τον είδα πώφεβγε . . . Γιατί, Θε μου; . . . » Προσπάθησα ναν την καθησυχάσω . . . Την πήρα δίπλα μου, κοντά μου, της έπιανα το χέρι να μη φοβάται . . . Κείνη, τα ίδια: «Φέρτε τον παπά να κάμουμε παράκληση . . . Μαμά, θα σας πάρω κι' εσάς στο λαιμό μου . . . Θα σκοτόσουνε κι' εσάς για το χατήρι μου . . . Με κυνηγάνε, μαμά, χωρίς να φταίω . . . φέρτε τον παπά . . . » και τον εξήταγε μ' επιμονή . . . Στέλνω τη Φρόσω και ξυπνάει τη Βασίλω και πάει εδωδά στον παπα-Γιώργη και τονέ φέρνει και κάνει παράκληση . . .

Αντρέας. Αλοίμονο! . . .

Η κ. Τριάφτη. Με την παράκληση, παιδί μου, της ξέφυγε ο πολός φόβος . . . Ο παπα-Γιώργης τηνέ συμβούλεψε . . . Κείνη του πήρε το χέρι και το φιλούσε! «Παπά μου, του λέει, άδικα με κατατρέχουνε . . . δεν έκαμα τίποτα . . . Ο Θεός να μ' ελεήσει . . . » Της είπε ο παπάς ναφίσει την ένοια της στο Θεό κι' έφυγε , . .

Αντρέας. Σύχασε πια;

Η κ. Τριάφτη. Πού να συχάσει . . .

Αντρέας. Ωστε ξακολουθούσε να φοβάται;

Η κ. Τριάφτη. Της ήρθε έν' άλλο ύστερα . . . Πήρε το βαγκέλιο — και τη σύνοψη κι' όλο διάβαζε . . . Εγώ με τη Βασίλω καθόμαστε στην κάμερά της . . . Οι άλλοι, τι να κάμουν, πήγαν να συχάσουν . . . Τις κονταβγές κει, που γονατισμένη διάβαζε, σηκόνεται και με λέει: «Μαμά κατέβηκε ο Χριστός και μπήκε μέσα μου . . . εδώ στο στήθος . . . Νά! Με λέει, πως εγώ θα διορθώσω τον κόσμο . . . Εγώ θαν τονέ διδάξω και θαν τονέ φέρω στον ίσο δρόμο να μην πέσει στην καταστροφή, όπως έλεγαν χτες ο κ. Βέρτης με τον κ. Γιάνκο . . . Θα γυρίσω, ολούθε να διδάξω την αλήθεια . . . να πω στον κόσμο να μετανοήσει . . . ναφίσει τις κακίες του . . .

Αντρέας. Ω! δυστυχία! . . .

Η κ. Τριάφτη. Σ' αφτή την κατάσταση είνε ακόμα, παιδί μου . . .

Αντρέας. Εμένα δε με μελέτησε καθόλου;

Η κ. Τριάφτη. Πώς . . . Πολλές φορές . . . Θα σε πάρει, λέει, κι' εσένα να γυρίσετε μαζί τον κόσμο . . .

Αντρέας. Θα πάω ναν τη διώ . . . Δε θαν τη βλάψει αφτό! . . . (προχωρεί κατά την πόρτα. Την ίδια ώρα μπαίνει από την άλλη πόρτα του βάρου η Κατίνα με τα χαρτιά στα χέρια. Μόλις τη βλέπει ο Αντρέας σταματάει και στρίβει. Η Κατίνα κάθεται στο τραπέζι κι' αρχίζει να ρίχτει πασιέντζα. Ο Αντρέας την κυτάζει κι' ύστερα γυρίζει και βλέπει την κ. Τριάφτη).

Η κ. Τριάφτη (στην Κατίνα). Πρέπει νάχεις και λίγη διάκριση . . .

Κατίνα. Γιατί; . . .

Η κ. Τριάφτη. Για κείνο, που δεν ξέρεις . . .

Κατίνα. Τι σούκαμα;

Η κ. Τριάφτη. Η αδερφή σου μέσα κιντυνέβει κι' εσύ τα χαρτιά στο νου σου; . . .

Κατίνα. Εγώ για την Πιπίτσα μας θαν τα ρίξω . . . να διώ, α θα γίνει καλά . . . (εξακολουθεί να τα ρίχνει).

Η κ. Τριάφτη (στον Αντρέα). Μην πας, παιδί μου . . . Τώρα θα είνε ησυχότερη . . . Ο γιατρός μας είπε ναν την αφίνουμε μονάχη, όσο μπορούμε και να μην της δίνουμε αφορμή να μιλάει . . .

Αντρέας. Φέρατε γιατρό; . . .

Η κ. Τριάφτη. Ναι! . . . Την αβγή . . .

(Ο ΑΝΤΡΕΑΣ ξαναγυρίζει και κάθεται στο διβάνι σκεφτικός. Μπαίνει η ΦΡΟΣΩ)

Φρόσω (σιγά και με γερμένο κεφάλι). Καλημέρα . .

Αντρέας (μόλις κινώντας το κεφάλι τον και σιγότερα). Καλημέρα.

(Η ΦΡΟΣΩ κάθεται κι' αφτή και δε μιλεί καθόλου)

Αντρέας (άξαφνα σε λίγο, σα να μιλούσε μόνος του). Τι ανόλπιστα πράματα . . .

Η κ. Τριάφτη. Θεϊκή κατάρα . . . Κάπια αμαρτία μεγάλη θάχουμε καμομένη και δεν το ξέρουμε . . . Κανείς στον κόσμο δεν έχει τα δικά μας τα βάσανα, (κάνει το σταβρό της). Ο Θεός να βάλει το χέρι του . . .

Αντρέας. Ο κ. Τριάφτης βγήκε;

Η κ. Τριάφτη. Και τι να κάμει εδώ; . . .

Φρόσω. Δε μπορεί ναφίσει το μπεζίκι του, στο καφενείο. Τι τονέ νιάζει για το σπήτι;

Η κ. Τριάφτη. Εσύ πάντα να λες ό,τι φτάσεις.

Αντρέας. Ο Τάσος;

Η κ. Τριάφτη. Κοιμάται ακόμα . . .

Αντρέας. Στις δέκα και μισή; . . .

Η κ. Τριάφτη. Τέτια ώρα σηκόνεται πάντα . . . κι' ο Γεράσιμος το ίδιο.

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ ξαναβυθίζεται σε σκέψεις. Η ΚΑΤΙΝΑ στο μεταξύ τέλειωσε την πασιέντζα της και, σα να αιστάνθηκε τη θέση της λίγο, μαζώνει τα χαρτιά και φέβγει).

Η κ. Τριάφτη. Κατάλαβε την αδιακρισία της . . .

Αντρέας. Τι φταίει η καημένη κι' αφτή . . .

Φρόσω. Ποιος φταίει λοιπόν;

Αντρέας. Τι το θέλεις τώρα το ποιος φταίει; . . .

Η κ. Τριάφτη. Εγώ φταίω, που δεν είμουνα ατηρή . . .

Αντρέας. Α! Το μικρότερό σας φταίξιμο . . .

(Ακούγονται από τη δεξιά κάμαρα φωνές του ΝΙΚΟΥ και της ΚΑΤΙΝΑΣ ανακατημένες. Όσο πάνε και μεγαλώνουνε. Στο τέλος δυο τρεις πολύ δυνατές της ΚΑΤΙΝΑΣ).

Η κ. Τριάφτη. Τι τρέχει πάλε; Μα, Θε μου; . . . Τι ζωή είνε αφτή; . . .

(Μπαίνει η ΒΑΣΙΛΩ)

Βασίλω. Κυρία, έπιασαν τα νέβρα της την κ. Κατίνα και λιποθύμησε . . .

Η κ. Τριάφτη. Δεν είνε πια ζωή αφτή . . . (βγαίνει)

Φρόσω (στη Βασίλω). Μα γιατί; τι έτρεξε; . . .

Βασίλω. Πάει, κυρία Φρόσω, η κυρία Κατίνα στο παράθυρο να ρίξει τα χαρτιά και τότες ο κύριος Νίκος, πάει, και την πειράζει και της τα χαλάει. Τότες η κ. Κατίνα έβρισε τον κ. Νίκο και πιαστήκανε . . . Τότες ο κύριος Νίκος της τραβάει την πλεξίδα της κι' η κ. Κατίνα έπεσε ξερή χάμου με φωνές . . . (φέβγει)

Αντρέας. Δυστυχία . . . (ξακολουθεί να είνε βυθισμένος. Η Φρόσω τον κυτάζει αδιάκοπα, σα να θέλει ναν του μιλήσει. Η μορφή της λαβαίνει κάπιαν ιδιαίτερη έκφραση. Σε λίγο πέρνοντας θάρος σηκώνεται από τη θέση της και πέρνει μια καρέκλα και κάθεται κοντά του).

Φρόσω (παθητικά). Αντρέα . . .

Αντρέας (μ' ανυπομονησία). Τι θέλεις;

Φρόσω. Είσαι πολύ λυπημένος;

Αντρέας. Κι' είνε ανάγκη να ρωτάς;

Φρόσω. Για την Πιπίτσα;

Αντρέας. Για όλα . . . (σωπαίνουν λίγο)

Φρόσω (το ίδιο). Αντρέα . . .

Αντρέας (το ίδιο). Γ' είνε;

Φρόσω. Θα ξαναγίνει καλά η Πιπίτσα;

Αντρέας. Πώς μπορώ ναν το ξέρω αφτό . . . (ξανασωπαίνουν λίγο).

Φρόσω. Να σε πω, Αντρέα . . .

Αντρέας. Τι; . . .

Φρόσω. Δε θα ξαναγίνει καλά η Πιπίτσα . . .

Αντρέας (ξέστοχα) Γιατί;

Φρόσω. Έτσι είνε το γραφτό μας . . .

(Ο ΑΝΤΡΕΑΣ την κοιτάζει με ταραχή και δε μιλεί)

Φρόσω. Ναι . . . Αντρέα . . . και συ δεν πρέπει να λυπάσαι τόσο πολύ . . .

(Ο ΑΝΤΡΕΑΣ ξακολουθεί ναν την κυτάζει χωρίς να μιλεί)

Φρόσω (τον πιάνει το χέρι). Μάθε το πια, Αντρέα. Τόσον καιρό το κρύβω μέσα μου . . . Μα τώρα πια δε μπορώ να στο κρύψω . . .

(Ο ΑΝΤΡΕΑΣ αφαιρεμένος την κυτάζει ακόμα)

Φρόσω. Ναι Αντρέα μου, εγώ σ' αγαπώ πολύ . . .

Αντρέας (σηκώνεται με τρόμο), Θε μου! (Τη σπρόχνει και χάνεται από την πόρτα τον βάθους. Η Φρόσω μνίσκει λίγο έπληχτη. Ύστερα σηκώνεται κι' έρχεται στην πόρτα της Πιπίτσας και βάζει το μάτι της στη κλειδαρότρουπα. Από το κοριντόρο ακούγεται η φωνή του Νίκου, που τραγουδάει:)

Κοιμόμουν κι' είδα όνειρο, πως με φιλείς στο στόμα,
ξυπνάω κι' ακούω τη μυρωδιά στα χείλια μου ακόμα.

(με την τελεφταία λέξη μπαίνει μέσα ο Νίκος κρατώντας τόπι.)

Νίκος (από την πόρτα πετώντας το τόπι στη Φρόσω, που είταν σκυμένη στη κλειδαρότρουπα). Πιάστο, Φρόσω.

Φρόσω (γυρίζοντας με κάποιο θυμό). Ου και συ . . .

(Το τόπι κυλιέται χάμου, χωρίς ναν το πιάσει η Φρόσω).

Νίκος. Τι ξεχαηλόθηκες έτσι;

Φρόσω. Κάμε ησυχία, ανόητε. . Δε λυπάσαι την Πιπίτσα μας;

Νίκος. Μα τι έχει η Πιπίτσα μας;

Φρόσω. Άρωστη είνε . . .

Νίκος. Βαρεία άρωστη;

Φρόσω. Βαρεία βέβαια.

Νίκος. Άει στο καλό, πούνε βαρεία. Α θέλεις έλα να παίξουμε . . .

Φρόσω. Λωλάθηκες; σου λένε να κάτσεις ήσυχα . . .

Νίκος. Εσύ λωλάθηκες . . . Για πες αλέβρι;

Φρόσω. Φέβγα από δω, ανόητε . . .

Νίκος. Εσύ είσαι ανόητη . . .

(Μπαίνει ο ΤΑΣΟΣ με τα νυχτικά του και με τσιγάρο στο στόμα).

Τάσος (στη Φρόσω). Πώς είνε η Πιπίτσα; (στο Νίκο). Ε, συ; κάτσε φρόνιμα μη σου τραβήξω ταφτιά . . .

Νίκος. Δεν κοπιάζεις . . .

Τάσος. Νά! το λοιπόν. (του τραβάει ταφτί).

Νίκος (κλαίοντας). Τι σε κάμαμε εσένα δω μέσα! Ορίστε μας . . . (προχωρεί στην πόρτα. Στον Τάσο). Νά! (του κάνει μια χειρονομία στη μύτη και φέβγει.)

Τάσος. Γαϊδούρι . . . (ακούγεται η φωνή τον Νίκου στο κοριντόρο, που τραγουδάει:

Α μ' αγαπάς κι' είν' όνειρο, ποτές να μην ξυπνήσω
με την αφτή γλυκύτητα ποθώ να ξεψυχήσω. (8)

ως ότου χάνεται σιγά σιγά)

Τάσος. Πώς είνε η Πιπίτσα;

Φρόσω. Το ίδιο είνε . . .

Τάσος. Ήρθε ο γιατρός;

Φρόσω. Ήρθε.

Τάσος. Και τείπε;

Φρόσω. Να κάνουμε ησυχία και να μην της παραμιλάμε . . .

Τάσος. Άκουτα λοιπόν . . . Αμ η Κατίνα, τι γαϊδουροφωνάρες είταν εκείνες και μας ξυπνήσανε;

Φρόσω. Τσακόθηκε με τον Τάσο και την πιάσανε τα νέβρα της.

Τάσος. Τα συνηθισμένα μας δηλαδή . . . Κατάλαβα . . . Τι ώρα είνε; Παρακοιμήθηκα σήμερα κι' έχουμε πομένο με το Γιάνκο ναρθεί στις έντεκα να με πάρει . . .

Φρόσω. Στις έντεκα; Τώρα είνε έντεκα . . .

(Ακούγεται το κουδούνι της ξώπορτας)

Τάσος. Εκείνος θάνε . . . Πες του να με περιμένει μια στιγμή. Πάω να ντυθώ. (Βγαίνει βιαστικά. Η Φρόσω συγυρίζεται. Διορθώνει το φόρεμά της. Στιλβώνει με τα χέρια της τα μαλιά της. Μπαίνει ο Γιάνκος. Η Βασίλω φαίνεται στην πόρτα, σα ναν τον οδηγεί και χάνεται αμέσως)

Γιάνκος. Καλημέρα, μανταμαζέλ.

Φρόσω. Καλημέρα σας.

Γιάνκος. Μονάχη είσαστε;

Φρόσω. Όχι . . . Αρώστησε η Πιπίτσα . . .

Γιάνκος. Μπα; και τι έχει η μανταμαζέλ Πιπίτσα;

Φρόσω. Κάπια νεβρική ταραχή από τη νύχτα κι' είμαστε όλοι σ' ανησυχία . . .

Γιάνκος. Δυστύχημα . . . Δεν το είξερα, μανταμαζέλ . . . Περαστικά της.

Φρόσω. Μερσί. Καθείστε, κ. Γιάνκο. Ο Τάσος με είπε ναν τον περιμένετε μια στιγμή να ντυθεί.

Γιάνκος. Μερσί. (κάθεται και δείχτει κάπιαν ανησυχία).

Φρόσω. Πώς περάσατε από χτες;

Γιάνκος. Εγώ καλά, μανταμαζέλ . . . Κι' η μανταμαζέλ Πιπίτσα χτες είταν πολύ καλά.

Φρόσω. Άξαφνα τη νύχτα επροσβλήθηκε.

Γιάνκος. Και τώρα, πώς είνε;

Φρόσω. Ησυχότερη. (Τον κυτάζει κατάματα). Δεν ξέρετε πόσο με τάραξε η αρώστεια της. Την αγαπώ τόσο την Πιπίτσα μας (κάθεται κοντά του). Ίσα με σας, κύριε Γιάνκο . . .

Γιάνκος. Α! . . .

Φρόσω (του πιάνει το χέρι). Σεις δε μ' αγαπάτε καθόλου; Θέλετε να σας δόσω ραντεβού όξω από το σπήτι; Εγώ βγαίνω και μονάχη μου . . . Τους λέω ψέματα, πως θα πάω σε μια φίλη μου . . . (γλυκά) Δεν ξέρετε πόσο σας αγαπώ . . .

Γιάνκος. Φρόσω μου . . .

Φρόσω. Θα βγω ταπόγνιομα. . Πού να σας βρω;

Γιάνκος. Όπου θέλετε . . . Πέτε μου κι εγώ θα είμαι.

Φρόσω. Να σας βρω στο σταθμό του Φαλήρου; απόξω στην Ακαδημία;

Γιάνκος (γλυκά). Θα είμαι, Φρόσω μου. (κάνει ναν της πιάσει τη μέση. Φανερόνεται στην πόρτα ο Αντρέας.)

Αντρέας (με πάθος, χωρίς φωνή). Νά! το κορύφομα! . .

(Ο ΓΙΑΝΚΟΣ κι' η ΦΡΟΣΩ χωρίζουν αμέσως. Η ΦΡΟΣΩ κρύβεται πίσω από την κουρτίνα).

Αντρέας (Στο Γιάνκο). Δεν απάντησα μεγαλύτερη γιεροσυλία ως τώρα!

Γιάνκος. Έχεις δίκιο, Αντρέα . . . Τρελάθηκα . . . Συχώρα με! . . . Δε θα ξαναπατήσω πια εδώ, παρόλ ντ' ονέρ . . (Φέβγει. Ο Αντρέας προχωρεί. Η Φρόσω σιγά σιγά βγαίνει).

Αντρέας. Τουλάχιστο σήμερα η κατάσταση της αδερφής σου έπρεπε να σε φέρει σε συναίστηση . . .

Φρόσω. Μακάρι να είμουν στην κατάσταση της αδερφής μου. .

Αντρέας. Καθόλου, αν επρόκειτο να είταν και κείνη στη δική σου . . .

Φρόσω (πολύ παραπονετικά). Κύριε Αντρέα, γιατί με τα λέτε αφτά; νομίζετε, πως τόθελα ναν το κάμω; Σας το ορκίζουμαι, κ. Αντρέα, άμα είμαι μονάχη μου κλαίω . . . Τόσες φορές έκλαψα . . . Αν ειζέρατε τι έχω μέσα μου θα με λυπόσαστε . . .

Αντρέας. Το φαντάζουμαι και σε λυπάμαι (κουνάει το κεφάλι).

Φρόσω. Εφκαριστώ . . . (Φέβγει. Ο Αντρέας ξαπλώνεται πάλι στο διβάνι. Μπαίνει η Βασίλω και συγυρίζει).

Αντρέας. Πώς είνε η Κατίνα;

Βασίλω. Ακόμα δε συνήρθε ολότελα . . . Τώρα το κορμί της είνε γιναμένο σαν κουλούρα.

Αντρέας. Κι' η κυρία σου είνε κοντά της;

Βασίλω. Ναι . . .

Αντρέας. Δυστυχισμένη μητέρα . . . (Ξαναβυθίζεται σε σκέψη. Η Βασίλω καταγίνεται να συγυρίζει. Σε λίγο ανοίγει η πόρτα της Πιπίτσας και παρουσιάζεται η Πιπίτσα με ροζ φόρεμα, κρατώντας στο χέρι της ένα μικρό βαγκέλιο).

Πιπίτσα. Αντρέα μου;! . . .

Αντρέας (σηκώνεται ορθός). Πιπίτσα μου

Πιπίτσα. Εδώ είσαι;

Αντρέας. Μόλις ήρθα . . .

Πιπίτσα. Τι καλά! και σε γύρεβα . . . Θυμάσαι, Αντρέα μου, χτες το απόγυιομα, που σε είπα, πως κάτι θα σέλεγα, άμα θαρχόταν ο καιρός του;

Αντρέας. Το θυμάμαι, Πιπίτσα μου . . .

Πιπίτσα (ήσυχα και με φαιδρότητα). Ήρθε ο καιρός, Αντρέα μου. Θα σε τα πω τώρα όλα. Ξέρεις; Ο Θεός αξίωσε την αμαρτωλή τη δούλη του να γίνει ο κήρυκας της εντολής του . . .

Αντρέας (ταραγμένος και μη θέλοντας να δείξει τη συγκίνησή του). Πιπίτσα μου . . .

Πιπίτσα. Ναι . . . Το θείο Πνεύμα μ' αποκάλυψε τη θέληση του Κυρίου . . . Κι' εσύ, Αντρέα μου, σώθηκες . . . Και για σένα έχω εντολή . . . Συ θα είσαι ο σύντροφός μου, που θα γυρίσουμε όλο τον κόσμο να κηρύξουμε το λόγο του Θεού . . . Θα γίνουμε το παράδειγμα . . . Θα είμαστε οι αιώνιοι αρεβωνιαστικοί, σαν την Παναγία με το Γιωσήφ . . .

Αντρέας. Πιπίτσα μου . . .

Πιπίτσα. Θα διδάξουμε την αλήθεια . . . Θα πούμε στους πεσιμιστές: Άθλιοι σωφρονιστείτε! . . . Αφίστε τις στραβές σας ιδέες κι' αγκαλιάστε το Χριστό . . . Πρώτα-πρώτα τον κ. Βέρτη και τον κ. Γιάνκο θα κατηχήσουμε . . . Κι' αλοιμόνο σ' όσους δε μας ακούσουν. Η κατάρα του Θεού θα πέσει απάνου τους.

Αντρέας. Πιπίτσα μου . . .

Πιπίτσα. Μη φοβάσαι πια τίποτα, Αντρέα. Η δύναμη του Θεού νίκησε τους οχτρούς μας. Δε μας κυνηγάνε πια. Ο Σατανάς δε μπορεί να φτάσει ως εμάς. Είμαστε εβλογημένοι από το Θεό . . .

Αντρέας. Πιπίτσα μου . . .

Πιπίτσα. Εμείς είμαστε το φως του κόσμου. Δε μπορούμε να κρυφτούμε, όπως δε μπορεί να κρυφτεί πολιτεία, που είνε χτισμένη απάνου στο βουνό. Και θα κηρύξουμε στον κόσμο: «Προσέχετε από των ψευδοπροφητών, οίτινες έρχονται προς υμάς εν ενδύμασι προβάτων, έσωθεν δε εισι λύκοι άρπαγες . . . » Νά! το λέει εδώ το Βαγκέλιο . . .

Αντρέας. Πιπίτσα μου, πάμε στην κάμερά σου . . . Πάμε να συχάσουμε λίγο . . .

Πιπίτσα. Ο απόστολος του Θεού δεν έχει ανάγκη μήτε ύπνου μήτε φαγητού, θα μας κατατρέξουν, Αντρέα, θα μας βρίσουν . . . Μα εμείς δε θα φοβηθούμε και θαν τους πούμε: «Ουαί υμίν άθλιοι! . . . »

Αντρέας. Ναι, Πιπίτσα μου, θαν τους τα πούμε όλα αφτά. Τώρα όμως πάμε κει μέσα (δείχτει την πόρτα της). Εδώ θα συγυρίσουνε . . . Νά! η Βασίλω συγυρίζει . . .

Πιπίτσα. Μήτε από συγύρισμα μήτε σπητιού έχουμε ανάγκη . . .

Αντρέας. Ναι! . . . Μα αφτά είνε για τους άλλους . . .

Πιπίτσα. Θαν τους διδάξουμε και τους άλλους.

Αντρέας. Βέβαια . . . (Της πιάνει το χέρι κι αρχίζει ναν τη διευτύνει κατά την κάμαρά της).

Πιπίτσα. Εβλογημένο τόνομα του Θεού!. . (άξαφνα γονατίζει, και σα να προσέφκεται) Ιδού η δούλη Κυρίου, γένοιτό μου κατά το ρήμα σου . . . (Ο Αντρέας μόλις συγκρατιέται. Η Βασίλω σ' όλη αφτή τη σκηνή άφισε τη δουλειά της και κύταζε αλαφιασμένη).

Αντρέας. Σε παρακαλώ, Πιπίτσα.

Πιπίτσα (γονατισμένη ανοίγει το τετραβάγκελο και διαβάζει δυνατά): «Τάδε λέγει ο κρατών τους επτά αστέρας εν τη δεξιά αυτού, ο περιπατών εν τω μέσω των επτά λυχνιών των χρυσών. Οίδα τα έργα σου, και τον κόπον σου, και την υπομονήν σου, και ότι ου δύνει βαστάσαι κακούς και επειράσω τους φάσκοντας είνε αποστόλους και ουκ εισι και εύρες αυτούς ψευδείς . . . (αφτή τη στιγμή ακούγεται από βαθιά ο ήχος τον μαντολίνου, που παίζει ένα μαρς, και εξακολουθει ως το τέλος της πράξης. Η Πιπίτσα δε διακόφτεται καθόλου) . . . και εβάστασας, και υπομονήν έχεις, και διά το όνομά μου κεκοπίακας και ου κέκμηκας . . . (Ο Αντρέας δε μπορεί να βαστάξει και πέφτει στο διβάνι με κλάματα. Η Πιπίτσα γυρίζει τονέ βλέπει κι' αφίνει το διάβασμα).

Πιπίτσα (σηκώνεται). Τι έπαθες, Αντρέα; . . .

Αντρέας (προσπαθώντας να συχάσει). Τίποτα, Πιπίτσα . . . (σηκώνεται κι' αφτός). Τον αδερφό μου θυμήθηκα .

Πιπίτσα. Το Μήτσο; Τούγραψες, Αντρέα; Δεν είπαμε ναν του γράψουμε μαζί; Τώρα πρέπει ναν του πούμε και τη θεία αποκάληψη . . Έρχεσαι ναν του γράψουμε;

Αντρέας. Ναι . . . πάμε . . . (Η Πιπίτσα του πιάνει το χέρι και σιγά σιγά μπαίνουν στη κάμερά της. Η

Βασίλω αφού σταματάει ακόμα λίγο στην θέση της αρχίζει πάλι ύστερα τη δουλειά της. Σε κάμποσο, από την πόρτα του βάρου φαίνεται ο Τάσος έτοιμος για περίπατο, με το καπέλο του και το μαστούνι του. Βλέπει από την πόρτα τη Βασίλω βυθισμένη στη δουλειά και περπατώντας σιγά σιγά, σύμφωνα με το χρόνο του μαρς τον μαντολίνου, με χαμόγελο στο στόμα έρχεται πίσω της, και τη φιλεί στο σβέρκο.

Βασίλω. Παναγία μου! . . . (γυρίζει τρομασμένη).

Τάσος (με χαμόγελο). Καημένη, εγώ είμωνα . . . Τη νύχτα έτυχαν τα βάσανα αφτά και δεν πήγες καθόλου στην κάμερά σου . . . Δυο ώρες σε περίμενα . . . Σου πήγα κι' ένα ζεβγάρι μάβρες κάλτσες . . .

Βασίλω. Άσε με τώρα, κύριε Τάσο . . . (του ξεφέβγει).

Αντρέας. Βασίλω, δυο λόγια . . . δυο λόγια μόνο . . .

(την κυνηγάει).

(Πέφτει η σκηνή).

ΤΕΛΟΣ

* * *

Μας ξέφυγαν κάμποσα τυπογραφικά λάθη. Η παρατηρητικότητα του αναγνώστη, που θαν τα διακρίνει, ας μας τα συμπαθήσει, αφού μάλιστα συλοηστεί, πως η γραμματική δε δίνει μήτε την ουσία μήτε τη μορφή στο καλλιτέχνημα κι' είνε κοντά στ' άλλα — άμα φορμαριστεί σαν κώδικας — μια γρουσουζα μάνα, που θέλει να πινίξει τα νέα της παιδιά, που κάθε τόσο κάνει, από την ανότη της τη στοργή στα παλιά, τα πεθαμένα κάποτες! . . .

* * *

1) Δε με ξεφέβγει ο λόγος σου! Ναι, πολύ βιάστηκα! . . . Μα τι να κάμω; . . . Νιόθω, πως τουλάχιστο το «μυστικό του γάμου» αν το βαστούσα δυο ή κι' ένα χρόνο ακόμα, θαν το 'σκιζα . . . και το λυπάμαι! . . . Είνε το πρώτο σκηνικό έργο, που αποτέλειωσα! . . . Είνε το πρώτο έργο, που μου 'δωκε κάποιες συγκίνησες, κι' άμα πιχειρούσα ναν το σκίσω ή και νανταλάξω πολύ τη φόρμα του, άκουγα τη φωνίτσα του να με λέει: «Είσαι άπονος· κακός· άφισέ με, όπως είμαι! Κανείς δε θα σε κατηγορήσει από μένα! . . . Στην άκρη, πρώτο, στριμωμένο, θα ξεχαστώ . . . μα συ φονιάς μου μη γενείς . . . » Έπειτα, αγαπημένη μου, σου λέω και τούτο. Ένας φίλος μου γράφει· γράφει πεζά ποιήματα· κριτικές κι' αισθητικά· σονέτα· χίλια γράφει και δεν τα δημοσιέβει! . . . Δεν ξέρει ο κόσμος τη δύναμή του! . . . Γιατί; . . . Μ' έλεγε προχτές: «αρkiέμαι στον κύκλο μου κι' ο κύκλος μου μού είνε άπειρος . . . Εγώ, εσύ και μια γυναίκα! . . . Κι' αφού ο κύκλος μου με χτιμάει· αφού η γυναίκα εκείνη με θαμάζει δίκια ή άδικα γιατί ναπασκολήσω τον άλλον κόσμο τον ξένο μου; Εγώ αρkiέμαι στον κύκλο μου! . . . » Μα γω δεν αρkiέμαι στο δικό μου Milieu! . . . Ο φίλος μου εκείνος με χτιμάει περσότερο από φιλία παρά από αξία μου και συ . . . συ δε με θαμάζεις! . . . Και να σας πω έν άλλο και τω δυονώ σας; Έρχονται στιγμές, που αφιβάλω για τον εμαφτό μου, μα έρχονται κι' άλλες — λιγώτερες ας πω — που αφιβάλω και για σας! . . . Α δε μου συχορνάς τον εγωισμό μου, συχώρα μου κάνε την ειλικρίνεια! . . .

2) Περί αυτεξουσίου, page 103-104. (σημείωση-μαρκαρισμένες μες το κείμενο με [])

3) Η ιδέα αφτή του μότου μάρεσε, αγαπημένη μου. Μα τι να σε πω; προτιμάω κι' από τους δυο αφτούς στίχους τον τελευταίο λόγο, που είπε ο Οχταβιανός Άβγουστος, ο πρώτος αφτοκράτορας της Ρώμης δηλαδή του κόσμου, ένας από τους μεγαλείτερους αφρώπους, όπως νομίζω, που είδε η γης.

4) «Άστν»· έτος ΙΑ'. αριθμ. 1676 (21 Ιουλίου 1895).

5) «Εστία εικονογραφημένη»· σελ. 128. (16 Απριλίου 1895). Πολλοί το μολόγησαν το χρέος τους στο Σολωμό! Κι' ο κ. Ψυχάρης και το ξέρει και το είδε. Οι σοφοί της Κέρκυρας, μαθητάδες και σύντροφοι

του Σολωμού, δεν έπαψαν στιγμή να μη μας ποτίζουν κι' εμάς τη γνωστική εκείνου διδασκαλία. Ο κ. Παλαμάς και ποίημα του αφιέρωσε, που ο κ. Ψυχάρης πέρνει ένα τετράστιχο και κάνει κι' αφτός το χαριτωμένο του ποίημα το «παλάτι» που δημοσίεψε εφέτος η εικ. Εστία (σελ. 142). Αλλά και τα «μάτια της ψυχής μου» τι άλλο είναι παρά ένα μνημείο που δείχνει τόσο την τέχνη του κ. Παλαμά, όσο δοξάζει τη μνήμη του Σολωμού; . . .

6) Ο αγαπημένος μου φίλος κ. Πλ. Ε. Δρακούλης μεταφράζει την intuition με την αρχαία λέξη *διαισθησις*. Μπορούσα να την έπερνα κι' εγώ εδώ, κάνοντας τη δημοτική . . . μα μέσα μου νιόθω, πως κι' αν αποδίδεται αλάκερο το νόημά της, όμως δε με δίδει γρυ από το αίσθημα, που χύνει η παγκόσμια λέξη intuition. Είναι λοιπόν τόσο μεγάλος λόγος τα λατινικά της στοιχεία, ώστε να με κάμει να την πετάξω από το λεξικό μου;

7) Τον έξοχο αφτό τίτλο, για περιοδικό, τον πήρα από τον κ. Ψυχάρη. Αλλά μόνο αφτό, κι' εγώ και τόσοι, πέρνουμε από τον ακούραστο αφτόν απόστολο;

8) Κι' αφτό το δίστιχο και το άλλο είναι δημοτικά.

End of the Project Gutenberg EBook of Secret of Marriage - The Farce of Life, by
Giannis Kampysis

*** END OF THIS PROJECT GUTENBERG EBOOK SECRET OF MARRIAGE--FARCE OF LIFE ***

***** This file should be named 39007-h.htm or 39007-h.zip *****
This and all associated files of various formats will be found in:
<http://www.gutenberg.org/3/9/0/0/39007/>

Produced by Sophia Canoni

Updated editions will replace the previous one--the old editions
will be renamed.

Creating the works from public domain print editions means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg-tm electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG-tm concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for the eBooks, unless you receive specific permission. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the rules is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. They may be modified and printed and given away--you may do practically ANYTHING with public domain eBooks. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

*** START: FULL LICENSE ***

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg-tm mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase "Project Gutenberg"), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg-tm License (available with this file or online at <http://gutenberg.net/license>).

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg-tm electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg-tm electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg-tm electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg-tm electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. "Project Gutenberg" is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg-tm electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg-tm electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg-tm electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation ("the Foundation" or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg-tm electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is in the public domain in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg-tm mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg-tm works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg-tm name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg-tm License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg-tm work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country outside the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg-tm License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg-tm work (any work on which the phrase "Project Gutenberg" appears, or with which the phrase "Project Gutenberg" is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.net

1.E.2. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is derived from the public domain (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase "Project Gutenberg" associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg-tm trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg-tm electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg-tm License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg-tm License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg-tm.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg-tm License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg-tm work in a format other than "Plain Vanilla ASCII" or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg-tm web site (www.gutenberg.net), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original "Plain Vanilla ASCII" or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg-tm License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg-tm works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing

access to or distributing Project Gutenberg-tm electronic works provided that

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg-tm works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg-tm License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg-tm works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg-tm works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg-tm electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from both the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and Michael Hart, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread public domain works in creating the Project Gutenberg-tm collection. Despite these efforts, Project Gutenberg-tm electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg-tm trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg-tm electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT

LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS' WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg-tm electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg-tm electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg-tm work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg-tm work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg-tm

Project Gutenberg-tm is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg-tm's goals and ensuring that the Project Gutenberg-tm collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg-tm and future generations.

To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation web page at <http://www.pglaaf.org>.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Its 501(c)(3) letter is posted at <http://pglaf.org/fundraising>. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's principal office is located at 4557 Melan Dr. S. Fairbanks, AK, 99712., but its volunteers and employees are scattered throughout numerous locations. Its business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887, email business@pglaf.org. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's web site and official page at <http://pglaf.org>

For additional contact information:

Dr. Gregory B. Newby
Chief Executive and Director
gbnewby@pglaf.org

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg-tm depends upon and cannot survive without wide spread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit <http://pglaf.org>

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg Web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: <http://pglaf.org/donate>

Section 5. General Information About Project Gutenberg-tm electronic works.

Professor Michael S. Hart is the originator of the Project Gutenberg-tm concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For thirty years, he produced and distributed Project Gutenberg-tm eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg-tm eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as Public Domain in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our Web site which has the main PG search facility:

<http://www.gutenberg.net>

This Web site includes information about Project Gutenberg-tm, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.